

PETER KRUIZE OG DAVID W. M. SORENSEN

Center for Kriminalitetsanalyse

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU ...

SET FRA ET INTERNATIONALT PERSPEKTIV

Det danske indbrudsniveau set i et internationalt perspektiv

Det Kriminalpræventive Råd
Polititorvet 14,
DK-1780 København V
4515 3650
dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Forfattere: Peter Kruize og David W. M. Sorensen
Center for Kriminalitetsanalyse

Projekt, der beskrives i denne rapport, er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd. Projektets gennemførelse og resultater er alene forfatternes ansvar. Vurderinger og synspunkter er forfatternes egne og deles ikke nødvendigvis af Det Kriminalpræventive Råd

DKR.nr.:
ISBN: 978-87-92966-46-9

Kopiering tilladt med angivelse af kilde.

Maj 2017

DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU

SET I ET INTERNATIONALT PERSPEKTIV

AF PETER KRUIZE OG DAVID W. M. SORENSEN

FORORD

Der har i flere år været massiv politisk opmærksomhed på begrebet indbrud i beboelse. For nylig har justitsministeren fremlagt tre initiativer, der skal imødegå denne kriminalitetsform: en selvstændig indbrudsparagraf i straffeloven; en skærpelse af straffen for indbrud der begås, mens ofrene er hjemme; og endelig en kraftigere politiindsats mod omrejsende kriminelle.

Indbrud i beboelse betragtes som en alvorlig forbrydelse, og set i en international sammenhæng er det danske niveau desværre meget højt. Selvom der allerede er skrevet en del om Danmarks kedelige topplacering, savnes der stadig en overbevisende forklaring.

Det har været spændende, men svært, at finde pålidelige bud, og vi føler ikke, at vi er nået helt i mål med opgaven. På den anden side mener vi, at vores analyse besvarer en hel del spørgsmål.

Mange har bidraget til denne rapport i form af data, viden eller kommentarer til tidligere versioner. Vi vil gerne sige tak til alle. Ansvar for indholdet er dog alene forfatterne.

Jægerspris/Frederiksberg den 4. april 2017

Peter Kruize og David Sørensen

RESUMÉ

Denne undersøgelse indeholder en komparativ analyse af indbrudsniveauet i henholdsvis Danmark, Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales. I Danmark er der politianmeldt væsentligt flere indbrud i privat beboelse pr. indbygger, end det er tilfældet i vores nabolande og i flere andre europæiske lande. Analysen ser ikke kun på forskelle mellem de enkelte lande, men også mellem regionale enheder. Hertil anvendes Eurostats såkaldte NUTS-systematik¹, der inddeles i tre niveauer. NUTS 1-niveau er hele Danmark, NUTS 2-niveau er regionerne, og NUTS 3-niveau er landsdele. Vi gør desuden brug af tre tidsperspektiver: et øjebliksbillede (2015), en 10-års periode (2006-2015) og en længere periode (1980-2015).

Anmeldelsesdata er undersøgelsens primære datakilde. Offerundersøgelserdata er benyttet til at studere anmeldelsestilbøjeligheden i de forskellige lande. Derudover har vi inddraget registerdata som kontekst for anmeldelsesdata, fx antal indbyggere, husstande, huse og lejligheder. Endelig har vi gennemført ekspertinterviews i de fem lande med repræsentanter fra politiet, videnscentre for kriminalitetsforebyggelse, justitsministerierne og universitetsverdenen.

INDBRUD I BEBOELSE

Begrebet *indbrud i beboelse* indeholder to elementer: indbrud og beboelse. Vi har undersøgt, hvordan disse elementer defineres i hvert enkelt af de undersøgte lande. Alle landene opererer nemlig også med begrebet *tyveri fra beboelse*, og den afgørende forskel ligger i, hvorvidt gerningsmanden er *inviteret* ind eller ej. Hvis det ikke er tilfældet, er der tale om indbrud. I Danmark og Tyskland betegnes det også som tyveri, hvis gerningsmanden er kommet uinviteret ind gennem et åbentstående vindue eller en ulåst dør, mens dette i Sverige, Holland og *England/Wales* vil blive kategoriseret som indbrud.

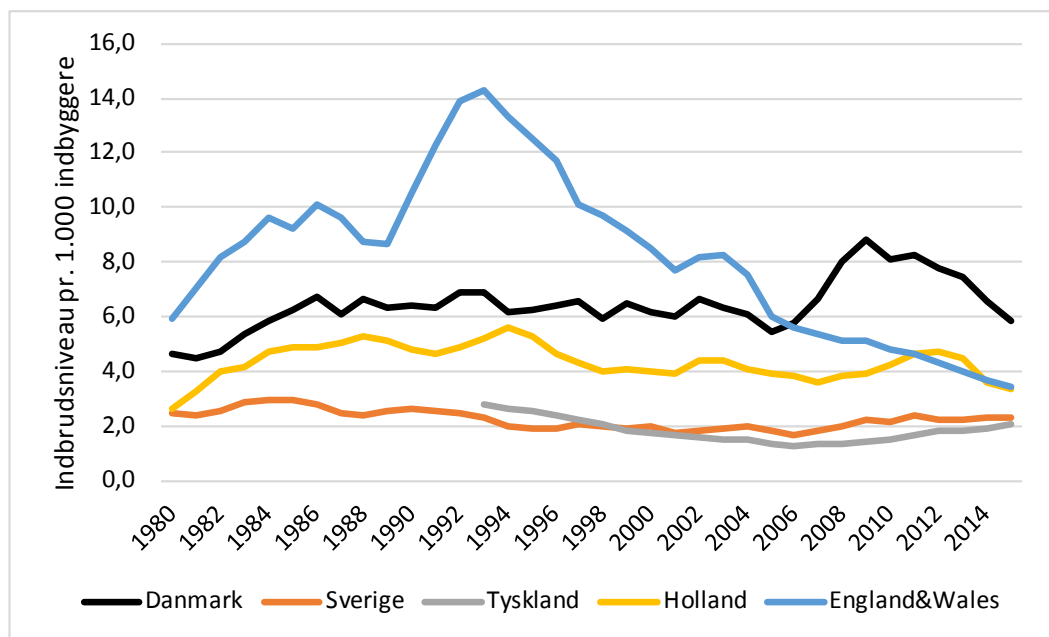
I samtlige fem lande omfatter begrebet beboelse kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet. Men også her finder vi forskelle. I Danmark, Tyskland og Sverige refererer beboelsesbegrebet kun til en persons/families faste adresse, mens man i Holland og *England/Wales* også regner fritidshuse under dette begreb.

DET LANGSIGTEDE PERSPEKTIV

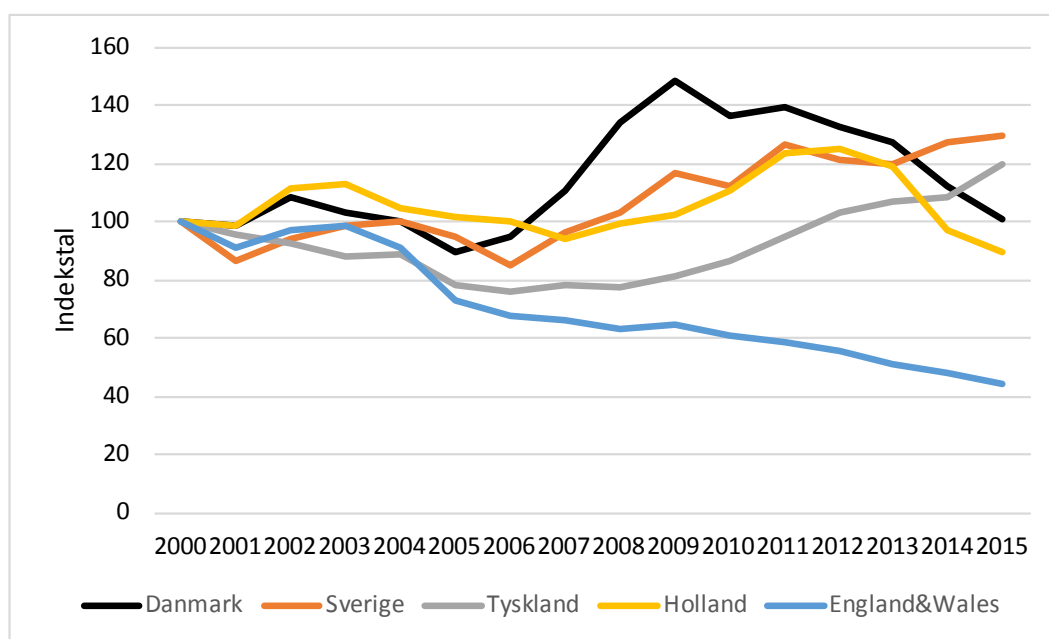
I hele perioden 1980-2015 har indbrudsniveauet i Danmark været højere end i Sverige, Tyskland og Holland. I *England/Wales* lå niveauet derimod indtil 2006 markant over det danske (se figur R.1), hvorefter det faldt. En indeksering af udviklingen med 2000 som basisår viser, at samtlige lande (bortset fra *England/Wales*) oplevede en stigning i antallet af indbrud i beboelse. Stigningen begynder omkring 2006-2007 (i Tyskland dog først i 2008). Den mest iøjnefaldende stigning ses i Danmark, mens kurverne for Sverige og Holland følger hinanden tæt. Den danske kurve falder efter 2011 og den hollandske efter 2012, mens de tyske og svenske stadig bevæger sig opad i 2015 (se figur R.2).

¹ NUTS en forkortelse af Nomenclature des Units Territoriales Statistiques, der i begyndelsen af 1970'erne blev skabt af Eurostat med henblik på at tilvejebringe sammenlignelige regionale statistikker.

Figur R.1: Indbrudsrate pr. 1.000 indbyggere i de fem undersøgte lande i perioden 1980-2015

Figur R.2: Indeksret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse i de fem undersøgte lande i perioden 2000-2015 (2000 = 100)

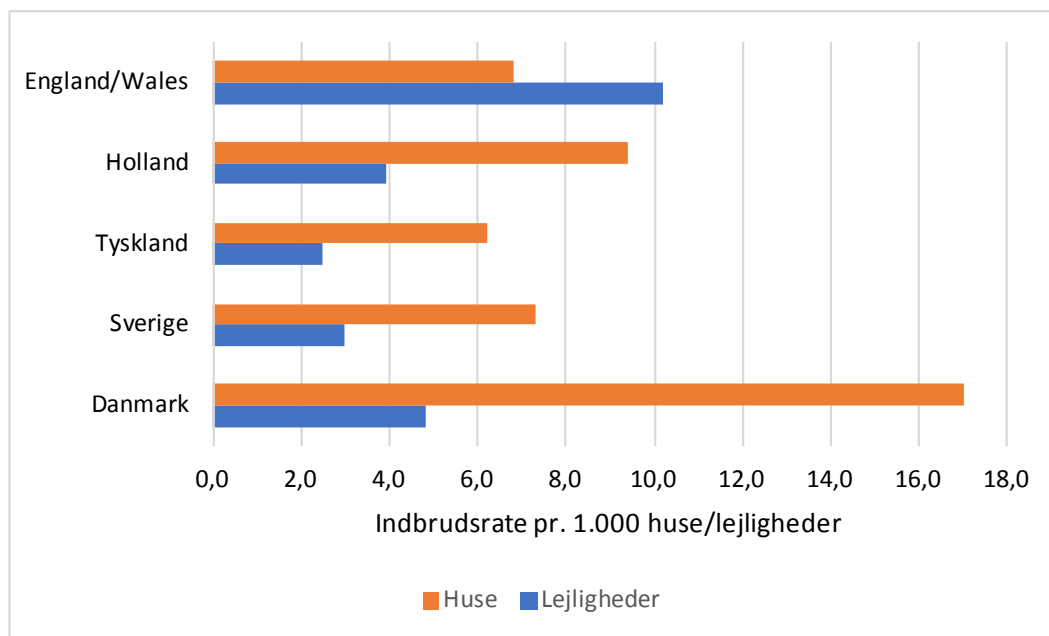

Vi hælder til den anskuelse, at stigningerne i Danmark, Sverige, Tyskland og Holland i høj grad hænger sammen med udvidelsen af EU (optagelsen af Rumænien og Bulgarien) og Schengenområdet. I disse fire lande peger politimyndighederne også på en vækst i mængden af primært østeuropæiske tyvebander, der er ansvarlige for en voksende del af indbruddene. Denne antagelse styrkes af den kendsgerning, at England/Wales – der ikke er en del af Schengenområdet – ikke oplevede den samme stigning i anden halvdel af 00-erne. Også forskydningen af indbrud fra danske storbyer til provinsen peger i denne retning: Tyvebanderne har angiveligt en præference for områder uden for storbyerne.

FORKLARING PÅ DET NUVÆRENDE DANSKE NIVEAU

Analysen viser, at den danske indbrudsrate for lejligheder ikke afviger fra de øvrige landes. Den har også påvist, at landsdelen *Byen København* ikke skiller sig ud fra de andre storbyregioner. Disse resultater går formentlig hånd i hånd; i storbyområder findes der forholdsvis mange lejligheder. Det betyder, at det høje danske indbrudsniveau kan tilskrives indbrud i huse uden for storbyområderne.

Figur R.3: Indbrudsrate for *huse og lejligheder* i de fem undersøgte lande i 2015

Endvidere har vi forsøgt at finde forklaringer på det danske indbrudsniveau gennem parvise sammenligninger, hvorunder Danmark er blevet sammenholdt med de øvrige lande ét for ét.

Sverige

Analysen af de gerningskoder, der er nært beslægtede med indbrud i beboelse, nemlig tyveri i/fra beboelse og indbrud/tyveri i/fra kælder/loft, viser, at omfanget af disse forbrydelser er højere i Sverige end i Danmark. Det giver næring til den tanke, at det danske indbrudsniveau måske alligevel ikke er så meget værre end det svenske, men at forskellen skyldes uens registreringsmetoder. Efter de officielle retningslinjer burde indbrud i beboelse registreres på nogenlunde samme måde i de to lande, men statistikken siger noget andet. Vi er derfor tilbøjelige til at tro, at en stor del af forskellen mellem det danske og det svenske indbrudsniveau kan forklares med registreringspraksis. Derudover peger analysen på to supplerende forklaringer: I Sverige er der relativt flere lejligheder end i Danmark (hvilket reducerer det samlede indbrudsniveau), og Danmark er betydeligt tættere befolket. Når de tætbefolkede områder i Sverige, nemlig Sydsverige (Skåne) og Stockholm, sammenlignes med de danske landsdele, forsvinder forskellen delvist (for indbrud i beboelse) eller helt (når tyveri fra beboelse medtages i regnestykket).

Tyskland

Indbrudsniveauet i Hamburg og Bremen samt i delstaterne Nordrhein-Westfalen og Schleswig-Holstein nærmer sig det danske, mens de andre delstater ligger betydeligt lavere, med Bayern helt i bund. En stor del af forklaringen skal findes i opklaringsniveauet:

jo højere opklaringsprocent, des lavere indbrudsrisiko. Den tyske opklaringsprocent er både generelt og specifikt for indbrud i beboelse påfaldende højere end den danske, og det ligger lige for at antage, at dette er en af årsagerne til det langt lavere tyske indbrudsniveau.

Holland

I Danmark henvises ofte til den hollandske certificeringsordning for indbrudssikring af nybyggede boliger som en forklaring på Hollands relativt lave indbrudsniveau. Dette holder imidlertid ikke stik. Indbrudsniveauet for lejligheder i de to lande er således næsten det samme. Hvad angår indbrudsniveauet for huse, der i Danmark er højere, peger vi på to mulige årsager. Den ene er bygningstypen. I Holland består 75 % af alle huse af rækkehuse, mens de 75 % i Danmark udgøres af parcelhuse. Tesen er, at indbrudsrisikoen for et parcelhus er væsentligt større end for et rækkehus, eftersom parcelhuse ligger mere isolerede og kan blive brudt op fra fire sider. Medmindre der er tale om et enderækkehus, har rækkehuse derimod kun for- og bagside. Den anden mulige årsag er, at de hollandske kvinder i langt større omfang arbejder på deltid, hvorfor de hollandske huse står tomme i færre timer i løbet af dagen. Ingen af disse antagelser kan dog dokumenteres.

England/Wales

Indbrudsniveauet i England/Wales har faktisk været langt højere end i Danmark. Først i midten af 00'erne faldt det engelske niveau til under det danske. I Danmark, Sverige, Tyskland og Holland skete der derimod på samme tidspunkt en dramatisk stigning. Dette kan i hvert fald delvist tilskrives tilstrømmende østeuropæiske tyvebander efter udvidelsen af EU og Schengenområdet. England/Wales deltager imidlertid ikke i Schengensamarbejdet, og det er indlysende, at dette er forklaringen på, at briterne ikke har været udsat for den samme stigning som de øvrige lande. England/Wales adskiller sig også ved, at risikoen for indbrud i lejligheder er større end for indbrud i huse. Der kan spekuleres i flere mulige forklaringer, men vi må erkende, at vi ikke på nuværende tidspunkt har et overbevisende bud.

Konklusioner

Det danske indbrudsniveau er højere end i de fire andre undersøgte lande. I forhold til Sverige skyldes det sikkert til dels en anden registreringspraksis, men overordnet set kan forskellen ikke forklares med definitioner. I alle lande karakteriseres indbrud i beboelse ved en høj anmeldelsestilbøjelighed. Der er heller ikke grund til at tro, at danskere er mere sløsedede med indbrudssikring på grund af bedre forsikringsforhold, ligesom der ikke er belæg for, at der som følge af et rigere samfund skulle findes større værdier i de danske husstande. Forklaringen skal heller ikke søges i befolkningssammensætningen, eftersom den danske livsstil ikke afviger markant fra de øvrige landes.

Ifølge analysen skiller Danmark sig ikke væsentligt ud, når det gælder indbrud i lejligheder. Danske storbyer lider således under stort set det samme indbrudsniveau som storbyer i de andre lande. Den store forskel skal findes i tallene for indbrud i huse. I Danmark er der relativt mange enfamilieshuse, og langt de fleste er parcelhuse, hvilket formodentlig forklarer forskellen i forhold til Holland. For Sveriges vedkommende er forskellen i befolkningstæthed en stor del af forklaringen. De nordvesttyske delstaters indbrudsniveau ligger det danske, mens de sydtyske delstaters er langt lavere. Årsagen skal formentlig her findes i opklaringsrisikoen.

INDSATSMULIGHEDER

Denne analyse af det danske indbrudsniveau påviser, at når det gælder huse, skiller Danmark sig negativt ud. Årsagen er sandsynligvis, at mange af de danske huse er parcelhu-

se, der efter vores opfattelse er mere sårbare over for indbrud end rækkehuse. Dette kan man ikke ændre, hvorfor indbrudskriminaliteten må bekæmpes på en anden måde. Analysen anviser ikke nye veje, men bekræfter, at der er tre mulige spor: indbrudssikring, overvågning og opdagelsesrisiko.

Erfaringerne fra Holland og England/Wales dokumenterer, at bedre indbrudssikring sænker indbrudsniveauet. Effekten af den hollandske certificeringsordning opnås dog først efter mange år, eftersom den kun omfatter nybyggeri, men hvis ordningen udvidedes til også at gælde for eksisterende huse, ville der hurtigere kunne ses en virkning. Den tyske ordning med tilskud til indbrudssikring kunne være et godt alternativ eller supplement.

Overvågning kan organiseres i form af nabohjælp. DKR og Trygfonden har allerede investeret en hel del på denne front. Overvågning kan også være teknisk (kameraer), men effekten heraf er ikke overbevisende dokumenteret.

Opdagelsesrisikoen er den tredje mulighed. Sammenligningen af indbrudsniveauet i Danmark og Tyskland peger ikke overraskende i retning af, at en højere opklaringsprocent vil føre til et lavere indbrudsniveau. Dette kræver dog en højere analyse- og efterforskningsprioritet, hvilket naturligvis er et ressourcespørgsmål. En mere målrettet indsats over for vanekriminelle kan også være gavnlig. Alene det, at de får indtryk af, at politiet holder øje med dem, kan i sig selv have en adfærdsregulerende virkning.

INDHOLD

Forord	2
Resumé	3
Indbrud i beboelse.	3
Det langsigtede perspektiv	3
Forklaring på det nuværende danske niveau	5
Indsatsmuligheder.	6

INDLEDNING

1.1 Baggrund	10
1.2 Eksisterende undersøgelser af det danske indbrudsniveau.	10
1.3 Det danske indbrudsniveau set i internationalt perspektiv	12
1.4 Mulige forklaringer på indbrudsniveauet	13
1.5 Undersøgelsesmetoder og datakilder	14
1.5.1 Afgrænsning: geografiske enheder.	14
1.5.2 Tidsperspektiv	15
1.5.3 Datakilder til indbrud i og tyveri fra privat fast ejendom	15
1.5.4 Kilder til supplerende data	17
1.5.5 Interviews	17
1.6 Rapportopbygning	17

DANMARK

2.1 Definition af "indbrud i beboelse" i Danmark.	18
2.2 Omfanget af indbrud i beboelse i forhold til andre ejendomsforbrydelser	20
2.3 Indbrud i beboelse gennem tiden	22
2.4 Forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse i Danmark	26
2.5 Indbrudsrate på NUTS-niveauer	28
2.6 Indbrudsrate korrigeret for beboelsestype	29
2.7 Konklusioner om det danske indbrudsniveau.	32

SVERIGE

3.1 Definition af "indbrud i beboelse" i Sverige.	33
3.2 Sammenligningsgrundlag for indbrudsniveauet i Danmark og Sverige	35
3.3 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse siden 1980.	36
3.4 Forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse i Sverige.	38
3.5 Sammenligning af indbrudsniveauet i Sverige og Danmark	39
3.6 Registreringspraksis som delvis forklaring på forskellen i indbrudsniveau . . .	41
3.7 Beboelsestypen	44
3.8 Befolkningstæthed.	44

TYSKLAND

4.1 Definition på "indbrud i beboelse" i Tyskland.	46
4.2 Sammenligningsgrundlag for indbrudsniveauet i Danmark og Tyskland.	47
4.3 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse siden 1980.	48
4.4 Forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse i Tyskland.	50
4.5 Sammenligning af indbrudsniveauet i Tyskland og Danmark	51
4.6 Beboelsestypen: en del af forklaringen?	54
4.7 Findes forklaringen i Tysklands regionale forskelle?	54
4.8 Opklaringsprocenten som missing link i forhold til Tyskland	56

HOLLAND

5.1 Definition af "indbrud i beboelse" i Holland.	58
5.2 Sammenligningsgrundlag for indbrudsniveauerne i Danmark og Holland	59
5.3 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse siden 1980.	60
5.4 Forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse i Holland	62
5.5 Sammenligning af indbrudsniveauet i Holland og Danmark	62
5.6 Beboelsestypen: en stor del af forklaringen	65
5.7 Andre faktorer der har en betydning	66

ENGLAND/WALES

6.1 Definition af "indbrud i beboelse" i England/Wales.	68
6.2 Sammenligningsgrundlag for indbrudsniveauet i Danmark og England/Wales	69
6.3 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse siden 1980.	70
6.4 Forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse i England/Wales	72
6.5 Sammenligning af indbrudsniveauet i England/Wales og Danmark	73
6.6 Indbrud efter beboelsestypen.	75

KONKLUSIONER

7.1 Definition af indbrud i beboelse	77
7.2 Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i de fem undersøgte lande.	77
7.3 Indbrudsniveauet anno 2015	79
7.4 Beboelsestypen	81
7.5 Mulige forklaringer på det danske indbrudsniveau	82
7.5.1 Danmark – Sverige	83
7.5.2 Danmark – Tyskland	83
7.5.3 Danmark – Holland	84
7.5.4 Danmark – England/Wales	84
7.6 Overordnede konklusioner	84
7.7 Kan det danske indbrudsniveau udlignes?	85

Litteraturliste	86
---------------------------	----

English Summary	91
---------------------------	----

Bilag 1: Offerundersøgelser	96
---------------------------------------	----

Bilag 2: Interviewrespondenter	97
--	----

1 INDLEDNING

1.1 BAGGRUND

Det Kriminalpræventive Råd (DKR) har efterlyst en komparativ undersøgelse af det høje danske indbrudsniveau samt mulige forklaringer her på. Baggrunden skitseres som følger:

I Danmark er der antageligt væsentligt flere indbrud i privat beboelse pr. indbygger, end det er tilfældet i vores nabolande og i flere andre europæiske lande. Dette er i hvert fald tilfældet, når datakilden er politiregistrerede indbrud, i.e. anmeldelsesdata. (...) Sammenligninger på tværs af lande er imidlertid ofte forbundet med en række metodiske udfordringer. Det er derfor langt fra altid muligt at sammenligne indbrudsopgørelser fra forskellige lande en-til-en med hinanden.

Grundet de metodiske udfordringer med at sammenligne indbrudsstatistik på tværs af lande er vores viden om, hvor højt det danske indbrudsniveau reelt er relativt til lande, vi normalt sammenligner os med, forholdsvis mangelfuld. Endvidere er vores viden om, hvorfor Danmark givetvis oplever flere indbrud end andre nordeuropæiske lande ligeledes mangelfuld, hvormed vi potentielt går glip af viden om forhold og tiltag, der virker særligt indbrudshæmmende eller indbrudsfremmende. Det er ønsket, at denne undersøgelse på systematisk vis skal forsøge at udfylde noget af dette skitserede videnshul.

Undersøgelsen indeholder en komparativ analyse af det danske indbrudsniveau i forhold til Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales.² Forskelle i indbrudsniveauet fortolkes ud fra en dansk synsvinkel. Det vil sige, at vi så vidt muligt identificerer faktorer, der kan forklare forskellene.

1.2 EKSISTERENDE UNDERSØGELSER AF DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU

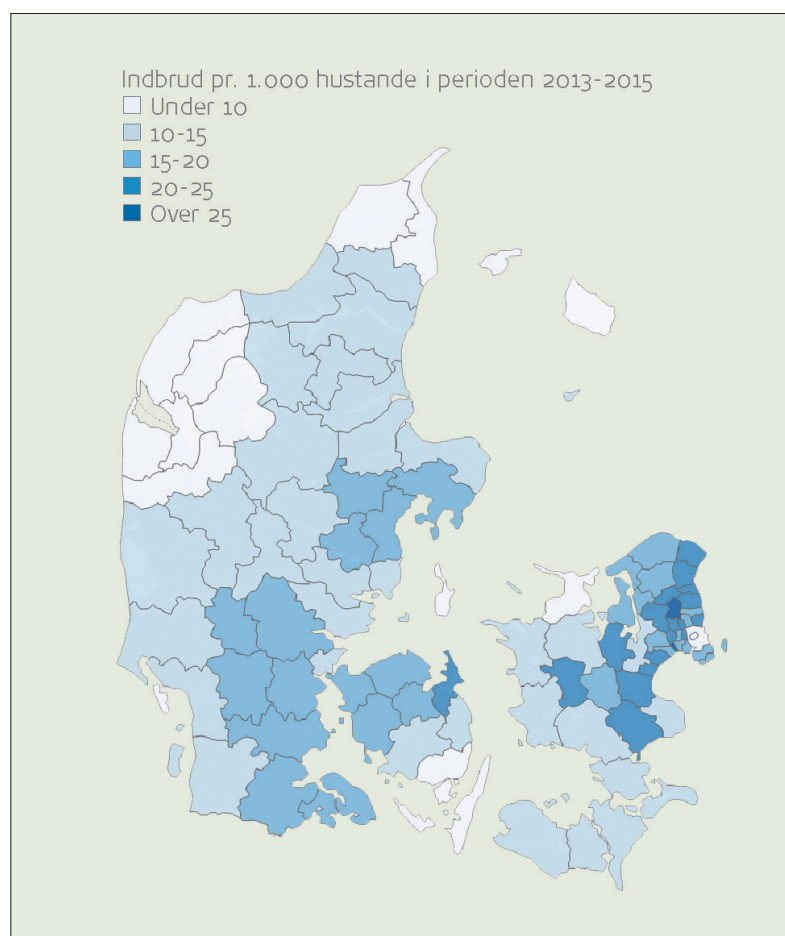
Indbrudskriminaliteten i Danmark beskrives i politiets strategiske analyse på kommuneniveau. Denne analyse viser en "tydelig linje af særligt indbrudsudsatte områder fra Nordsjælland ned over omegnskommunerne omkring København og videre til henholdsvis Faxe og Sorø Kommune;" (Strategisk Analyse 2015, s. 51). I analysen bemærkes det, at det er vanskeligt at angive en præcis forklaring på, hvorfor nogle kommuner er særligt udsatte. Der peges i visse retninger, såsom tilstedeværelsen af udsatte befolkningsgrupper og boligtyper samt infrastrukturelle forskelle, men disse hypoteser testes ikke i analysen.

Også i andre rapporter refereres til regionale forskelle i indbrudsniveau. Nielsen og Gabrielsen (2016) påpeger, at der er en høj indbrudshyppighed i storby- og forstadskommuner, mens den er markant lavere på de mindre øer.

I publikationen *Hvad virker* (DKR/Trygfonden, 2017, s. 20-21) påpeges det, at der blandt kommuner og regioner er store forskelle i indbrudsniveauet, og at disse forskelle hurtigt kan ændres. I perioden 2007-2009 lå kommunerne Kolding, Køge, Solrød, Greve, Ishøj og Vallensbæk på et særligt højt niveau. I 2013-2015 var billedet delvis forandret; niveauet i Kolding var faldet meget, mens det i de fem Køge Bugt-kommuner – trods et fald – stadig lå blandt landets højeste.

² I første omgang havde vi til hensigt også at inddrage Norge. Det har dog vist sig, at de offentligt tilgængelige data om indbrudskriminalitet ikke er anvendelige i en komparativ analyse, eftersom definitionerne afviger for meget. Norsk politi har oplyst, at man ikke har ressourcer til at fremskaffe de ønskede data.

Figur 1.1 Antal indbrud i privat beboelse pr. 1.000 husstande i perioden 2013-2015 (kommuner)

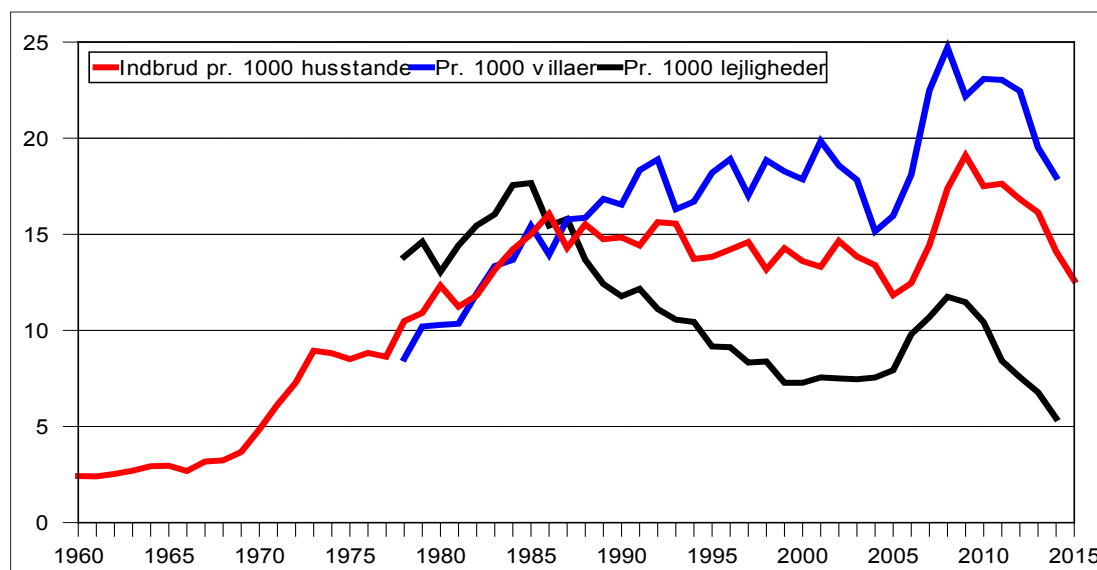

Kilde: *Hvad virker*, 2017, s. 20

Balvig (2017) beskriver udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse over en længere periode. Hvad angår stigningen i 1960'erne og 1970'erne, nævner Balvig, at indbrudsrisikoen vokser i denne periode, som følge af at boliger oftere står mennesketomme hen. Årsagen er mindre familier, gifte kvinders øgede erhvervsfrekvens og institutionaliseringen af børn og unge. Balvig påviser også en bemærkelsesværdig udvikling i indbrudsrisikoen for villaer og lejligheder siden 1980'erne. I 1980'erne var lejligheder mere udsatte for indbrud end villaer, men siden da er billedet vendt. Balvig (2017, s. 34) påpeger, "at det stærke fald, der de sidste 25-30 år er sket i risikoen for at blive udsat for indbrudstyveri i en lejlighed, må formentlig især tilskrives den øgede udbredelse af aflåste ydre gadedøre, som er standard i alt nybyggeri, men som også i stigende grad er blevet gennemført i ældre byggeri."

6 I 1999 var det 5,6 pct. af de unge i 8. klasse, der tilkendegav, at de inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet havde været i konflikt med politiet på grund af en straffelovsovertrædelse; i 2005 var det 5,4 pct. og i 2010 2,9 pct.

Figur 1.2 Antal indbrud i privat beboelse pr. 1.000 husstande, pr. 1.000 villaer og pr. 1.000 lejligheder i perioden 1960-2015

Kilde: Balvig, 2017, s. 36

Sorensen har for nogle år siden udarbejdet flere analyser af boligindbrud i Danmark: reviktimisering af ofre for boligindbrud (2004a); tidsmæssige mønstre ved boligindbrud (2004b); indbrudstyvenes rejse til gerningsstedet (2005); samt en analyse af den markante stigning i antallet af indbrud i beboelse i Danmark i årene 2008/9 (2011). I sidstnævnte undersøgelse ser Sorensen nærmere på registreringspraksis, socioøkonomiske omstændigheder, tyvenes professionalitet, omrejsende kriminelle og politireformen som mulige forklaringer på den stejle stigning. Hans konklusion er, at hovedårsagerne er det øgede antal omrejsende kriminelle samt politireformen, men at også andre, ikke undersøgte faktorer formentlig spiller en rolle.

Balvig (2017) peger på en mulig sammenhæng mellem stigningen (og faldet) i indbrudsomfanget, den finansielle krise (højere arbejdsløshed, flere konkurser og tvangsauktioner, negative forbrugerforventninger) og stigende priser på guld og sølv.

En kvalitativ interviewundersøgelse blandt 20 indbrudstyve (NIRAS, 2014) giver et indblik i de kriminelles motiver og arbejdsmetoder. Det viser sig, at villaer er deres foretrukne mål; risikoen for at blive opdaget ved indbrud i villaer vurderes til at være mindre, eftersom der er større afstand til naboer end i lejligheder, rækkehuse og tofamiliehuse. Boligen udvælges efter tilgængelighed og tegn på liv og værdier. Det er især vigtigt, at omgivelserne dækker godt: Høje træer, hække og stakitter giver indbrudstyven arbejdsro. Sikring ser derimod ud til at have en (meget) begrænset effekt. Det skal understreges, at denne undersøgelse er baseret på udsagn fra kun 20 indbrudstyve, og at det er tvivlsomt, hvorvidt en så begrænset respondentgruppe er repræsentativ.

1.3 DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU SET I INTERNATIONALT PERSPEKTIV

I Eurostats indbrudsstatistik for 2012 indtager Danmark 2.-pladsen efter Grækenland. Nielsen og Stephansen (2014) har udført en analyse af indbrudskriminalitet i Danmark sammenlignet med Norge, Sverige og Tyskland. Datagrundlaget er indberetninger til Eurostat og nationale statistikbureauer. Med afsæt heri er det danske indbrudsniveau markant højere end i nabolandene. Danmark havde således i 2012 mere end 6,5 gange så

mange indbrud som Norge, 4,5 gange så mange som Tyskland og 3,5 gange så mange som Sverige (Nielsen og Stephansen, 2014, s. 9).

Både i den sidste *International Crime Victims Survey* (ICVS) fra 2010 og i nationale offerundersøgelser ligger Danmark markant højere end andre europæiske lande (se også bilag 1).³ Hvad angår de fire nabolande, der er i fokus i denne undersøgelse – Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales – ser billedet således ud:

Tabel 1.1: Offerrisiko: indbrud i beboelse inklusiv forsøg (offerundersøgelser) i udvalgte lande

	ICVS (2010)	Nationale offerundersøgelser (2015*)
Danmark	3,6 %	3,0 %
Sverige	1,0 %	0,8 %
Tyskland	1,0 %	-
Holland	0,8 %	-
England/Wales	1,5 %	1,5 %

* 2014 for Sverige. Kilder: ICVS: Van Dijk, 2013; Danmark 2015: Boesen Pedersen m.fl. (2016); Sverige 2014: NTU, Holland 2015: Veiligheidsmonitor 2015; England/Wales 2015: BCS.

Nielsen og Stephansen har forsøgt at finde en forklaring på det høje danske indbrudsniveau og har herunder set på forsikring og erstatninger, politiets ressourcer og prioriteringer samt endelig befolkningstæthed og urbanisering. I konklusionen lyder det: "I denne rapport præsenteres en række indikatorer, der traditionelt anses for at være en konsekvens af eller en forklaring på en høj forekomst af indbrud. Men indikatorerne giver ikke nogen entydige forklaringer på, hvorfor Danmark er mere indbrudsplaget end vores nabolande." (Nielsen og Stephansen, 2014, s. 4).

Også Balvig understreger, at Danmark i internationale undersøgelser af indbrudsrisiko ligger i den høje ende. Han påpeger, at det er uklart, hvorvidt det gør sig gældende for både villaer og lejligheder og tilføjer "men mon ikke det i hvert fald – i 2015 – primært, og måske alene, er indbrudstyveri i villaer?" (Balvig, 2017, s. 35).

Endelig berøres også spørgsmålet om Danmarks internationale topplacering i *Hvad virker* (2017, s. 29). Der peges på to forklaringer: en god forsikringsdækning⁴ og et højt tillidsniveau.⁵ Ud over disse to faktorer (der skulle differentiere Danmark fra andre lande) nævnes også tre andre årsager til de mange indbrud: mængden af enfamiliehuse, en høj befolkningstæthed og tomme boliger i den mørke årstid (*Hvad virker*, 2017, s. 24).

1.4 MULIGE FORKLARINGER PÅ INDBRUDSNIVEAUET

DKR har udarbejdet en oversigt over faktorer, der muligvis kan forklare det danske indbrudsniveau i forhold til andre nord- og vesteuropæiske lande. Oversigten indeholder 12 punkter fordelt på syv overordnede emner. Vi har valgt at rubricere disse punkter efter Routineaktivitetsteorien (*Routine Activity Theory*, Cohen & Felson, 1979). Ifølge denne teori kan kriminalitet forebygges ud fra tre vinkler: mål, gerningsmand og kontrol.

3 I Holland udarbejdes en årlig offerundersøgelse. Ifølge denne har 1,4 % af respondenterne været udsat for boligindbrud og 2,2 % for indbrudsforsøg, i alt 3,6 % i 2015. Spørgsmålets ordlyd er imidlertid ret upræcis: "Har der været indbrud i dit hjem i de sidste 12 måneder?" Termen "hjem" defineres ikke, så indbrud i kældere, på lofter mv. er formentlig medtaget. Der findes ingen offerundersøgelse for Tyskland som helhed.

4 "Vi betaler en selvrisiko, men får dækket det meste af det resterende tab. Det kan være en af årsagerne til, at vi i lavere grad benytter os af tiltag, der kan mindske risikoen for indbrud."

5 "Vi finder det ikke nødvendigvis naturligt at stoppe en ukendt person, vi møder på den lokale vej for at spørge vedkommende venligt, om der er noget, man kan hjælpe med. Vi går typisk bare ud fra, at personen har et legitimt ærinde."

Mål

En indbrudstyv er først og fremmest tiltrukket af udbyttet; om der findes værdifulde genstande. Der er en klar forbindelse mellem eftertragtede tyvekoster og hælermarkedet (se også Kruize, 2016a).

Motiverede gerningsmænd

Antallet af kriminelle i et samfund afhænger til dels af, hvordan udsatte og kriminalitets-truede borgere håndteres. Om der findes motiverede gerningsmænd (på fri fod) er dog også et spørgsmål om, hvor stor succes politiet har med at opklare boligindbrud og om, hvordan de skyldige bliver straffet.

Kontrol

Under denne overskrift hører for det første boligernes sikringsniveau. Hvor nemt det er at trænge ind i en bolig afhænger dels af låse, dørkarme osv., dels af boligtype (se også NIRAS, 2014). Det er langt nemmere at trænge ind i en fritstående bolig (et parcelhus) end i en lejlighed. Et rækkehus indtager en mellemposition. Ud over sikringsniveau og boligtype kan der i denne sammenhæng også peges på infrastrukturen: Er det nemt at komme til – og fra – gerningsstedet? Er der egnede veje og/eller togstationer? Når det gælder omrejsende kriminelle, spiller adgang til landet også en rolle (se også Kruize, 2016b). Boligens sikringsniveau kan være et resultat af lovkrav og/eller af borgernes vilje til at investere i sikkerhed. Hvad det sidste angår, spiller tryghedsfølelse og forsikringsniveau sandsynligvis en (afgørende) rolle.

Kontrol kan også komme til udtryk i mængden af potentielle vogtere, der ved boligindbrud kan inddeles i flere typer. Først og fremmest drejer det sig om beboerne; hvor ofte huset står tomt og på hvilke tidspunkter. Det hænger sammen med beboernes arbejdstid og fritidsaktiviteter. Den næste ring af vogtere er naboerne; i urbaniserede områder er der flere naboer, men de er muligvis også mere anonyme. Denne type vogtere kan aktiveres gennem personlige relationer eller gennem et formaliseret system som Nabohjælp. Den sidste ring af vogtere er de professionelle i form af politiet og – i nogle lande – private og/eller kommunale vagtværn.

1.5 UNDERSØGELSESMETODER OG DATAKILDER

En sammenligning mellem Danmark og andre lande kan ske på forskellige måder. Det er derfor vigtigt at afklare, hvordan hvert enkelt land inddeles i geografiske enheder, om indbrudsniveauet sammenlignes for et år eller for en anden tidsperiode, og hvilke(n) datakilde(r) der benyttes.

1.5.1 AFGRÆNSNING: GEOGRAFISKE ENHEDER

I undersøgelsen sammenlignes Danmark med Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales. Det er evident, at det giver mere mening, jo mere landene ligner hinanden, og vi har derfor udvalgt lande, som Danmark normalt sammenlignes med. Alligevel er der store forskelle, fx i areal, befolkningstal og befolkningstæthed.⁶ Vi ser derfor ikke kun på forskelle mellem de enkelte lande, men også mellem regionale enheder.

Eurostat anvender den såkaldte NUTS-systematik,⁷ som inddeles i tre niveauer. På NUTS 1-niveau er Danmark ét område, mens Sverige er inddelt i tre områder, Holland i fire, England i ni (Wales er et område for sig selv) og Tyskland i de 16 delstater (Bundesländer). De

⁶ Antallet af indbyggere/km² er i Danmark 131. Sverige ligger med 22 klart derunder, mens tallene for Tyskland (230), England/Wales (391) og Holland (407) er væsentligt højere (Wikipedia).

⁷ NUTS en forkortelse af Nomenclature des Units Territoriales Statistiques, som er skabt af Eurostat i begyndelsen af 1970'erne med henblik på at opnå sammenlignelige regionale statistikker.

udvalgte lande omfatter i alt 34 områder på NUTS 1-niveau. NUTS 2-niveauet, der i Danmark er lig med regionerne,⁸ omfatter i alt 96 områder. Endelig findes der på NUTS 3-niveau i alt 596 områder, og i Danmark regnes her med landsdele.⁹

	NUTS 1		NUTS 2		NUTS 3	
Danmark	Land	1	Region	5	Landsdel	11
Sverige	Landsdelar	3	Riksområden	8	Län	21
Tyskland	Bundesland	16	Regierungbezirk	39	Kreis	429
Holland	Windstreek	4	Provincie	12	COROP	40
England	Region	9	Counties	30	Districts	93
Wales	Region	1	Group of areas	2	Group of areas	12
I alt		34		96		596

1.5.2 TIDSPERSPEKTIV

Vi anskuer dels indbrudsniveauet gennem et øjebliksbillede (2015), dels over en 10-års periode (2006-2015)¹⁰. Derudover ser vi på langsigtede tendenser i perioden 1980-2015.¹¹ Den langsigtede udvikling kan imidlertid kun beskrives ved hjælp af de enkelte landes offentligtgjorte indbrudsstatistikker. Herved fås formentlig et fingerpeg om, i hvilke retning vi skal lede efter mulige forklaringer på de konstaterede forskelle. Har de øjeblikkelige forskelle altid været der, eller er det muligt at udpege et årstal eller en historisk periode som afgørende for udviklingen? Og hvis det sidste er tilfældet – hvilke faktorer var da under forandring i denne periode?

1.5.3 DATAKILDER TIL INDBRUD I OG TYVERI FRA PRIVAT FAST EJENDOM

Kriminalitet kan måles ved brug af enten anmeldelsesdata eller offerundersøgelser. Begge disse kilder indebærer fordele og ulemper. I denne undersøgelse af indbrud i beboelse tager vi udgangspunkt i politiets anmeldelsesdata, hvilket der er flere grunde til. Et vigtigt, almindeligt argument for at benytte data fra offerundersøgelser er anmeldelsestilbøjeligheden. Ved mange former for kriminalitet anmelder kun en (mindre) del af ofrene sagen til politiet. Dette argument gælder kun i mindre omfang for boligindbrud, bl.a. på grund af krav om politianmeldelse før udbetaling af forsikringsbeløb. Netop offerundersøgelser viser, at langt de fleste ofre anmelder denne type kriminalitet. Kun indbrudsforsøg og indbrud uden eller med et meget begrænset udbytte anmeldes i mindre grad. De klare fordele ved anmeldelsesdata kontra offerundersøgelsesdata (mere pålidelig afgrænsning af begreber, det rette tidsperspektiv og en langt større datamængde med mulighed for detaljerede opdelinger) gør, at vi har valgt disse som primær datakilde. Sekundært har vi dog benyttet offerundersøgelser til belysning af anmeldelsestilbøjeligheden i de respektive lande.

Data fra England/Wales bestyrker vores påstand om, at politianmeldelser er en pålidelig kilde for udvikling af indbrud i beboelse. Figur 1.3 viser udviklingen på basis af politianmeldelser og offerundersøgelsesdata.

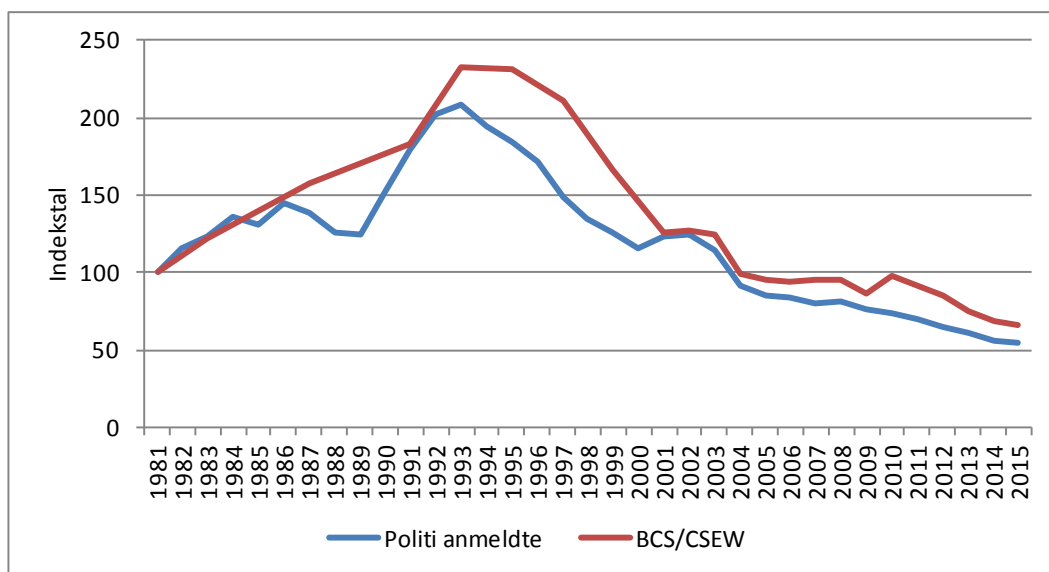
⁸ Region Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland.

⁹ Byen København, Københavns omegn, Bornholm, Nordsjælland, Østsjælland, Vest- og Sydsjælland, Fyn, Østjylland, Sydjylland, Vestjylland og Nordjylland.

¹⁰ Det er ikke lykkedes at fremskaffe detaljerede data fra alle lande for perioden 2006-2015. Fra Tyskland har vi data for perioden 2010-2015 (NUTS 2- og NUTS 3-niveau) og 2006-2015 (NUTS 1-niveau); fra Holland for perioden 2011-2015; fra England/Wales for perioden 2006-2015 på NUTS 1-niveau og politikredsniveau (43 politikredse); fra Sverige for hele perioden på alle tre NUTS-niveauer.

¹¹ Rigspolitiets centrale kriminalregister blev oprettet 1. januar 1979, hvorved kriminalstatistikken blev edb-baseret. Derfor bliver 1979 – i dansk sammenhæng – ofte valgt som udgangspunkt for historiske tendenser. Her har vi dog valgt det første runde årstal, nemlig 1980.

Figur 1.3 Indekseret udvikling af politianmeldte indbrud i beboelse og estimer på basis af offerundersøgelser (BCS/CSEW), 1981-2015. (1981 = 100)

Kilde: ONS

Efter at have taget udgangspunkt i politiets anmeldelsesdata samstemmer vi disse så vel muligt. Definitioner og samstemmelsesproces er beskrevet i kapitlerne om de enkelte lande. Sammenligningen sker ud fra en dansk synsvinkel, hvilket vil sige, at Danmark sammenlignes med de andre lande ét for ét. Sammenligningen mellem Danmark og Sverige er mere detaljeret end fx sammenligningen mellem Danmark og Tyskland, eftersom de danske og svenske registreringspraksisser ligner hinanden mere end de danske og tyske. I både Danmark og Sverige skelnes i modsætning til i Tyskland mellem beboelsestyper. Sammenligningerne er foretaget ved at sætte antallet af anmeldte indbrud i privat beboelse i forhold til antallet af indbyggere og/eller husstande. Det er mest hensigtsmæssigt at indsamle indbyggerantal pr. NUTS-enhed, og vi har derfor valgt primært at arbejde med antal indbrud pr. 1.000 indbyggere.

Det nemmeste ville være at benytte data fra den europæiske statistikbank (Eurostat) eller *European Sourcebook*, men disse kilder er desværre ikke anvendelige (Eurostat, 2013; European Sourcebook, 2014).¹² Vi har derfor rettet blikket mod indbrudsdata fra de enkelte lande:

- **Danmark:** Rigspolitiet har stillet POLSAS-data til rådighed på kommuneniveau (n=98) i perioden 2006-2015.
- **Sverige:** *Brottsförebyggande rådet* (Brå) hjemmeside indeholder detaljerede statistiske oplysninger på kommuneniveau (n=290) fra og med 1975.
- **Tyskland:** *Bundeskriminalamt* (BKA) har stillet politidata til rådighed på såkaldt *Kreis*-niveau (NUTS-3; n=429) for perioden 2010-2015. I årene før 2010 modtog BKA kun data på delstatsniveau (NUTS 1; n=16), og for perioden 2006-2009 må vi derfor benytte disse.
- **Holland:** Politiet har stillet BVH-data på kommuneniveau (n=393) til rådighed.¹³ Disse data omfatter perioden 2011-2015. I perioden 2006-2010 har vi kun adgang til de offentlige statistikker, hvor indbrud i og tyveri fra beboelse er lagt sammen i én kategori.
- **England/Wales:** *Office for National Statistics'* hjemmeside indeholder oplysninger på politikreds-niveau (n=43) og for Community Service Partnerships (CSPs; n=323) fra og med 1990. Tricktyveri har siden 2003 været en kategori for sig selv.

¹² Hverken Eurostat og European Sourcebook indeholder de data, vi gerne ville inddrage i vores analyser. Først og fremmest mangler der up to date-oplysninger, men derudover er afgrænsningen af begrebet indbrud i beboelse for bred. Endelig giver European Sourcebook ikke mulighed for at analysere data på regionsniveau.

¹³ BVH (Basisvoorziening Handhaving) kan sammenlignes med Polsas.

For alle lande gælder det, at disse data omfatter adskillige gerningskoder for indbrud i og tyveri fra privat ejendom. Det er muligt at se, om det drejer sig om indbrudsforsøg eller en fuldbyrdet gerning, og om forbrydelsen er blevet opklaret af politiet.

1.5.4 KILDER TIL SUPPLERENDE DATA

Data for andre former for kriminalitet, opklaringsprocent og oplysninger om indbyggere, husstande, boligtype, aldersfordeling mv. har vi fundet på internettet, primært de nationale statistikbureauers hjemmesider:

- **Danmark:** Statistikbanken/Danmarks Statistik
<http://www.dst.dk/da/Statistik/statistikbanken>
- **Sverige:** Statistiska centralbyrån (SCB)
<http://www.scb.se>
- **Tyskland:** Destatis/Statistisches Bundesamt
<https://www.destatis.de/EN/FactsFigures/SocietyState/Population/Population.html>
- **Holland:** Statline/Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
<http://statline.cbs.nl/Statweb/>
- **England/Wales:** Office for National Statistics (ONS)
<http://ons.gov.uk>

I de enkelte kapitler angiver vi nøjagtigt, hvorfra de anvendte data er hentet.

1.5.5 INTERVIEWS

Sideløbende med indsamlingen af relevante data har vi gennemført interviews i de respektive lande. Interviewrespondenterne er ikke kun i besiddelse af detaljeret kendskab til et specifikt projekt, men har over en længere periode skaffet sig et helikopterblik over hele indbrudsproblematikken. For hvert land er udvalgt én interviewrespondent fra universitetsverdenen, en fra politiet samt en fra et videnscenter for kriminalitetsforebyggelse eller et ministerium (se bilag 2 for en oversigt over respondenterne). Disse interviews foregik ansigt til ansigt¹⁴, hvilket vil sige, at vi er rejst til hvert af de udvalgte lande (samt Danmark). Hvert interview varede ca. 1 ½ time, og samtlige er blevet optaget og efterfølgende transskriberet.

Interviewene har berørt flere emner, bl.a. afhængigt af respondentens baggrund. Groft sagt er politirespondenter blevet spurgt om, hvordan indbrud i og tyveri fra privat ejendom er opdelt i gerningskoder, og om tilrettelæggelsen af efterforskningen; respondenter, der arbejder med kriminalitetsforebyggelse, er blevet spurgt om sikring og andre former for forebyggelse; mens respondenter med en akademisk baggrund primært er blevet spurgt om forskningsresultater og de faktorer, der efter deres mening/viden påvirker indbrudsniveauet i et område. Samtlige er blevet spurgt om, hvordan de fortolker udviklingen i indbrud i beboelse i deres hjemlande.

På grund af projektets begrænsede omfang har vi ikke systematisk søgt efter relevant litteratur, men vi har naturligvis benyttet vores forhåndsviden om området. I de tilfælde, hvor interviewrespondenterne har henvist til specifik litteratur, har vi inddraget denne i undersøgelsen.

1.6 RAPPORTOPBYGNING

Rapporten består af fem landekapitler og et afsluttende kapitel med konklusioner. Vi lægger ud med et kapitel om Danmark. Her ser vi på udviklingen i indbrudskriminalitet i private boliger siden 1980 og fremlægger vores fortolkning. Desuden gennemgår vi kriminaliteten på de forskellige NUTS-niveauer og forsøger at forklare forskelle. Kapitlet fungerer som udgangspunkt for en sammenligning med de fire andre lande. Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales er behandlet i kapitlerne 3, 4, 5 og 6.

¹⁴ Bortset fra interviewene i Tyskland, der af logistiske årsager blev gennemført over telefonen. Det viste sig ikke muligt at planlægge disse interviews i forbindelse med hinanden, og 10 rejser til Tyskland ville have medført en urimelig omkostning. Desuden er to interviews i Danmark, med Leif Udengaard (Rigspolitiet) og Jacob Nisgaard Larsen (F&P), afholdt telefonisk.

2 DANMARK

2.1 DEFINITION AF "INDBRUD I BEBOELSE" I DANMARK

Indbrud er ikke særskilt defineret i den danske straffelov, men hører under den almene tyveriparagraf (§ 276).¹⁵ I sager af særlig grov beskaaffenhed¹⁶ kan straffen stige fra indtil 1 år og 6 måneder (§ 285) og til 6 (§ 286, stk. 1) eller 8 år (§ 286, stk. 2).

Både Rigspolitiet og Danmarks Statistik publicerer statistiske oplysninger om kriminaliteten. Det er politiets opgave at registrere forbrydelser, og Danmarks Statistik bruger dermed de samme gerningskoder som ordensmagten. De overordnede kategorier indeholder imidlertid enkelte forskelle. Den vigtigste kategori i denne forbindelse – indbrud i beboelse – er sammensat på samme måde hos politiet og Danmarks Statistik. Kategorien indeholder fire gerningskoder:

- Indbrud i villa og lignende
- Indbrud i landejendom
- Indbrud i lejlighed
- Indbrud i værelse.

Ved siden af *indbrud i beboelse* opererer Rigspolitiet i sine Centrale Nøgletal med endnu en indbrudskategori, der omfatter privat ejendom: *indbrud i fritidshus og kolonihavehus*. Danmarks Statistik arbejder ligeledes med endnu en indbrudskategori, der dog har en anden overskrift og indbefatter flere gerningskoder: *indbrud i ubeboede bebyggelser*. På en måde er det en misvisende betegnelse, for mange af disse bygninger er beboede en del af året. En mere retvisende betegnelse ville være indbrud i fritidsboliger og ubeboede bebyggelser.

Tabel 2.1: Gerningskoderne indbrud i fritidshus og kolonihavehus (Rigspolitiet) og indbrud i ubeboede bebyggelser (Danmarks Statistik)

	Rigspolitiet	Danmarks Statistik
Indbrud i skib/båd (fast bemandede)		X
Indbrud i nybygning/prøvehus		X
Indbrud i skib/båd (lystbåde)		X
Indbrud i fritidshus	X	X
Indbrud i kolonihavehus	X	X
Indbrud i garage/udhus		X
Indbrud i kælder/lofts-/pulterrum		X
Indbrud i campingvogn		X
Indbrud i arbejdsskur/kontorvogn o.l.		X
Indbrud i isbod/pølsebod		X

¹⁵ Justitsministeren meddelte 20. februar 2017, at han vil fremsætte et lovforslag, der lægger op til en selvstændig indbrudsparagraf. Herved markeres det i straffeloven, at indbrudstyveri adskiller sig markant fra andre former for tyveri, lyder begrundelsen. Der varsles også en strafskærpelse for indbrud, mens beboerne er hjemme. Skærpelsen betyder, at strafniveauet hæves med en tredjedel (Justitsministeriet, 2017).

¹⁶ Der kan i flere tilfælde være tale om særlig grov beskaaffenhed:

På grund af fremgangsmåden.

Hvis forbrydelsen er udført af flere i forening eller ved medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel.

På grund af de stjålne genstandes betydelige værdi eller de forhold, under hvilke de befandt sig.

Hvis der er tale om tyveri begået som led i organiseret indbrudskriminalitet, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Afgrænsning af beboelse

Hvad angår garage, kælder og loft, er det spørgsmålet, hvornår disse rum regnes for beboelsesrum, og hvornår indbrud i et sådant betragtes som et selvstændigt forhold. I Danmark er reglen, at indbrud i disse rum ikke betragtes som selvstændige forhold, når rummene er tilgængelige gennem husets beboelsesafdeling. Det betyder, at hvis en gerningsmand i forbindelse med indbrud i en villa også har bevæget sig ned i kælderen, rubriceres det kun som *indbrud i villa*. Ved indbrud i en lejlighed på fx 1. sal og efterfølgende i kælderrummet er der derimod tale om to selvstændige forhold: *indbrud i lejlighed* og *indbrud i kelder*.

Ved fast beboelse af fritidshus (når indehaveren eller andre har folkeregisteradresse der) betragtes fritidshuset som en bolig, og indbrud i et sådant hus bør derfor registreres som indbrud i beboelse. Vores politirespondent tvivler imidlertid på, at denne regel altid følges i virkeligheden.

Forsøg på indbrud

Den offentliggjorte anmeldelsesstatistik i Danmark er et udtryk for *registrerede kriminelle forhold*. Et forhold tæller også med i statistikken, hvis der kun er tale om et forsøg. Straffelovens § 21 definerer forsøg således: *Handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg*.

Der er tale om et indbrudsforsøg, hvis gerningsmanden har prøvet at bryde ind, men ikke har haft held med sig. F.eks. kan der findes spor fra et brækjern på dørlister. I praksis er det dog ikke altid lige let at fastslå, om der er tale om hærværk eller et regulært indbrudsforsøg. Hvordan betegnes fx stenkast mod et vindue? Et andet spørgsmål er, hvordan forholdet registreres, når gerningsmanden er brudt ind, men ikke har stjålet noget. Tyven kan måske være blevet forstyrret eller har ikke fundet, hvad han kom efter. Hvis der ikke er stjålet noget, kan der vel ikke være tale om et fuldbyrdet tyveri, men alligevel vil en sådan sag blive registreret som et fuldbyrdet indbrud, med tilføjelsen *uden udbytte*. Ofte er det dog i første omgang uklart, om tyven har fået noget med sig. Af rapporten kan det fremgå, at et eventuelt udbytte er ukendt, men at det efterfølgende kan oplyses til politiet.

Hverken i Rigspolitiets eller Danmarks Statistiks offentliggjorte statistikker kan man se, hvilken del af anmeldelserne der handler om forsøg. Det kan derimod godt lade sig gøre i det datasæt, vi har modtaget fra Rigspolitiet (se kapitel 1).

Indbrud eller tyveri?

Politiets interne retningslinjer afgør, hvorvidt et strafbart forhold registreres som indbrud i eller tyveri fra beboelse. Der er tale om indbrud, når gerningsmanden enten har brudt et eller andet op eller benyttet en falsk nøgle for at komme ind i hjemmet. Hvis han derimod er kommet ind gennem en ulåst dør eller et åbentstående vindue, er der tale om tyveri. Også tricktyveri i beboelse registreres i Danmark som tyveri.

Tabel 2.2: Anmeldte indbrud i og tyveri fra privat ejendom i Danmark (2015)

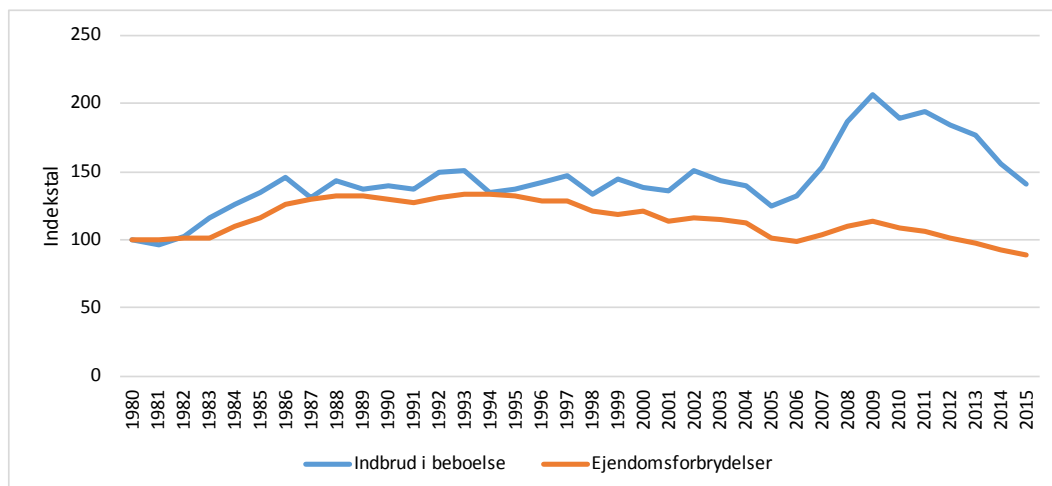
	Antal	Forsøg (i %)
Indbrud i beboelse	33.197	13,6 %
- i villa og lignende	26.238	12,9 %
- i landejendom	1.535	8,0 %
- i lejlighed	5.300	18,9 %
- i værelse	124	13,7 %
Indbrud i garage, kælder mm.	7.961	5,1 %
- i garage/udhus	4.086	6,3 %
- i kælder-/lofts-/pulterrum	3.875	3,9 %
Indbrud i fritidsbeboelse	4.439	7,7 %
- i fritidshus	3.325	7,8 %
- i kolonihavehus	1.114	7,2 %
Tyveri fra beboelse	7.727	5,3 %
- fra villa/landejendom	3.061	4,8 %
- fra lejlighed/værelse/etageejendom	3.758	1,6 %
- tricktyveri	908	22,7 %
Tyveri fra garage, kælder mm.	3.631	2,7 %
- fra garage/udhus	2.471	3,4 %
- fra kælder og lignende	1.160	1,2 %
Tyveri i fritidsbeboelse	213	4,2 %

Kilde: Polsas

2.2 OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE I FORHOLD TIL ANDRE EJENDOMSFORBRYDELSE

Vi ser i første omgang på omfanget af indbrud i beboelse i perioden 1980-2015 i forhold til andre ejendomsforbrydelser. Hermed får vi et indblik i, hvorvidt disse indbrud følger tendensen. Figur 2.1 viser resultatet af denne sammenligning. Omfanget af ejendomsforbrydelser begyndte at falde efter 1994, mens indbrud i beboelse forblev på omtrent det samme niveau indtil 2007. I årene 2008-2009 steg omfanget af indbrud i beboelse eksplosivt, mens det i de efterfølgende år langsomt faldt tilbage til niveauet fra før 2007. Hermed afviger omfanget af indbrud i beboelse klart fra den almindelige tendens.

Figur 2.1: Indekseret udvikling i omfanget af ejendomsforbrydelser og indbrud i beboelse i Danmark i perioden 1980-2015 (1980=100)

Kilde: Publikationen Kriminalstatistik (1980-1994) og Statistikbanken (1995-2015)

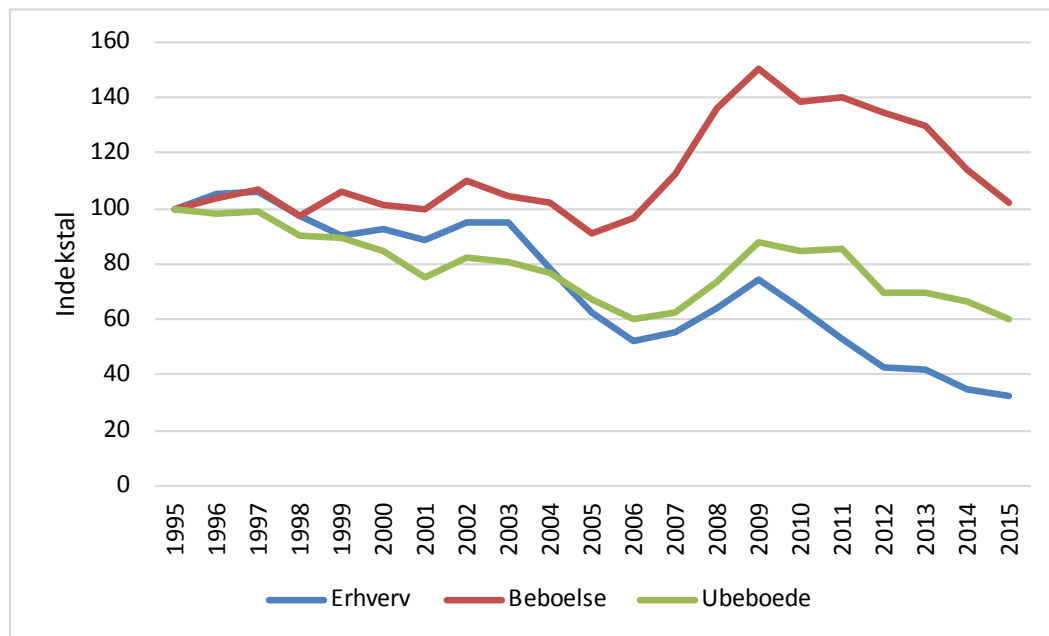
Som beskrevet i afsnit 2.1 skelner Danmarks Statistik mellem to typer af indbrud i privat ejendom: indbrud i beboelse og indbrud i ubeboede bygninger. Der findes også en tredje kategori, nemlig indbrud i erhverv. Når vi ser på udviklingen i disse tre typer indbrud over perioden 1995-2015¹⁷, viser det sig, at antallet af indbrud i beboelse ikke faldt. Dette står i skarp kontrast til de to andre indbrudskategorier. Især antallet af indbrud i erhvervsbygninger (som også inkluderer offentlige institutioner) faldt markant i årene 1995-2015. I 1995 anmeldtes 52.013 erhvervsindbrud; et tal, der i 2015 var faldet til 16.872 – altså en reduktion på 68 %. Disse indbrud har endda tidligere ligget på et endnu højere niveau. Ifølge politiets årbog af 1985 var der dette år hele 59.706 anmeldelser af indbrud i erhverv.¹⁸

Derudover viser figuren en betydelig stigning i omfanget af alle tre indbrudstyper i årene 2007-2009, efterfulgt af et fald siden 2010. Fra 2006 til 2009 udgjorde stigningen i omfanget af indbrud i beboelse 56 %, i ubeboede bebyggelser 48 % og i erhvervsbygninger 43 %. Eftersom stigningen er så markant for alle tre indbrudstyper, må vi antage, at de samme årsager ligger bag både denne og det efterfølgende fald.

¹⁷ Denne periode er tilgængelig i Statistikbanken (Danmarks Statistik).

¹⁸ Vi har ikke nærmere undersøgt mulige årsager til faldet i omfanget af erhvervsindbrud, men vil umiddelbart pege på sikringsniveauet. Kruize (2005, s. 20) anfører, at udviklingen i sikringsbranchen for en stor dels vedkommende styres af forsikringsselskabernes krav. Det fremgår således af forsikringspolicerne, at erhvervs-kunder skal opfylde bestemte sikringskrav. Sikringsniveauerne er udarbejdet af Forsikring & Pension – forsikringsselskabernes og de tværgående pensionskassers erhvervsorganisation i Danmark. Der findes seks sikringsniveauer: fra 10 til 60. Det krævede niveau afhænger af varegruppen og sumgrænsen. Også Nielsen & Gabrielsen (2016, s. 10) samt Balvig (2017, s. 33) peger på sikringskrav som forklaring på faldet i antallet af erhvervsindbrud.

Figur 2.2: Indekseret udvikling for de tre overordnede indbrudskategorier i Danmark i perioden 1995-2015 (1995 = 100)

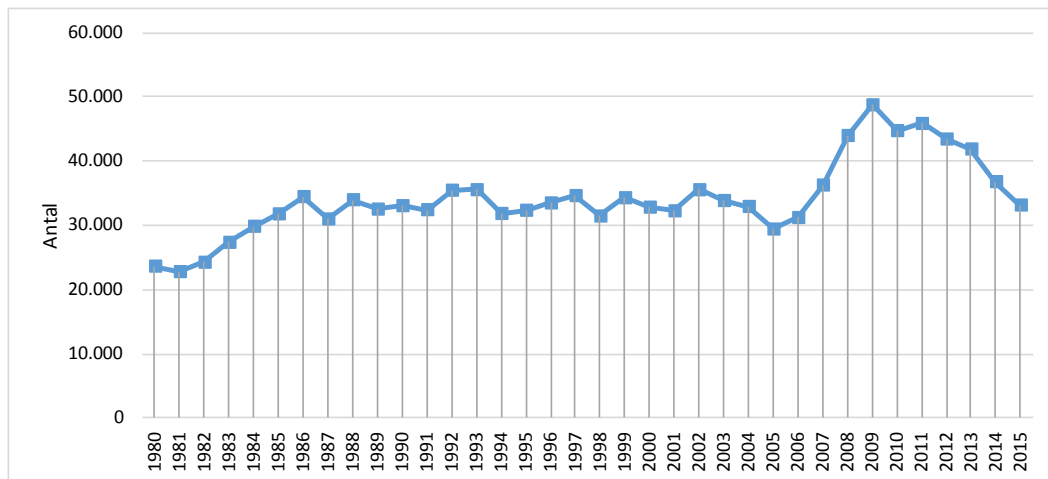

Kilde: Statistikbanken

2.3 INDBRUD I BEBOELSE GENNEM TIDEN

Figur 2.3 viser udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse for perioden 1980-2015. I en lang periode lå antallet af anmeldelser på 30-35.000 om året. De 30.000 blev første gang nået i 1984. Hvis vi tager højde for, at antallet af beboelser øges med ca. 1 % om året (1980-2015 steg antallet ifølge Statistikbanken i alt med 30 %), er der faktisk med et stabilt årligt antal sager på 30.000 sket et fald i indbrudsrisikoen.

Figur 2.3: Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i Danmark i perioden 1980-2015

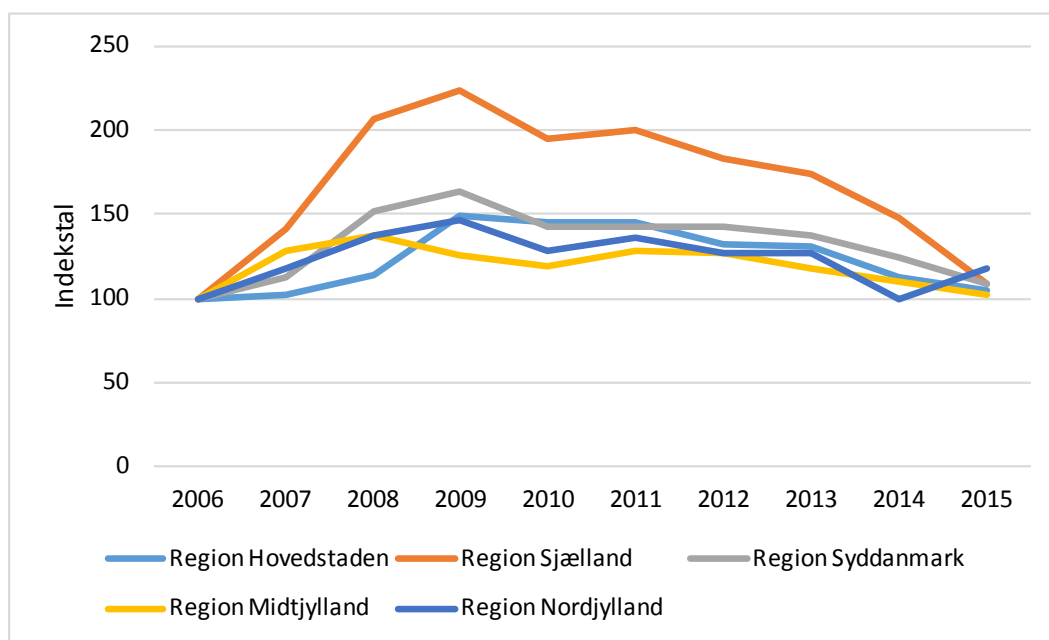
Kilde: Politiets årsberetninger (1980-1994) og Statistikbanken (1995-2015)

Stigningen i antallet af indbrud i beboelse i årene 2007-2009 har givet anledning til mange spekulationer om årsagerne. Sørensen (2011) peger på omrejsende kriminelle og politireformen som de mest sandsynlige forklaringer, men bemærker samtidig, at der formentlig også findes andre, ikke nærmere undersøgte årsager.

Tendensen i de sidste par år indikerer, at stigningen har været midlertidig, og det kunne se ud til, at niveauet nu falder til de 30.000 om året. Spørgsmålet er, om der er tale om mere end en tendens, og om Danmark vil nå et (markant) lavere niveau fremover. Kun tiden kan levere et endegyldigt svar,¹⁹ men vi kan konstatere, at den geografiske fordeling af indbrud i beboelse ikke helt er vendt tilbage til situationen fra før stigningen i 2007-2009. På regionsniveau (NUTS 2) ser det ud til, at alt er faldet tilbage (figur 2.4), men et nærmere kig på landsdele (NUTS 3) afslører forskellige tendenser i Region Hovedstaden (figur 2.5) og i mindre grad i de andre regioner (figur 2.6 og 2.7).

Figur 2.4 viser, at stigningen har været mest markant i Region Sjælland, men faldet har her været lige så bemærkelsesværdigt. Nettoresultatet er, at alle regioner i 2015 mere eller mindre er tilbage ved niveauet fra 2006.

Figur 2.4: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse pr. region i perioden 2006-2015 (2006=100)

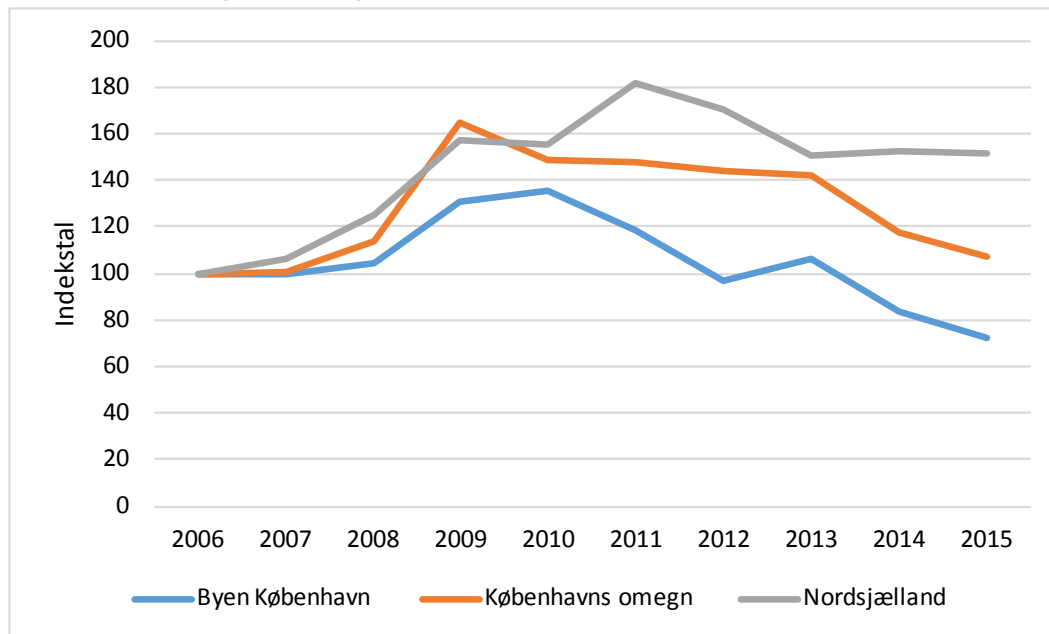
Kilde: Polsas

Når det gælder landsdele inden for regionerne, viser der sig iøjnefaldende forskelle (se også *Hvad virker*, 2017). I Region Hovedstaden er indbrud i beboelse i det såkaldte Byen København²⁰ faldet markant efter 2010. Dette gælder kun i mindre grad for Københavns omegn og slet ikke for Nordsjælland. Det tyder på, at der er tale om en forskydning fra storbyen til provinsen (mindre byer).

¹⁹ Ifølge Danmarks Statistik indgaves 31.885 anmeldelser af indbrud i beboelse i 2016. Det er et fald på 3,9 % i forhold til 2015.

²⁰ Landsdelen Byen København omfatter kommunerne København, Frederiksberg, Dragør og Tårnby.

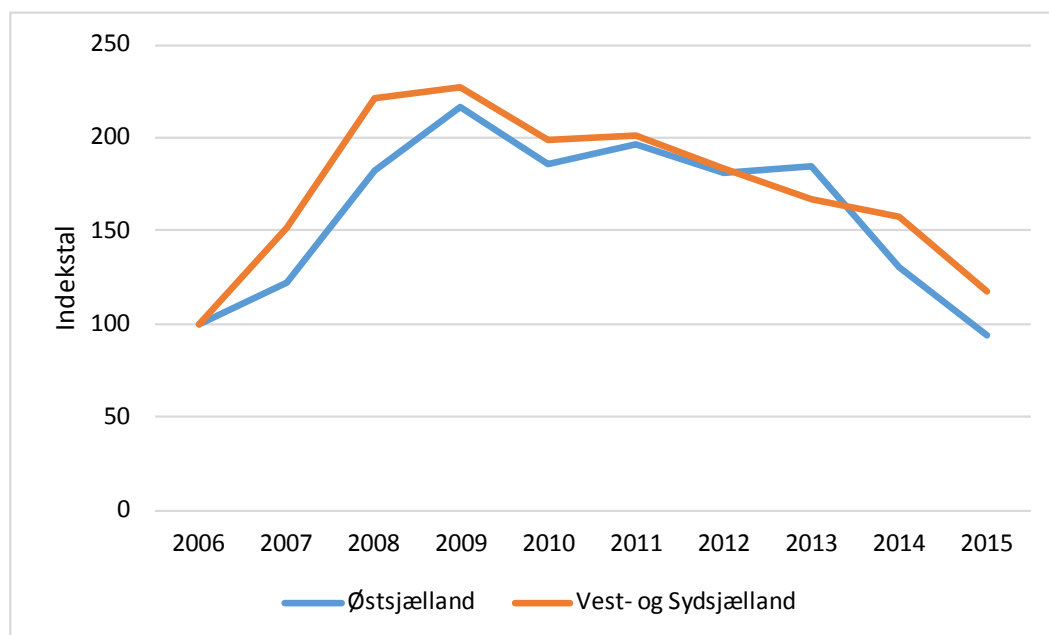
Figur 2.5: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse pr. landsdel i Region Hovedstaden (2006-2015)

Kilde: Polsas

Der er derimod ingen forskelle mellem Region Sjællands to landsdele, der ligner hinanden til forveksling.

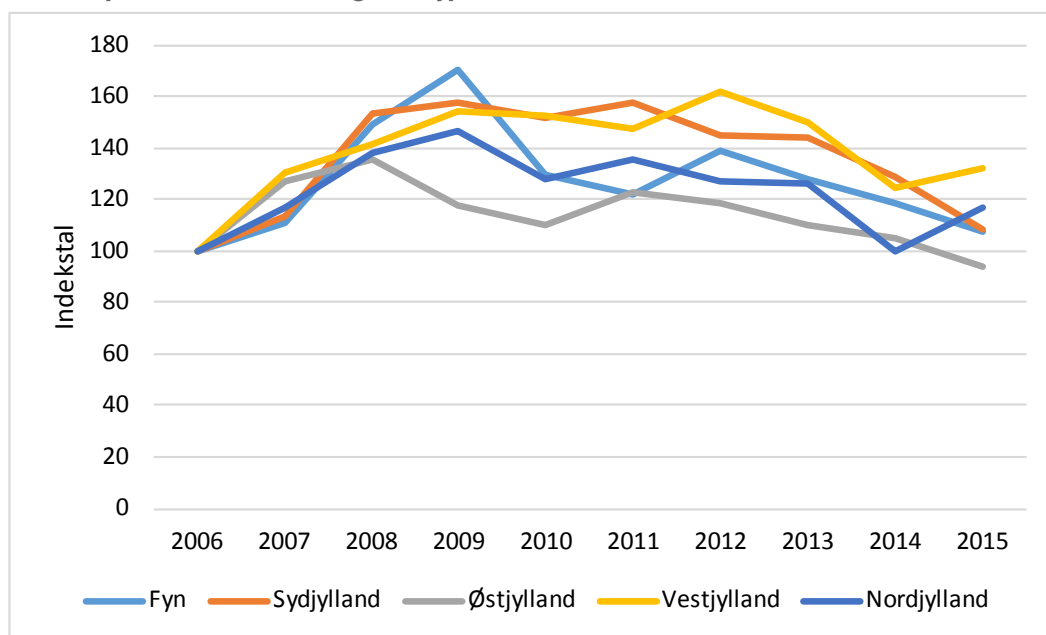
Figur 2.6: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse pr. landsdel i Region Sjælland (2006-2015)

Kilde: Polsas

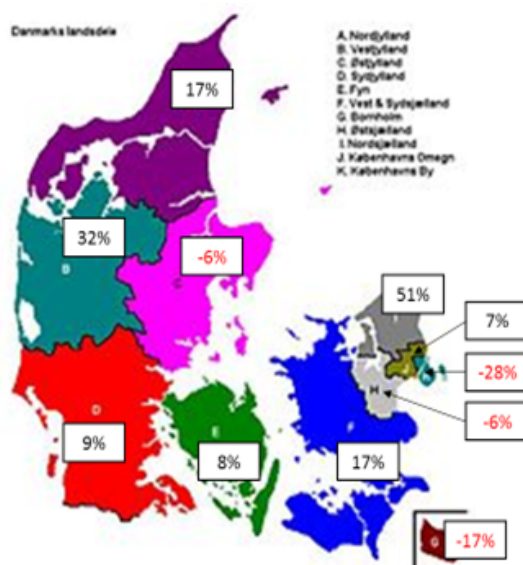
Landsdelene i de sidste tre regioner ses i figur 2.7. Der er ikke de store forskelle, men Landsdel Østjylland viser et lille fald i 2015 i forhold til 2006. Lige præcis denne landsdel omfatter bl.a. Aarhus Kommune, og vi kan på kommuneniveau konstatere, at indbrud i beboelse i denne by i 2015 faldt med 17 % i forhold til 2006. Faldet er ikke så markant som i Københavns Kommune (35 %), men det understøtter tesen om, at indbrud i beboelse forskyder sig fra by til land. En undersøgelse af omrejsende kriminelle (Kruize, 2016b) viste, at antallet af omrejsende, der sigtes for indbrudskriminalitet, er stigende, og at stigningen for alvor satte ind i 2007. Denne stigning faldt sammen med Rumæniens og Bulgariens indtræden i Den Europæiske Union og udvidelsen af Schengenområdet. Det bemærkes, at omrejsende bander har en præference for provinsen. Interviewrespondenten fra politiets Task Force Øst henviser til, at ikke kun omrejsende tyvebander, men også andre grupperinger, der beskæftiger sig med organiseret indbrudskriminalitet (fx rockere og andre bander), har en præference for velhavende områder i provinsen.

Figur 2.7: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse pr. landsdel i regionerne Syddanmark, Midt- og Nordjylland (2006-2015)

Kilde: Polsas

Figur 2.8: Procentuel forandring i omfanget af indbrud i beboelse i 2015 i forhold til 2006 pr. landsdel

2.4 FOREBYGGELSE OG EFTERFORSKNING AF INDBRUD I BEBOELSE I DANMARK

Den eksplosive stigning i omfanget af indbrud i beboelse forblev ikke ubemærket, og i 2010 præsenterede justitsministeren en såkaldt indbrudspakke. Under overskriften *Indbrud i private hjem: kurven skal knækkes!* introduceredes en række tiltag. Indsatsen koncentreredes om fire hovedpunkter: 1) bedre sikring af boliger og større opmærksomhed fra borgernes side, 2) intensiv og målrettet politiindsats, 3) udslusning og individuel indsats over for kendte indbrudstyre og 4) bekæmpelse af hæleri.

I indbrudspakken blev der lagt op til en ny vejledning til bygningsreglementet (BR) om tekniske tiltag til at sikre boliger bedre. Indtil videre indeholder BR dog ingen lovkrav om indbrudssikring. Adskillige gange er der blevet taget initiativ til at se nærmere på den hollandske model for sikringskrav (fx COWI, 2015; TryggeByer, 2016), men initiativerne har endnu ikke udmøntet sig i et lovforslag. I indbrudspakken taltes også om lettilgængelig information for borgerne, hvilket førte til en vejledning om indbrudssikring af private hjem (Energistyrelsen, 2012).

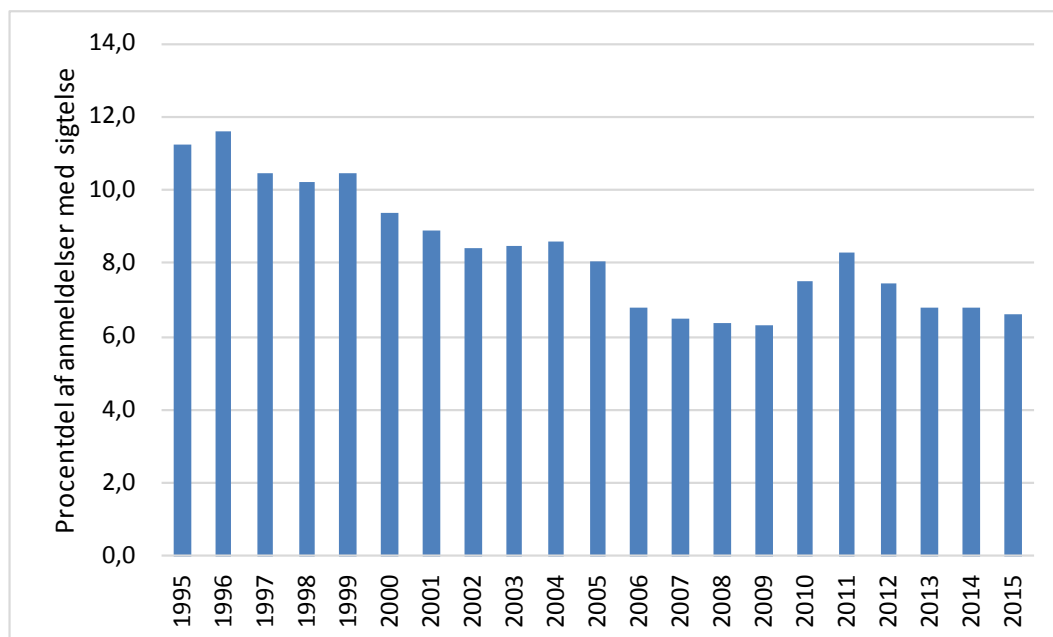
DKR har i samarbejde med Trygfonden pustet nyt liv i den såkaldte nabo-hjælpsordning, som skulle være vejen frem til større borgeropmærksomhed. På Nabo-hjælp.dk kan man lade sig registrere. 17. januar 2017 var antallet af tilmeldte personer oppe på 199.792. På nuværende tidspunkt findes der desværre ikke en evaluering af nabo-hjælpsordningen, men ifølge projektlederen (som er en af vores respondenter) varierer effektiviteten fra nabolag til nabolag. Generelt bidrager ordningen dog til at knytte bånd mellem naboer og har dermed formodentlig en positiv effekt på indbrudsniveauet i områder, hvor den fungerer godt.

Politiindsatsen er blevet løftet på to måder. Indbrud i beboelse er en prioritet i politikredsene, og som udgangspunkt kører politiet til gerningsstedet for at foretage en undersøgelse. Det vil sige, at der søges efter spor (fingeraftryk, DNA), skrives rapport og optages billeder. Derudover er der oprettet to såkaldte Task Force Indbrud (TFI) – Øst og Vest21 – med henblik på analyse og efterforskning af organiserede former for indbrudskriminalitet. Ifølge lederen af TFI Øst (der ligeledes er en af vores respondenter) har efterforskning af organiseret indbrudskriminalitet været et forsømt område, men den nuværende indsats har vist, at rockere, bander og omrejsende kriminelle i stor stil beskæftiger sig med netop dette, især uden for de større byer.

Figur 2.9 viser opklaringsprocenten; det vil sige andelen af sager, hvori mindst én person er blevet sigtet for indbrud i beboelse.²² I 1990'erne lå opklaringsprocenten over 10, men den faldt i 2005 til 8 og i 2009 til 6. Årene 2010/11 så igen en stigning, og i de sidste par år har procenten ligget på ca. 7.

21 Siden 1. januar 2017 er disse Task Forces blevet en del af Særlig Efterforskning Øst (SEØ) i København og Særlig Efterforskning Vest (SEV) i Aarhus.

22 Opklaringsprocenten opgøres på forskellige måder fra land til land. I de efterfølgende kapitler, hvori vi sammenligner Danmark med henholdsvis Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales, vil vi komme nærmere ind på dette spørgsmål.

Figur 2.9: Opklaringsprocenten for indbrud i beboelse i Danmark (1995-2015)

Kilde: Statistikbanken (Danmarks Statistik)

En mulig forklaring på faldet i opklaringsprocenten kan være, at politiet tidligere rejste sigtelse på et løsere grundlag end i dag. Hvis det var tilfældet, ville det kunne forventes, at procentdelen af sigtede, der findes skyldige, er steget med årene. Tal fra Danmarks Statistik viser imidlertid det modsatte. I 1990'erne blev ca. 80 % af de sigtede fundet skyldige²³, mens denne andel i 2015 lå på ca. 55 %.

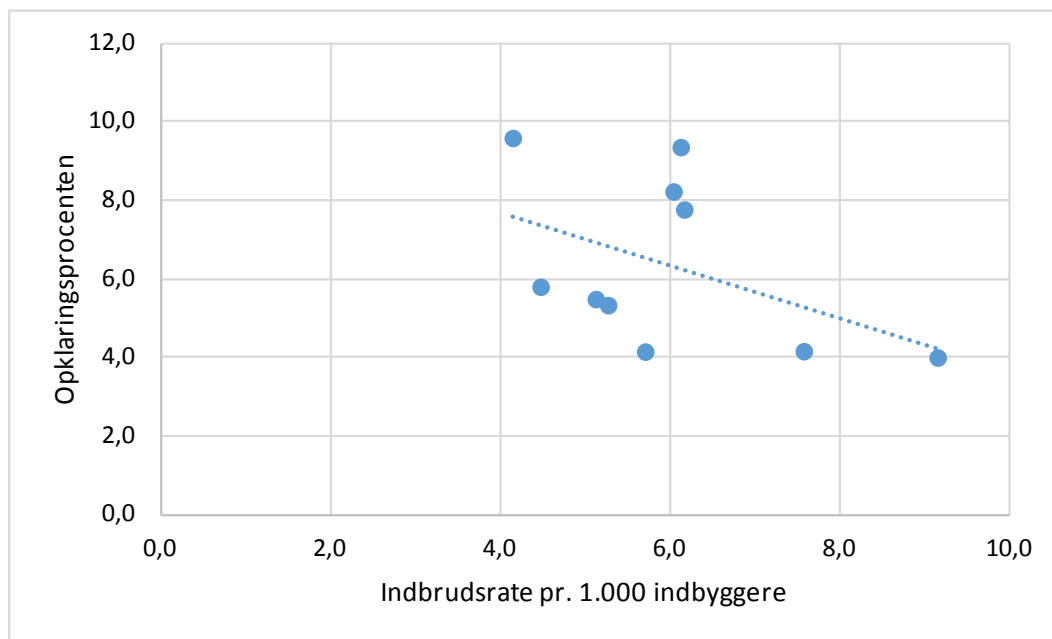
Den relativt lave opklaringsprocent i 2007/09 kan sandsynligvis tilskrives politireformen. I et reformforløb er blikket til dels rettet internt, og der går meget tid med møder mv. Ovenikøbet medførte nedlæggelsen af talrige politistationer i provinsbyer en (midlertidig) mangel på et synligt politi. Vi kan ikke dokumentere det, men det er oplagt, at den lave opklaringsprocent kan tilskrives politireformen. Man kan argumentere for, at forskellen i opklaringsprocenten er marginal og dermed næppe en forklaring på stigningen og det efterfølgende fald i antallet af anmeldte indbrud i beboelse (se fx Balvig, 2017, s. 34, fodnote 23). Det er på sin vis korrekt, men vi vil mene, at den relativt lave opklaringsprocent i 2007/09 er udtryk for et overordnet fænomen, nemlig politiets manglende tilstedeværelse.²⁴ Hertil kan det bemærkes, at en indbrudstyv ikke nødvendigvis anholdes i forbindelse med et indbrud i beboelse, men lige så vel kan være kommet i politiets søgelys på grund af en anden forbrydelse. Det vil sige, at politiets indsats over for vaneforbrydere virker som ringe i vandet og dermed får en bredere effekt.

I de år, hvor indbrudsniveauet var højest (2008/09), var opklaringsprocenten lavest. Det tyder på en mulig sammenhæng. Det lyder også logisk nok, for jo flere aktive indbrudstyre, der sættes ud af spillet, jo færre indbrudssager vil der være. En statistisk sammenhæng mellem opklaringsprocent og indbrudsniveau kan ikke påvises på kommuneniveau (antal opklarede sager pr. kommune giver ofte meget små tal), men på landsdelsniveau kommer sammenhængen frem. Det fremgår af figur 2.10.

²³ Ved påtaleopgivelse (Rpl. § 721) og frifindelse regnes en sigtet for ikke skyldig.

²⁴ Dette synspunkt bakkes op af evalueringen af politireformen. Her bemærkes det: "Fra et på de fleste områder meget godt niveau i 2006 gik udviklingen i såvel politiets indsats og effektivitet som i borgernes vurdering af politiet frem til 2008 i den gale retning, hvorefter den på de fleste områder vendte igen frem til 2010/11." (Balvig, Holmberg og Nielsen, 2011, s. 185).

Figur 2.10: Sammenhæng mellem opklaringsprocent og indbrudsrate for landsdele minus Bornholm (2015; $r = -0,46$, $p > 0,05$)

2.5 INDBRUDSRATE PÅ NUTS-NIVEAUER

Indbrudsraten er målt pr. 1.000 indbyggere. Raten for Danmark er 5,9. Regionerne Hovedstaden og Syddanmark ligger i 2015 lidt over landsgennemsnittet, mens Midtjylland, Sjælland og Nordjylland er lidt under gennemsnittet. Afvigelserne fra landsgennemsnittet er alle inden for 10 %. Region Hovedstaden ligger 9 % *over* gennemsnittet, mens regionerne Sjælland og Nordjylland ligger 10 % *under*.

På landsdelsniveau er billedet mindre ensartet. Når vi ser bort fra Bornholm, er Byen København, der omfatter kommunerne København, Frederiksberg, Tårnby og Dragør, den landsdel, som har den laveste indbrudsrisiko. Her ligger risikoen hele 29 % under landsgennemsnittet. Omvendt forholder det sig med Landsdel Nordsjælland, hvor risikoen i 2015 var 9,1 og dermed Danmarks højeste og hele 56 % over landsgennemsnittet. Tabel 2.3 viser oversigten for alle landsdele.

Tabel 2.3: Indbrudsrate i Danmark, regioner og landsdele²⁵ (2015)

	Antal indbrud i beboelse	Antal indbyggere	Indbrudsrate pr. 1.000 indb.
Byen København	3.062	739.977	4,1
Københavns omegn	4.050	535.355	7,6
Nordsjælland	4.140	452.874	9,1
Bornholm	30	39.919	0,8
Region Hovedstaden	11.285	1.768.125	6,4
Østsjælland	1.378	241.870	5,7
Vest- og Sydsjælland	2.960	578.610	5,1
Region Sjælland	4.338	820.480	5,3
Fyn	2.988	488.578	6,1
Syddjylland	4.325	717.150	6,0
Region Syddanmark	7.313	1.205.728	6,1
Østjylland	5.277	857.030	6,2
Vestjylland	1.901	425.720	4,5
Region Midtjylland	7.178	1.282.750	5,6
Nordjylland	3.065	582.632	5,3
Region Nordjylland	3.065	582.632	5,3
Danmark	33.197	5.659.715	5,9

Kilde: Polsas (indbrudstal) og Statistikbanken (befolkningstal)

2.6 INDBRUDSRATE KORRIGERET FOR BEBOELSESTYPE

At landsdelen *Byen København* (bortset fra Bornholm) har den laveste indbrudsrisiko pr. 1.000 indbyggere er opsigtsvækkende. Ligesom ved andre former for kriminalitet må indbrudsrisikoen forventes at være højere i (stor)byer end i provinsen. Forklaringen findes i beboelsestypen. Risikoen for lejligheder er nemlig markant lavere end for huse, og boligerne i Byen København består i modsætning til i de øvrige landsdele overvejende af lejligheder. Indbrudsraten i Danmark pr. 1.000 huse er 17,0, mens den for lejligheder kun er på 4,8. Tabel 2.4 giver en oversigt over risikoen for indbrud i henholdsvis et hus og en lejlighed fordelt på regioner og landsdele. Hermed fremkommer det billede, som vi havde forventet: Raten er størst i Region Hovedstaden, og landsdelen Byen København ligger øverst på listen.

²⁵ Ved 21 anmeldte indbrud i beboelse er gerningskommunen ukendt; tallene for regioner og landsdele i tabel 2.3 er derfor summeret op til 33.176 i stedet for 33.197.

Tabel 2.4: Indbrudsrate pr. type beboelse i Danmark, regioner og landsdele (2015)

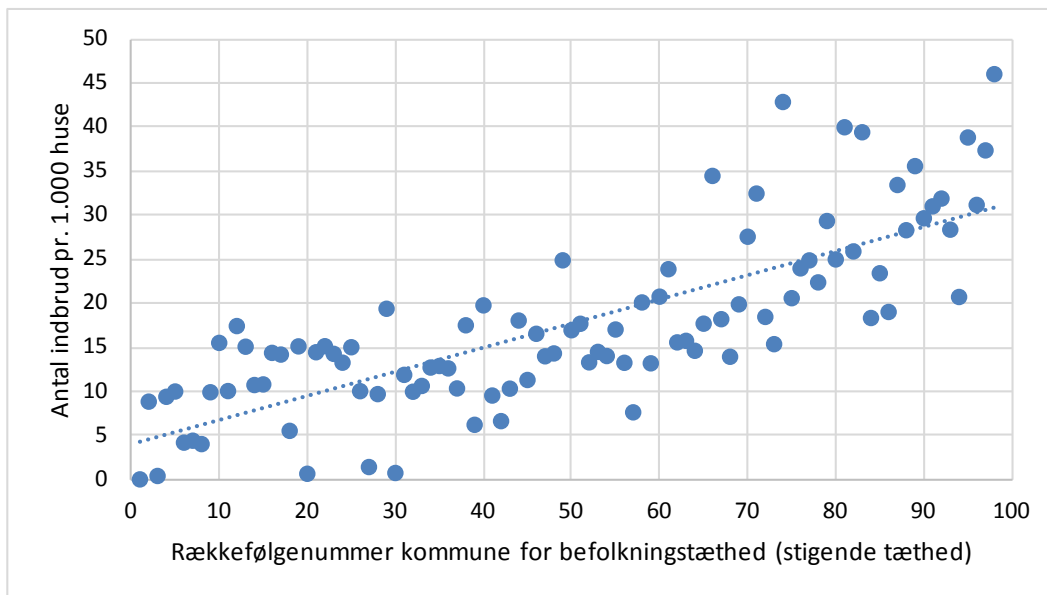
	Antal indbrud		Rate pr. 1.000 beboelser	
	Hus ²⁶	Lejlighed ²⁷	Hus	Lejlighed
Byen København	1.281	1.781	33,5	5,2
Københavns omegn	3.145	905	28,9	6,4
Nordsjælland	3.901	239	28,4	4,0
Bornholm	27	3	1,4	1,2
Region Hovedstaden	8.354	2.928	27,5	5,3
Østsjælland	1.248	130	17,0	3,9
Vest- og Sydsjælland	2.726	234	12,8	3,2
Region Sjælland	3.974	364	13,8	3,4
Fyn	2.650	338	15,2	4,9
Syddjylland	3.830	495	15,4	4,8
Region Syddanmark	6.480	833	15,3	4,8
Østjylland	4.451	826	17,9	5,2
Vestjylland	1.772	129	11,4	2,5
Region Midtjylland	6.223	955	15,4	4,5
Nordjylland	2.721	344	13,0	3,9
Region Nordjylland	2.721	344	13,0	3,9
Danmark	27.752	5.424	17,0	4,8

Kilde: Polsas (indbrudstal) og Statistikbanken (beboelsestal)

Fordelingen af indbrudsrisikoen – korrigeret for boligtype – over de danske regioner og landsdele indikerer, at risikoen stiger med befolkningstætheden. For at teste denne påstand har vi tilvirket et par figurer, hvori befolkningstætheden i kommunerne, målt som antal indbyggere pr. km², fremgår af x-aksen, mens y-aksen viser indbrudshyppigheden. Frederiksberg har landets højeste befolkningstæthed (11.848 indbyggere pr. km²), mens Læsø ligger i bunden med 15 indbyggere pr. km². For at undgå, at x-aksen trækkes langt ud af kommuner med en forholdsvis høj befolkningstæthed, har vi givet alle kommuner et rækkefølgenummer. Læsø har fået nummer 1, og Frederiksberg nummer 98. I figur 2.11 ses sammenhængen mellem befolkningstæthed og indbrudsrisiko i huse, og i figur 2.12 sammenhængen for lejligheder. Begge figurer viser, at risikoen stiger, når befolkningstætheden tager til. Dette er imidlertid langt mere markant for indbrud i huse ($r_s = 0,81$) end for indbrud i lejligheder ($r_s = 0,45$).²⁶ Effekten af befolkningstæthed er betydeligt større ved huse (trendlinjen stiger fra lidt under 5 til over 30 indbrud pr. 1.000 huse; ca. en seksdobling) end ved lejligheder (trendlinjen stiger fra lidt over 2 til lidt under 6 indbrud pr. 1.000 lejligheder; ca. en tredobling).

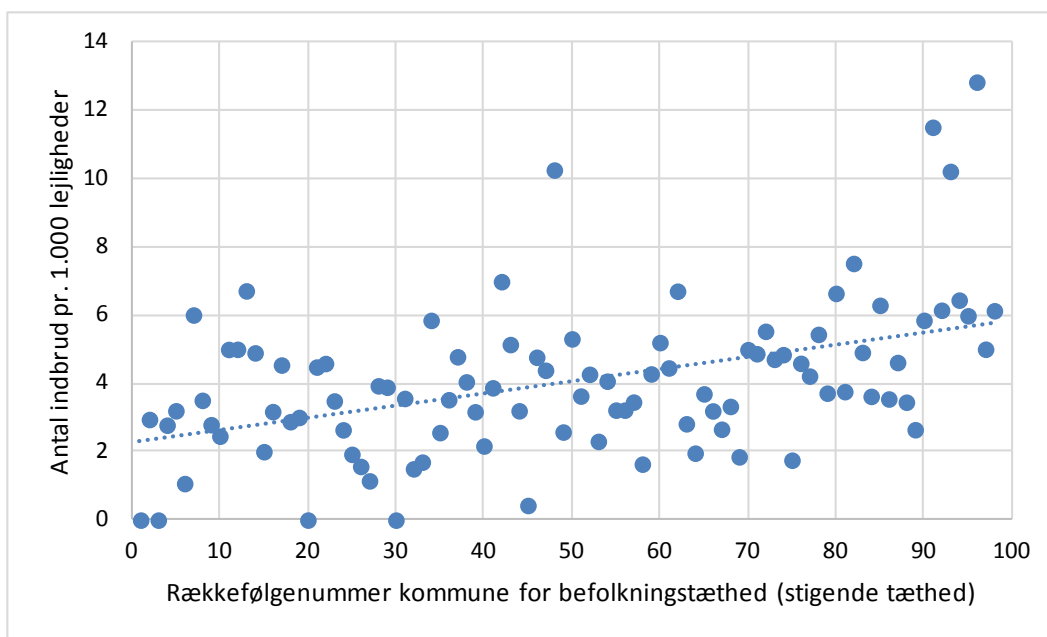
²⁶ Eftersom vi arbejder med rækkefølgenummer (ordinalskala), har vi benyttet Spearman rho (r_s) som korrelationskoefficient.

Figur 2.11: Sammenhængen mellem befolkningstæthed i danske kommuner og indbrudsrate i huse (2015; $r_s = 0,81$, $p < 0,01$)

Kilde: Polsas (indbrud) og Danmarks Statistik (tæthed og huse)

Figur 2.12: Sammenhængen mellem befolkningstæthed i danske kommuner og indbrudsrate i lejligheder (2015; $r_s = 0,45$, $p < 0,01$)

Kilde: Polsas (indbrud) og Danmarks Statistik (tæthed og lejligheder)

2.7 KONKLUSIONER OM DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU

Sidst i dette kapitel drager vi enkelte konklusioner om det danske indbrudsniveau uden sammenligning med andre lande. Sammenligningen bringes i de efterfølgende kapitler.

- Antallet af politianmeldte indbrud i beboelse svinger omkring 30.000 pr. år. I årene 2008/9 var niveauet markant højere. Årsagerne var flere omrejsende kriminelle i Danmark som følge af udvidelsen af Schengenområdet samt en mindre operativ politikapacitet på grund af politireformen.
- Indbrudspakken (2010) har været startskuddet for en intensiveret politiindsats, inddragelse af andre aktører og aktivering af borgere gennem Nabohjælp. I 2015 var indbrudsniveauet omtrent tilbage på de 30.000 anmeldelser.
- Selvom antallet af anmeldte indbrud i beboelse er tilbage på det sædvanlige niveau, har fordelingen ændret sig. Der er sket en forskydning fra (stor)by til provinsen, og antallet af indbrud i beboelse er faldet i København og Aarhus.²⁷ Det hænger formentlig sammen med et fald i indbrud, der kan tilskrives lokale tyve og en stigning af organiseret indbrudstyveri (rockere, bander og omrejsende kriminelle).
- Risikoen for indbrud i huse er 3,5 større end for indbrud i lejligheder. Det forklarer det forholdsvis lave (samlede) indbrudsniveau i Københavns Kommune.
- Politiindsatsen ser ud til at have en mærkbar effekt på indbrudsniveauet. Jo højere opklaringsprocent, jo lavere indbrudsrisiko.
- Risikoen for indbrud i beboelse stiger med befolkningstætheden. Det gælder især for indbrud i huse, men også for indbrud i lejligheder.

²⁷ Det gælder også for Odense (minus 18 % i 2015 i forhold til 2006), men ikke for Aalborg (en stigning på 23 %). Det sidste kan muligvis forklares med, at Aalborg Kommune strækker sig over et forholdsvis stort areal, hvorfor befolkningstætheden ikke er særligt høj (183 indbyggere pr. km²).

3 SVERIGE

3.1 DEFINITION AF "INDBRUD I BEBOELSE" I SVERIGE

Indbrud i beboelse er ikke en separat bestemmelse i den svenske straffelov (*Brottsbalken*), men hører hjemme i kapitel 8 om tyveri, røveri og andre former for berigelseskriminalitet. Indbrud i beboelse betragtes som groft tyveri (*grov stöld*), der er beskrevet i artikel 4, stk. 2: "*Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om tillgreppet skett efter intrång i bostad, om det avsett sak som någon bar på sig, om gärningsmannen varit försedd med vapen, sprängämne eller annat dylikt hjälpmedel eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig eller hänsynslös art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.*" Strafferammen går fra 6 måneders til maksimalt 6 års frihedsstraf (kap. 8, § 4).²⁸

Det svenske Kriminalpræventive Råd (*Brottsförebyggande rådet; Brå*) stiller kriminalstatistikken til rådighed på sin hjemmeside.²⁹ Statistiske oplysninger er tilgængelige på fire geografiske niveauer:

- Sverige
- Landsdel (*län*; n=21; som svarer til NUTS 3-niveau)
- Kommune (*kommune*; n=290)
- Bydele (*stadsdelar*) i Sveriges tre største byer: Stockholm, Göteborg og Malmö).

Ved at lægge oplysningerne på landsdelsniveau sammen kan man få indsigt i regionsniveauet (*Riksområder*; n=8, der svarer til NUTS 2-niveau). Oplysninger om de vigtigste kriminalitetskategorier er tilgængelige fra og med 1975. Siden 2015 er kriminalstatistikken også opdelt efter politikreds (*polisregioner*; n=7). Indbrud i beboelse (*bostadsinbrott*) rubriceres ved hjælp af fire gerningskoder:³⁰

- Indbrud i villa/rækkehus
- Indbrud i lejlighed
- Forsøg på indbrud i villa/rækkehus
- Forsøg på indbrud i lejlighed.

Oplysninger om de fire gerningskoder indberettes til Eurostat. I de svenske rapporter benyttes ofte betegnelsen indbrud i beboelse, fritidshus m.m. (*inbrottsstöld i bostad, fritidshus mm.*), der ikke blot omfatter ovenstående gerningskoder, men også to andre: *indbrud i kælder/loft* og *indbrud i fritidshus* (inklusive kolonihavehuse m.m.).³¹

Der findes ingen særskilt gerningskode for hverken indbrud i eller tyveri fra private garager, udhuse osv. Indbrud i private garager hører under den bredere kategori *indbrud i garage, tankstation og bilværksted* (*inbrott i garage, bensinstation, bilverkstad*). Begrebet garage dækker både private og erhvervsgarager. Tyveri fra garager registreres i kategorien *andet tyveri*, og indbrud i udhuse hører under enten denne eller *andet indbrud*.

Tyveri fra beboelse (*stöld i bostad*) er inddelt i to kategorier: fra sårbare ofre (*hos funktionsnedsatt person*) og ikke-sårbare ofre (*hos person ej funktionsnedsatt*). Disse kategorier

²⁸ Straffen for indbrud i beboelse blev nedsat i 1976, men i 1998 igen forhøjet til det nuværende niveau (Wahlin, 2003, s. 115). Den gennemsnitlige straf er mellem 6 og 10 måneders fængsel. Et regeringsforslag om at forhøje straffen til mindst 1 år blev stemt ned i Riksdagen. Det samme gjaldt ønsket om at indføre en separat strafferetsartikel om indbrud i beboelse (Zhuchkova, 2015, s. 5).

²⁹ Se: <http://statistik.bra.se/solwebb/action/index>

³⁰ Se også: Enheten för rättsstatistik (2016).

³¹ Ved siden af de seks omtalte gerningskoder findes der yderligere 19 indbrudskoder. Vi har undersøgt, om forskellen i omfanget af indbrud i beboelse i henholdsvis Sverige og Danmark (omtalt i dette kapitel) helt eller delvist kan forklares med varierende definitioner. Det viste sig ikke at være tilfældet.

omfatter ikke tyveri fra fritidshuse, som registreres under *andet tyveri*. Tricktyveri er ikke en kategori for sig, men registreres under en af de to *tyveri fra beboelse*-gerningskoder. Ifølge en af vores interviewrespondenter svarer det svenske *stöld i bostad hos funktionsnedsatt person* nogenlunde til tricktyveri i Danmark.

Afgrænsning af beboelse

Den svenske kriminalstatistik skelner mellem to former for beboelse: villa/rækkehus (*villa/radhus*) og lejlighed (*lägenhet*). I den danske kriminalstatistik skelnes også mellem villaer og lejligheder, men siden 1990 er begrebet værelse tilføjet som en selvstændig kategori og landejendom i 1998. Ved en sammenligning med svenske data hører landejendomme under villa og værelser under lejlighed.

Fritidshuse hører ikke under begrebet beboelse. Når man bor fast i et fritidshus, betragtes huset som en bolig, og et indbrud burde derfor også registreres som indbrud i beboelse. Brå tvivler imidlertid på, at dette altid sker i praksis. Reglerne for, hvornår garage, kælder og loft regnes for beboelse, og hvornår indbrud i sådanne rum betragtes som selvstændige forhold, er de samme som i Danmark: Hvis rummet er tilgængeligt gennem det egentlige boligareal, er der ikke tale om et selvstændigt forhold.

Forsøg på indbrud

Ligesom i Danmark tager anmeldelsesstatistikken i Sverige afsæt i kriminelle forhold, også hvis der kun er tale om forsøg. Forsøg er kriminaliseret i kapitel 23, artikel 1 i den svenske straffelov: *”Har någon påbörjat utförandet av visst brott utan att detta kommit till fullbordan, skall han i de fall särskilt stadgande givits därom dömas för försök till brottet, såframt fara förelegat att handlingen skulle leda till brottets fullbordan eller sådan fara endast på grund av tillfälliga omständigheter varit utesluten.”*

Forsøgsbegrebet er identisk i Sverige og Danmark. Det vil sige, at der er tale om et forsøg, når det ikke er lykkedes for gerningsmanden at trænge ind i boligen, men spor indikerer, at forsøget har fundet sted. Hvis gerningsmanden er kommet i huset, men ikke har stjålet noget, er der derimod tale om et fuldbyrdet indbrud. I Sverige drejer én ud af fem anmeldelser (19,7 %) sig om forsøg på indbrud i beboelse. Denne andel er væsentligt højere end i Danmark (13,6 %), hvilket gælder for både villaer og lejligheder.³²

Indbrud eller tyveri?

I Sverige er indbrud defineret som *”inträngande, t.ex. med hjälp av våld eller verktyg, i ett låst utrymme/område i syfte att stjäla. Detta gäller även om det i utrymmet/området funnits andra olåsta ingångar, t.ex. dörrar eller fönster.”*³³ Med værktøj menes fx et koben, men det kan også være en falsk nøgle.

I praksis er der tale om indbrud, når gerningsmanden enten har tiltvunget sig adgang ved at bryde et eller andet op eller også er kravlet ind gennem et åbentstående vindue. Kun når han er kommet ind gennem døren uden brug af magt, fx på besøg eller ved hjælp af et trick, er der tale om tyveri.

32 Villaer: 18,4 % i Sverige og 12,6 % i Danmark; lejligheder: 22,1 % i Sverige og 18,8 i Danmark.

33 Enheten för rättsstatistik, 2016: s. 45.

3.2 SAMMENLIGNINGSGRUNDLAG FOR INDBRUDSNIVEAUET I DANMARK OG SVERIGE

Definitionen af indbrud i beboelse er næsten identisk i Sverige og Danmark. I begge lande begrænses begrebet beboelse til selve boligen, og kælder, loft, garage osv. er ikke inkluderet, hvis disse rum ikke hænger direkte sammen med beboelsesarealet. Heller ikke indbrud i fritidshuse og tricktyverier regnes for indbrud i beboelse. Her ses en forskel i afgrænsningen af indbrudsbegrebet. I Danmark betragtes indstigning gennem et åbent vindue eller en ulåst dør som tyveri, mens det i Sverige regnes for indbrud.

Tabel 3.1 viser, at der registreres 2,5 indbrud i beboelse i Danmark for hvert indbrud i Sverige, altså en dansk overrepræsentation på 154 %. Tabellen viser imidlertid også, at niveauet for tyveri fra beboelse kun er 24 % højere i Danmark end i Sverige (når de svenske tyverier begrænses til ikke-sårbare ofre). Det er lidt overraskende, set i lyset af at det danske tyveribegreb er bredere end det svenske. Ifølge tabellen registreres der 72 % flere tricktyverier i Sverige end i Danmark, hvis tyveri fra sårbare ofre i Sverige sidestilles med tricktyveri. I Danmark registreres der 4,3 *indbrud* i beboelse for hvert *tyveri* fra beboelse, mens fordelingen i Sverige er 1,5 til 1.

Denne divergens skyldes formodentlig snarere forskelle på registreringspraksis end på, hvordan gerningsmænd kommer ind i en bolig. *Tyveri* fra beboelse er således ikke inkluderet i de *indbrud* i beboelse, der indrapporteres til Eurostat. Af tabel 3.1 fremgår det også, at når de to kriminalitetstyper lægges sammen, falder den danske overrepræsentation til 87 %. Det betyder, at 44 % af den danske overrepræsentation formentlig kan forklares med forskelle i definition og klassificering.

Tabel 3.1: Antal og rate (pr. 1.000 indbyggere) for indbrud/tyveri i/fra beboelse og indbrud/tyveri i/fra garage mm. i Sverige og Danmark (2015)

	Sverige		Danmark		Overrepræsentation Danmark (i %)*
	Antal	Rate	Antal	Rate	
Indbrud i beboelse	22.752	2,3	33.197	5,9	154 %
Tyveri fra beboelse (ikke-sårbare ofre)	9.606	1,0	6.819	1,2	24 %
Tricktyveri (sårbare ofre)	5.645	0,6	908	0,2	- 72 %
Indbrud og tyveri i/fra beboelse	38.003	3,9	40.924	7,2	87 %
Indbrud i kælder, loft	13.737	1,4	3.875	0,7	- 51 %
Tyveri fra kælder, loft	1.392	0,1	1.160	0,2	45 %
Indbrud og tyveri i/fra kælder, loft	15.129	1,6	5.035	0,9	- 42 %
I alt	53.132	5,4	45.959	8,1	51 %

Kilde: Brå (Sverige) og Polsas (Danmark)

* Overrepræsentationen er beregnet på basis af ikke-afrundede tal og kan afvige fra en beregning med 1 decimal.

Den nederste del af tabellen viser, at der i Danmark registreres 51 % færre *indbrud*, men til gengæld 44 % flere *tyverier* fra kælder/loft end i Sverige. Dette er muligvis et udtryk for forskelle i, hvornår en sag betegnes som indbrud eller tyveri. Sammenlagt er Danmark underrepræsenteret med 43 %. Enten er der simpelthen flere af disse sager i Sverige, eller også anvender svenskerne en anden registreringspraksis.

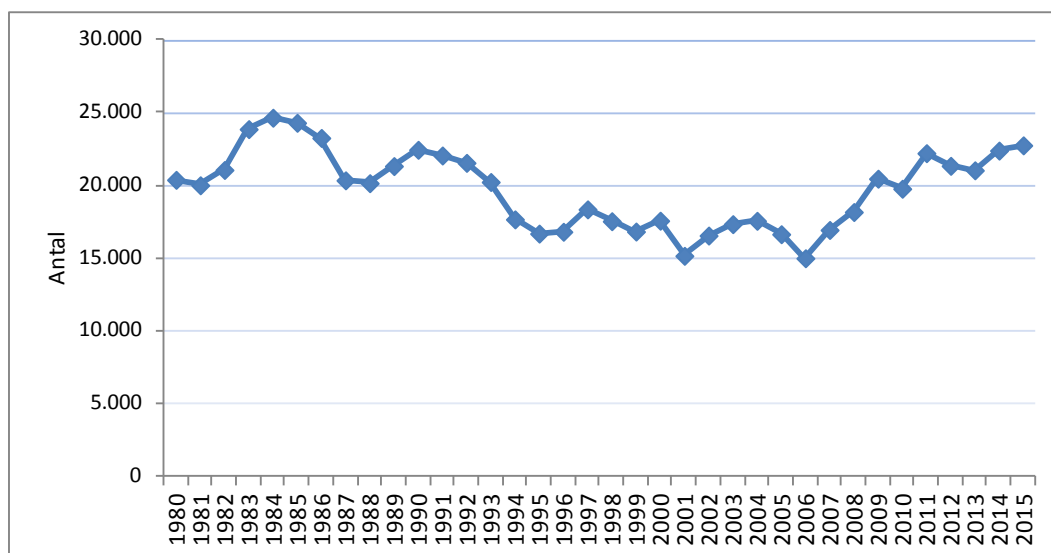
Når alle former for indbrud og tyveri i/fra beboelse lægges sammen, er det danske niveau stadig 49 % højere end det svenske, men den oprindelige forskel på 151 % reduceres dog til en tredjedel.

Der er ingen grund til at tro, at anmeldelsestilbøjeligheden kan forklare forskellen mellem Sverige og Danmark. Ifølge den svenske offerundersøgelse har 74 % af dem, der har været udsat for indbrud i beboelse, anmeldt sagen til politiet (Command m.fl., 2017, s. 82, tabel 3E:2). I Danmark lå denne procentdel i 2015 på 81 (Boesen Pedersen m.fl., 2016, s. 31, tabel 3.12). Forskellen er formentlig ikke stor nok, at påvise en reel forskel; vi antager, at 95 % konfidensintervallerne vil overlappende hinanden. Dertil kommer, at den andel af ofre, der har anmeldt et indbrud i deres bolig, i 2014 var højere i Sverige end i Danmark (87 % versus 81 %).

3.3 UDVIKLINGEN I OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE SIDEN 1980

Figur 3.1 viser udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse (*bostadsinbrott*) fra 1980 til og med 2015 i Sverige. Toppen blev målt i 1984 med 24.647 anmeldelser, hvilket svarer til 3,0 anmeldte indbrud i beboelse pr. 1.000 indbyggere. Efterfølgende falder antallet i bølger til ca. 15.000 anmeldelser i 2001 og 2006. Så vidt vi ved, findes der ikke en endelig forklaring på faldet i 80'erne og 90'erne. I disse år blev der imidlertid reklameret for metoder til at imødegå indbrud, såsom mærkning af værdier og nabohjælp (Wahlin, 2003; Töyrä, 2008; Holmberg, 2017, s. 190). Siden 2006 er antallet af anmeldte indbrud i beboelse steget næsten hvert eneste år, og der blev i 2015 registreret 22.752 sager.

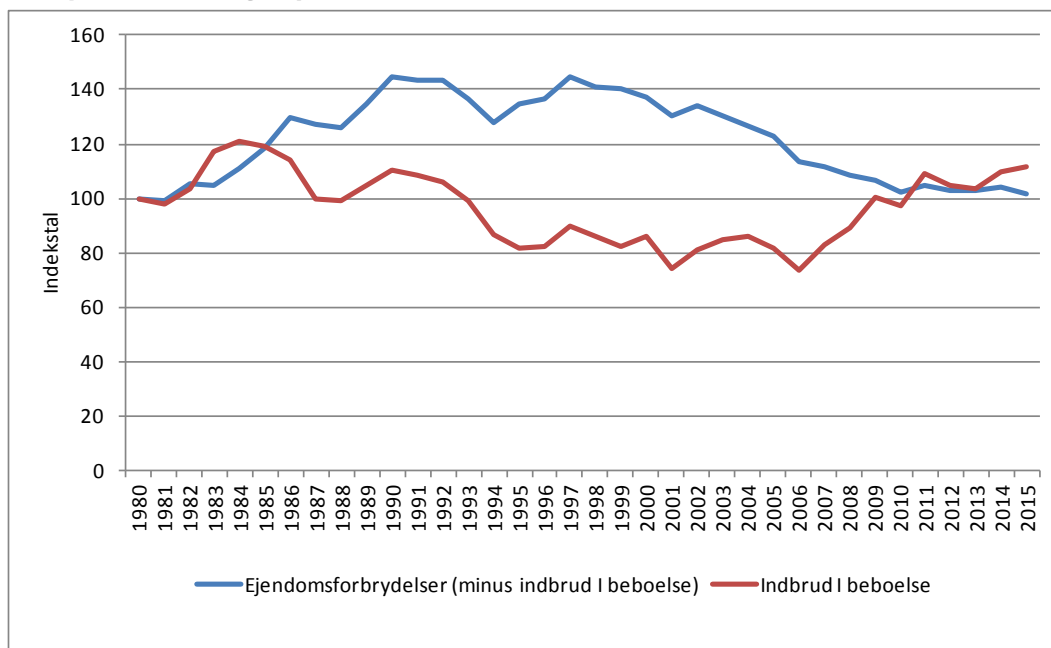
Figur 3.1: Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i Sverige (1980-2015)

Kilde: Brå

Tendensen afviger fra udviklingen i andre former for ejendoms kriminalitet (Stöld-, rån- och häleribrott). Den samlede ejendoms kriminalitet steg i 80'erne, stabiliseredes i 90'erne, faldt i 00'erne og stabiliseredes igen efter 2010. Især fire typer dominerer: tyveri af køretøj (stöld, tillgrepp av fordon), tyveri i/fra køretøj (stöld ur och från fordon etc), indbrud (inbrottsstöld) og (butik-)tyveri (stöld och snatteri). De tre første topper i 90'erne, mens (butik-)tyveri først begynder at falde i midten af 00'erne. Svenske kriminologer peger på bedre tyverisikring af køretøjer samt kameraovervågning som mulige forklaringer på faldet (Holmberg, 2017, s. 190). Også antallet af indbrud i beboelse falder gennem 90'erne, men afviger fra udviklingen ved at stige efter 2006.

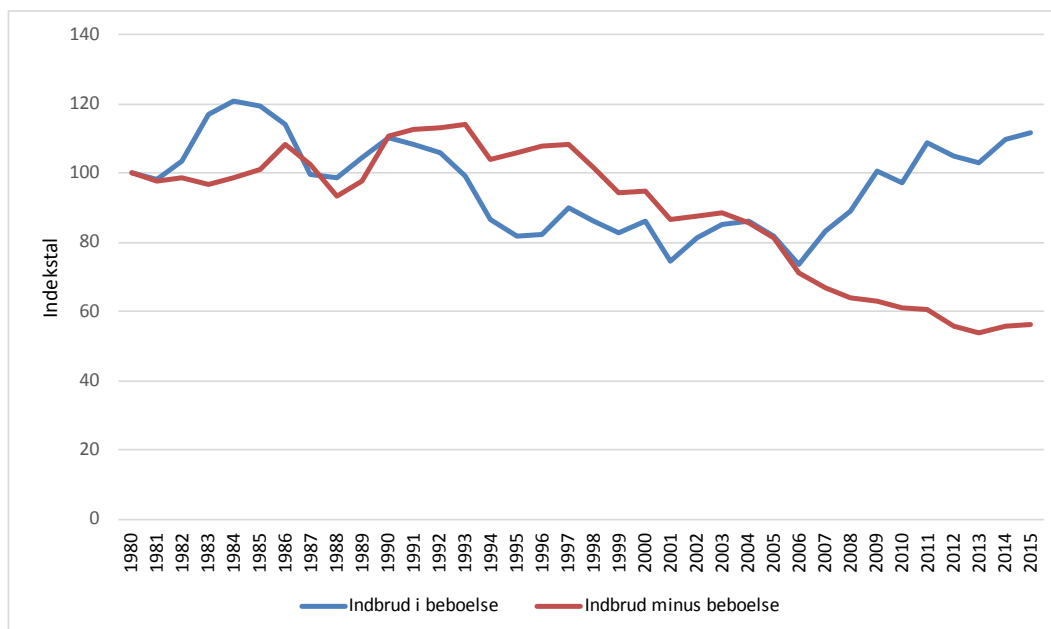
Figur 3.2: Indekse et udvikling i omfanget af indbrud i beboelse og andre ejendomsforbrydelser i Sverige i perioden 1980-2015 (1980 = 100)

Kilde: Brå

Stigningen i omfanget af indbrud i beboelse i perioden 2006-2015 afviger ikke kun fra tendensen for ejendomsforbrydelser generelt, men også fra de andre former for indbrud, der fortsat falder i perioden 2006-2015 (se figur 3.3).

Figur 3.3: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse og alle andre former for indbrud i Sverige i perioden 1980-2015 (1980 = 100)

Kilde: Brå

3.4 FOREBYGGELSE OG EFTERFORSKNING AF INDBRUD I BEBOELSE I SVERIGE

Ifølge Töyrä (2008, s. 220) koncentrerer den svenske indsats mod indbrud i beboelse sig om følgende områder: Sikring, nabohjælp, byplanlægning, stofmisbrugere og politiarbejde.

Sikring

Vi har ingen aktuelle data for sikring i svenske hjem. Ifølge Töyrä (2008, s. 220) er andelen af husstande med ekstra låse mere eller mindre konstant med ca. 1 ud af 3. Holmberg (2017, s. 206) fortæller imidlertid, at den svenske sikringsindustri voksede med 60 % i perioden 2006-2015.

Nabohjælp

Sveriges første nabohjælpsprojekt (*Grannsamverkan*) blev født i midten af 80'erne i Linköping (Töyrä, 2008, s. 220) og er i dag meget udbredt. En evaluering af nabohjælpsprojekter er undervejs, men endnu ikke publiceret.

Byplanlægning

Byplanlægning med naturlig overvågning og gadebelysning blev modtaget med begejstring af svensk politi og er beskrevet i *Bo Tryggt* (2001; 2005), som er en instruktion i kriminalitetsforebyggende byplanlægning. Indsatserne er, så vidt vi ved, ikke blevet evalueret, og idéen er med tiden blevet mere eller mindre glemt. Ifølge en af vores interviewrespondenter sker der for øjeblikket mere på denne front i Danmark end i Sverige.

Stofmisbrugere

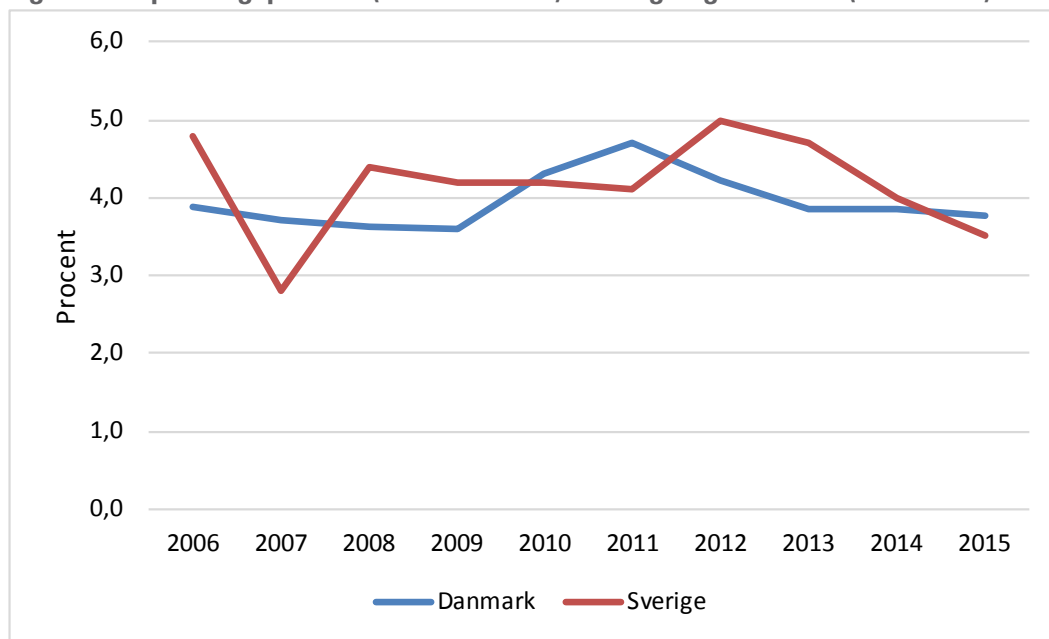
Stofmisbrugere har været i politiets søgelys i mange år, men ifølge Töyrä (2008, s. 221) har indsatsen over for dem kun haft en beskeden effekt på det svenske indbrudsniveau.

Politiindsats

Vores interviewrespondenter nævner flere politiindsatser mod indbrud i beboelse. En af dem er DNA-mærkning, der er ved at slå igennem, efter at lovmæssige forhindringer blev fjernet i 2006 (Töyrä, 2008, s. 221). Idéen med DNA-mærkning er, at stjålne effekter mister deres værdi på hælermarkedet, hvorved indbrudsniveauet falder. Ordningen har fået en positiv evaluering (Lindström & Martinez Olsson, 2016). Efterforskning af (organiseret) indbrudskriminalitet styrkes med et særligt register, SAM (*Struktural Analysis Mengde*), og *intelligence-based* trafikkontrol.

I Sverige betragtes en forbrydelse som opklaret, hvis én eller flere personer er blevet dømt. Dette afviger fra dansk praksis, ifølge hvilken en sigtelse er tilstrækkelig. For at kunne sammenligne det svenske og danske opklaringsniveau har vi skønnet, i hvor mange danske sager der er tale om en domfældelse.³⁴ Resultatet ses i figur 3.4, og konklusionen må være, at politiets evne til at finde frem til gerningsmændene er nogenlunde den samme i Sverige og Danmark.

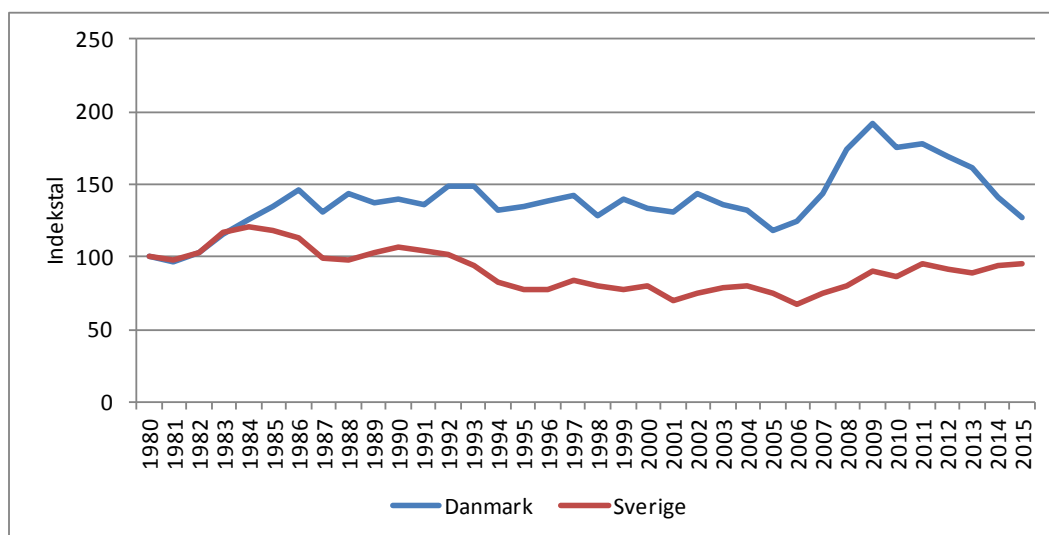
³⁴ Det er ikke en øvelse uden problemer. I Danmark registreres anmeldelsen (på sagsniveau) og afgørelsen (på personniveau). En anmeldelse kan føre til flere afgørelser (hvis der er flere sigtede), men omvendt kan der afgøres flere sager omhandlende den samme person, hvis han er sigtet for flere lovovertrædelser. I statistikken registreres en sådan afgørelse under hovedsigtelsen. Hvad angår indbrud i beboelse, er tiltalte fundet skyldig i 57 % af afgørelserne. Vi har derfor korrigeret den danske sigtelsesprocent med denne 'fundet skyldig'-andel (se også afsnit 2.4).

Figur 3.4: Opklaringsprocent (domfældelser) i Sverige og Danmark (2006-2015)

Kilde: Brå (Sverige) og Statistikbanken (Danmark)

3.5 SAMMENLIGNING AF INDBRUDSNIVEAUET I SVERIGE OG DANMARK

Figur 3.5 viser, at stigningen i omfanget af indbrud i beboelse var den samme i de to lande i begyndelsen af 80'erne. I Danmark fortsætter stigningen til og med 1986, og udviklingen holder sig derefter på det samme niveau indtil 2005/6. Det svenske niveau faldt derimod stabilt fra midten af 80'erne og indtil 2006. I 2007 stiger niveauet i begge lande, hvorefter det i Danmark eksploderer i årene 2008/9 efterfulgt af et fald. I Sverige er stigningen mere moderat, men fortsætter dog i hele perioden 2006-2015.

Figur 3.5: Indeksret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse i Sverige og Danmark i perioden 1984-2015 (1980=100)

Kilde: Brå (Sverige) og Statistikbanken/Polsas (Danmark)

Tabel 3.2 giver et overblik over indbrudsniveauet i Sverige i forhold til i Danmark. I 2015 skete der 5,9 indbrud i beboelse pr. 1.000 danskere mod kun 2,3 indbrud pr. 1.000 svenske. Det danske niveau er dermed 154 % højere. Forskellen var endnu større i de øvrige år i perioden 2006-2015, men takket være det danske fald i 2014 og 2015 er der sket en vis udligning.

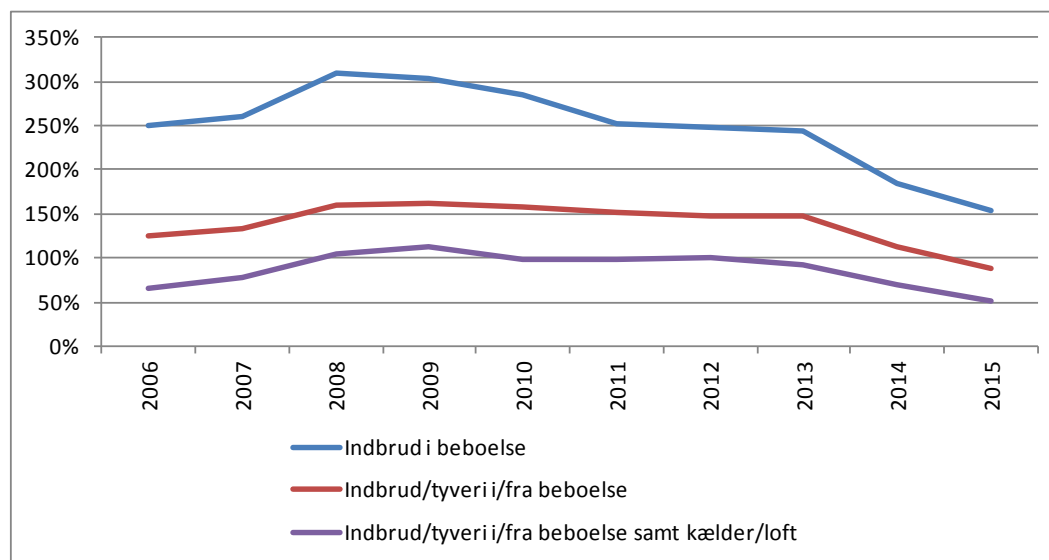
Tabel 3.2: Indbrud i beboelse i Danmark og Sverige (2006-2015): antal og rate

	Danmark (DK)			Sverige (SE)			Overrepræsentation Danmark (i %)
	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	
2006	31.226	5.427	5,8	15.005	9.113	1,6	249 %
2007	36.291	5.447	6,7	16.946	9.183	1,8	261 %
2008	44.004	5.476	8,0	18.176	9.256	2,0	309 %
2009	48.776	5.511	8,9	20.463	9.341	2,2	304 %
2010	44.760	5.535	8,1	19.774	9.416	2,1	285 %
2011	45.926	5.561	8,3	22.214	9.483	2,3	253 %
2012	43.519	5.581	7,8	21.346	9.556	2,2	249 %
2013	41.934	5.603	7,5	21.039	9.645	2,2	243 %
2014	36.855	5.627	6,5	22.391	9.747	2,3	185 %
2015	33.197	5.660	5,9	22.752	9.851	2,3	154 %

Kilde: Brå og SCB (Sverige); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

Som beskrevet i afsnit 3.2 er den danske overrepræsentation væsentligt mindre, når tyveri i/fra beboelse og indbrud/tyveri i/fra kælder/loft medtages i regnestykket. Figur 3.6 viser, at dette ikke kun gælder for 2015, men for hele perioden 2006-2015.

Figur 3.6: Danmarks overrepræsentation i forhold til Sverige (2006-2015) med afsæt i henholdsvis den smalle og den brede afgrænsning af begrebet indbrud i beboelse

Ligesom vi ser i Danmark, er indbrud i beboelse ikke jævnt fordelt over hele Sverige. Fordelingen pr. landsdel (*län*) ses i tabel 3.3. Tre landsdele har indbrudsrater, som ligger over landsgennemsnittet: Skåne, Stockholm og Halland. Både Skåne og Halland ligger i Syd-

sverige, lige på den anden side af Øresund, og Skåne omfatter bl.a. Sveriges tredjestørste by, Malmö. Mere end halvdelen af samtlige anmeldte indbrud i beboelse registreres i Stockholm og Skåne. *Västra Gotäländs län*, der omfatter Sveriges næststørste by, Göteborg, tegner sig for ca. 15 % af alle landets indbrud i beboelse. Niveauet i denne landsdel ligger dog lidt under det svenske landsgennemsnit.

Tabel 3.3: Rate per 1.000 indbyggere, antal og procentdel af samtlige indbrud i beboelse på NUTS 3-niveau (landsdele) i Sverige (2014)

Län	Niveau	Antal	Procentdel
Skåne län	3,84	4.916	22,0 %
Stockholms län	2,98	6.497	29,0 %
Hallands län	2,49	770	3,4 %
Örebro län	2,21	635	2,8 %
Kronobergs län	2,09	394	1,8 %
Västra Götalands län	2,09	3.386	15,1 %
Värmlands län	1,98	544	2,4 %
Västmanlands län	1,89	491	2,2 %
Södermanlands län	1,85	516	2,3 %
Jönköpings län	1,83	628	2,8 %
Västernorrlands län	1,82	442	2,0 %
Kalmar län	1,68	394	1,8 %
Gävleborgs län	1,66	464	2,1 %
Östergötlands län	1,35	592	2,6 %
Dalarnas län	1,32	367	1,6 %
Västerbottens län	1,28	336	1,5 %
Blekinge län	1,25	192	0,9 %
Uppsala län	1,22	424	1,9 %
Norrbottnens län	1,09	273	1,2 %
Jämtlands län	0,80	101	0,5 %
Gotlands län	0,51	29	0,1 %
Sverige	2,32	22.391	100,0 %

Kilde: Brå

3.6 REGISTRERINGSPRAKSIS SOM DELVIS FORKLARING PÅ FORSKELLEN I IND- BRUDSNIVEAU

Selvom de mere urbaniserede landsdele i Sverige har et indbrudsniveau over landsgennemsnittet, ligger 10 af de 11 danske landsdele højere end de svenske *län*. Kun Bornholm befinder sig i bunden, lige over Gotland.

I begyndelsen af kapitlet så vi, at den danske overrepræsentation mindskes, hvis man ikke kun medregner *indbrud* i beboelse. Hvis man inkluderer *tyveri* fra beboelse reduceres forskellen, og det samme sker, hvis man medtager indbrud/tyveri i/fra kælder/loft. Dette kan være et udtryk for forskelle i modus operandus, men kan også skyldes uens registreringsmetoder. Sandheden ligger sikkert et sted mellem disse to forklaringer, men vi er tilbøjelige til at lægge mest vægt på den sidste; en opfattelse, der styrkes af det faktum, at de andre lande i denne undersøgelse ikke viser et markant anderledes billede, når tyveri og/eller kælder/loft inkluderes. Dette gælder især for Sverige.

I dette afsnit ser vi nærmere på forskelle i indbrudsniveau på NUTS 3- og kommuneniveau når vi anvender den 'smalle' afgrænsning af indbrud i beboelse og de mere 'brede' begreber. I tabel 3.4 benyttes tre forskellige afgrænsninger: indbrud i beboelse; indbrud samt tyveri i/fra beboelse; og endelig indbrud/tyveri i/fra beboelse inklusive kælder/loft. Indbrud i garager og udhuse er ikke med i oversigten, eftersom disse sager i Sverige registreres i kategorien andre indbrud.

Tabellen taler for sig selv: Jo bredere afgrænsning, des højere ligger de svenske landsdele i forhold til de danske. Tabellen viser også, at nogle af de danske landsdele bytter plads, når afgrænsningen breddes ud. København stiger således fra en 10.-plads (smal) til en 5.-plads (bred). Skåne og Stockholm er i den brede afgrænsning på niveau med de danske landsdele. Kun Københavns omegn og Nordsjælland ligger klart højere.

Tabel 3.4: Indbrudsratens top 15 for NUTS 3-områder i Danmark og Sverige (2015)

Indbrud i beboelse		Indbrud + tyveri i/fra beboelse		Indbrud + tyveri i/fra beboelse + kælder/loft	
Nordsjælland	9,1	Nordsjælland	10,3	Københavns omegn	10,8
Københavns omegn	7,6	Københavns omegn	9,2	Nordsjælland	10,7
Østjylland	6,2	Syddjylland	7,6	Syddjylland	8,4
Fyn	6,1	Østjylland	7,5	Østjylland	8,4
Syddjylland	6,0	Fyn	7,3	Byen København	7,9
Østsjælland	5,7	Østsjælland	6,9	Fyn	7,7
Nordjylland	5,3	Vest- og Sydsjælland	6,6	Skåne	7,6
Vest- og Syd-sjælland	5,1	Nordjylland	6,4	Østsjælland	7,6
Vestjylland	4,5	Byen København	5,8	Vest- og Syd-sjælland	7,0
Byen København	4,1	Skåne	5,8	Nordjylland	6,9
Skåne	3,8	Vestjylland	5,5	Stockholm	6,6
Stockholm	3,0	Stockholm	4,7	Vestjylland	5,8
Halland	2,5	Halland	3,9	Örebro	5,7
Örebro	2,2	Örebro	3,8	Västra Götaland	5,4
Kronoberg	2,1	Västmanland	3,7	Västmanland	5,3

Den samme tendens kan iagttages på kommuneniveau. Der findes i alt 98 danske og 290 svenske kommuner. Ved indbrud i beboelse er kun én svensk kommune med (Danderyd i Stockhoms län), men når man udvider med tyveri, er fire svenske kommuner i top 50: Danderyd, Osby, Hogänäs og Lidingö. Dette ændrer sig ikke ved inddragelse af kælder/loft.

Mønstret er endnu mere markant for de største kommuner. I sammenligningen er medtaget fire danske (København, Aarhus, Aalborg og Odense) og fire svenske kommuner (Stockholm, Göteborg, Malmö og Uppsala). Tabel 3.5 viser indbyggerantal og befolknings-tæthed, og tabel 3.6 indbrudsniveauet på basis af 1) indbrud i beboelse, 2) indbrud i samt tyveri fra beboelse og 3) indbrud/tyveri i/fra beboelse samt kælder/loft. Også her gælder det, at jo bredere afgrænsningen bliver, jo højere ligger de svenske kommuner i forhold til de danske. Ved den bredeste afgrænsning er de svenske storkommuner (bortset fra Uppsala) på niveau med de danske.

Tabel 3.5: Største kommuner i Danmark og Sverige (2015)

Kommune	Indbyggerantal	Befolkningstæthed
København	580.184	6.729
Aarhus	326.246	697
Aalborg	207.805	183
Odense	197.480	646
Stockholm	894.165	4.777
Göteborg	532.247	1.189
Malmö	311.540	1.986
Uppsala	204.639	94

Tabel 3.6: Indbrudsrate i de største kommuner i Danmark og Sverige (2015)

Indbrud i beboelse		Indbrud + tyveri i/fra beboelse		Indbrud + tyveri i/fra beboelse + kælder/loft	
Odense	7,3	Odense	8,7	Aarhus	9,9
Aarhus	7,0	Aarhus	8,5	Odense	9,4
Aalborg	5,5	Malmö	6,5	Malmö	9,3
København	3,9	Aalborg	6,4	Stockholm	8,2
Malmö	3,9	Stockholm	5,7	Göteborg	7,8
Stockholm	3,8	København	5,6	København	7,7
Göteborg	2,6	Göteborg	4,6	Aalborg	7,4
Uppsala	0,8	Uppsala	2,1	Uppsala	2,8

Analysen af landsdele, kommuner og største kommuner peger i retning af, at den danske overrepræsentation aftager, når afgrænsningen af indbrud i beboelse breddes ud, og at dette i højere grad gør sig gældende for storbyområder end for provinsen. Denne påstand underbygges af tabel 3.7. Heraf fremgår den danske overrepræsentation for 1) hele landet, 2) de tre kommuner, der tilsammen har flest indbyggere,³⁵ og 3) de tre kommuner, der tilsammen har den højeste befolkningstæthed.³⁶

Tabel 3.7: Den danske overrepræsentation i forhold til Sverige

	Indbrud i beboelse	Indbrud + tyveri i/fra beboelse	Indbrud + tyveri i/fra beboelse + kælder/loft
Landsniveau	160 %	92 %	54 %
De tre kommuner med flest indbyggere	57 %	27 %	5 %
De tre kommuner med størst befolkningstæthed	48 %	19 %	1 %

35 København, Aarhus og Aalborg i Danmark og Stockholm, Göteborg og Malmö i Sverige.

36 København, Aarhus og Odense i Danmark og Stockholm, Göteborg og Malmö i Sverige.

3.7 BEBOELSESTYPEN

I Danmark er indbrudsrisikoen for huse betydeligt højere end for lejligheder. Dette gælder også for Sverige. Her er indbrudsrisikoen 7,3 pr. 1.000 huse, men kun 3,1 pr. 1.000 lejligheder. Risikoen for huse er altså 2,35 gange større end for lejligheder. Dette underbygges af et svensk etnografisk studie (Pira, 2008), hvori svenske indbrudstyre tilkendegav, at de foretrækker huse på grund af de mere overskuelige omgivelser, flere potentielle indgange og flugtruter samt bedre muligheder for at fastslå, om der er nogen hjemme. Danske indbrudstyre (Niras, 2014, s. 14) tilføjer, at man ved simpelthen at kigge ind gennem husets vinduer eller se på bilen i carporten langt nemmere kan afgøre, om der gemmer sig interessant bytte.

Ifølge de svenske statistikker består 44 % af den svenske boligmasse af parcel- og rækkehuse, mens denne andel i Danmark er 59 %. Hvis vi korrigerer for beboelsestypen, formindskes den danske overrepræsentation. Tabel 3.8 viser, at overrepræsentationen gør sig mere gældende for huse end for lejligheder. Dette stemmer overens med, at forskellen er mindre i storbyerne, hvor der er relativt færre huse.

Tabel 3.8: Indbrudsrate pr. 1.000 beboelser opdelt efter huse og lejligheder i Sverige og Danmark (2015)

	Sverige	Danmark
Huse		
Antal	2.018.064	1.628.478
Indbrud	14.715	27.752
Niveau	7,3	17,0
Overrepræsentation Danmark		133 %
Lejligheder		
Antal	2.619.572	1.128.349
Indbrud	8.037	5.424
Niveau	3,1	4,8
Overrepræsentation Danmark		55 %

Kilde: Brå og SCB (Sverige); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

3.8 BEFOLKNINGSTÆTHED

Ifølge den kriminologiske litteratur hænger omfanget af kriminalitet og indbrud i beboelse sammen med befolkningstætheden. Ikke overraskende viser denne sammenhæng sig også i de danske og svenske data. Den lineare sammenhæng mellem indbrudsniveau og befolkningstæthed i en korrelationsanalyse kompliceres af det faktum, at befolkningstætheden især i Sverige klumpes sammen i den lave ende af skalaen, men er også karakteriseret ved ekstreme outliers. Dette problem kan dog løses ved at lave en Spearman korrelationsanalyse, hvor man måler sammenhængen i rækkefølgen mellem de to variabler. Tabel 3.9 viser resultatet af en Spearman korrelationsanalyse.

Tabel 3.9: Sammenhæng mellem omfanget af indbrud i beboelse og befolknings-tætheden (2015)

	Spearman rho (rs)*
Danske kommuner (n=98)	0,56
Svenske kommuner (n=290)	0,38
Danske og svenske kommuner (n=388)	0,59

* Alle koefficienter er signifikante ($p < 0,001$)

Danmarks befolkningstæthed er mere end seks gange højere end Sveriges (126 mod 20 indbyggere pr. km²). Man kan derfor forvente et højere indbrudsniveau i Danmark end i Sverige.

Samlet set kan den danske overrepræsentation i indbrudsniveau i forhold til Sverige langt hen ad vejen forklæres med følgende:

- En anden registreringspraksis i Sverige end i Danmark i forhold til indbrud versus tyveri på den ene side og beboelse versus kælder/loft på den anden side.
- Den danske overrepræsentation gør sig mere gældende for provinsen end for storbyerne.
- Sverige har relativt flere lejligheder end Danmark, og indbrudsrisikoen for disse er betydeligt lavere end for villaer.
- I Danmark er befolkningstætheden højere, hvilket fører til et højere indbrudsniveau.

4 TYSKLAND

4.1 DEFINITION PÅ "INDBRUD I BEBOELSE" I TYSKLAND

I den tyske straffelov (Strafgesetzbuch) findes tre tyveribestemmelser (Diebstahl): artikel 242 (simpelt tyveri), artikel 243 (alvorligt tyveri) og artikel 244 (tyveri med vold, bandetyveri og indbrud i beboelse). Strafferammen for tyveri er op til 5 års fængsel. Indbrud i beboelse er eksplicit nævnt i artikel 244, stk. 3: *"Einen Diebstahl begeht, bei dem er zur Ausführung der Tat in eine Wohnung einbricht, einsteigt, mit einem falschen Schlüssel oder einem anderen nicht zur ordnungsmäßigen Öffnung bestimmten Werkzeug eindringt oder sich in der Wohnung verborgen hält."* Strafferammen for indbrud i beboelse er mindst 6 måneders og maksimalt 10 års frihedsstraf (§ 244) eller fra 3 måneder til 5 år for mindre alvorlige tilfælde (§ 244, stk. 3).

Politidata fra alle 16 delstater samles i Bundeskriminalamt (BKA). I Danmark er der tradition for at registrere den type af beboelse, i hvilken tyveriet/indbruddet har fundet sted. Tysk politi arbejder med gerningskoder, der refererer til det stjålne, fx antik og kunst, betalingsmidler og skydevåben. Denne inddeling har vi set bort fra, eftersom der ikke findes sammenlignelige danske data. De overordnede gerningskoder er:

- Indbrud i beboelse
- Indbrud i kælder/loft/vaskerum
- Indbrud i ubeboede bygninger
- Tyveri i/fra beboelse
- Tyveri i kælder/loft/vaskerum
- Tyveri i ubeboede bygninger.

Afgrænsning af beboelse

Hvad angår indbrud i garage, kælder og loft og disses status som beboelsesrum, gælder den samme regel i Tyskland som i Danmark: Indbrud i disse rum betragtes ikke som selvstændige forhold, når de er tilgængelige gennem det egentlige beboelsesareal (huset).³⁷ Beboelse refererer til en persons/families permanente adresse. Det vil sige, at fritidshuse eller lignende ikke betragtes som boliger, medmindre man bor permanent på adressen. Indbrud i et fritidshus, som ikke anvendes permanent, registreres under gerningskoden *andre former for alvorligt tyveri*, og tyveri i/fra et fritidshus under gerningskoden *andre former for simpelt tyveri*.

Tysk politi registrerer indbrud/tyveri i/fra ubeboede bygninger separat. Ved ubeboede bygninger forstås bygninger, der er under opførelse, og byggepladser.

Forsøg på indbrud

Ligesom i Danmark tager anmeldelsesstatistikken i Tyskland afsæt i kriminelle forhold, også hvis der kun er tale om forsøg, der hører under § 23 i den tyske straffelov. Forsøg på indbrud omfatter de tilfælde, hvor gerningsmanden har forsøgt at bryde ind, men ikke har haft held med sig, fx hvis der forefindes spor fra et brækjern på dørlister. Når gerningsmanden er brudt ind, men ikke har stjålet noget, betegnes det i Tyskland stadig som et forsøg.

³⁷ "Accessory premises, such as corridors, stairs, cellars, laundry and attic rooms, are only included if they are directly accessible from the actual dwelling rooms, as is usually the case in single-family houses. But if the respective attic or cellar room etc. can only be reached by leaving the flat and using an entrance going off the staircase or the hallway, it is no longer regarded as part of the 'dwelling' in the sense of sect. 244." (Bundeskriminalamt, Catalogue of Definitions).

I det datasæt, vi har modtaget fra BKA (se kapitel 1), er det muligt at se, om anmeldelsen omhandler et fuldbyrdet forhold eller et forsøg.³⁸

Indbrud eller tyveri?

Ifølge tysk straffelov er der tale om indbrud i beboelse, når gerningsmanden er brudt ind med et eller andet værktøj eller en falsk nøgle. Hvis han derimod er steget ind gennem et åbent vindue eller er kommet ind gennem døren, enten på besøg eller fx ved hjælp af et trick, er der tale om tyveri.

4.2 SAMMENLIGNINGSGRUNDLAG FOR INDBRUDSNIVEAUET I DANMARK OG TYSKLAND

Definitionerne på indbrud i beboelse samt af, hvornår garage, kælder, loft osv. er en del af boligen, er næsten identiske i Danmark og Tyskland. Det gælder også for begge lande, at indbrud i ferie- og kolonihavehuse ikke regnes for indbrud i beboelse. Forsøgsbegrebet ser derimod ud til at variere og dermed er det oplagt at sammenligne indbrud i beboelse inklusive forsøg.

Indbrudsniveauet i Danmark er meget højere end i Tyskland. I afsnit 4.1 har vi beskrevet definitionerne i begge lande, og der er ingen grund til at tro, at den målte forskel skyldes definitionsforskelle. Når vi ser på tal for tyveri i beboelse, viser det sig, at også denne type kriminalitet er markant højere i Danmark end i Tyskland. Forskellen er dog mindre end ved indbrud i beboelse. Hvad angår indbrud i garage, udhus, kælder osv., er den danske risiko på samme niveau som i Tyskland, hvilket er bemærkelsesværdigt. Den danske overrepræsentation falder til 121 %, når indbrud i beboelse og garager mv. lægges sammen. Overrepræsentationen er stadig tydelig, men mindre ekstrem.

Tabel 4.1 Antallet af og raten (pr. 1.000 indbyggere) for indbrud/tyveri i beboelse og indbrud/tyveri i garager mv. i Tyskland og Danmark (2015)

	Tyskland		Danmark		Overrepræsentation Danmark (i %)
	Antal	Rate	Antal	Rate	
Indbrud i beboelse	167.128	2,0	33.197	5,9	188 %
Tyveri i beboelse (inkl. tricktyveri)	54.577	0,7	7.727	1,4	106 %
Indbrud og tyveri i beboelse	221.705	2,7	40.924	7,2	167 %
Indbrud i garage mm	104.699	1,3	7.961	1,4	10 %
Tyveri i garage mm	12.648	0,2	3.631	0,6	317 %
Indbrud og tyveri i garage mm	117.347	1,4	11.592	2,0	43 %
I alt	339.052	4,1	52.516	9,2	124 %

Kilde: BKA (Tyskland) og Polsas (Danmark)

Der er heller ingen grund til at tro, at Danmarks overrepræsentation kan forklares med en større anmeldelsestilbøjelighed. I Danmark siger 88 % af alle ofre for boligindbrud (Boesen Pedersen m.fl., 2016), at de har meldt sagen til politiet, mens denne andel ligger på 84 % i den tyske delstat Schleswig-Holstein (Dreißigacker, 2016). Begge procenttal er eksklusive indbrudsforsøg.

³⁸ Formentlig på grund af definitionsforskelle betegnes anmeldte indbrud i beboelse i Tyskland langt oftere som forsøg end i Danmark. I 2015 blev 43 % af anmeldelserne i Tyskland registreret som forsøg, mens tallet i Danmark kun var 14 %.

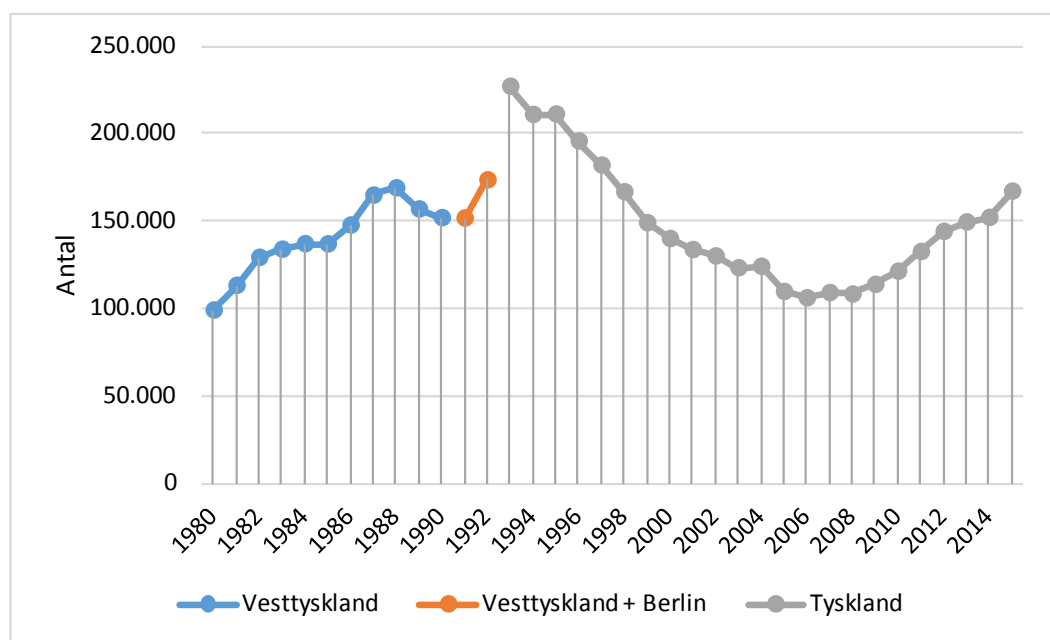
4.3 UDVIKLINGEN I OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE SIDEN 1980

Det nuværende Tyskland har afløst den vesttyske forbundsrepublik (BRD), der blev stiftet efter Anden Verdenskrig. I 1990 blev Østtyskland (DDR) indlemmet i forbundsrepublikken som fem delstater. Den tyske kriminalstatistik omhandler derfor til og med 1990 kun Vesttyskland. I 1991-1992 er det Vesttyskland plus delstaten Berlin. Først fra og med 1993 omfatter kriminalstatistikken alle de nuværende tyske delstater. Figur 4.1 viser udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse. Fra 1993-2005 ses et markant fald. I denne periode halveres antallet fra 227.090 i 1993 til 109.736 i 2005. Det lave niveau fortsætter i perioden 2005-2008, mens det fra 2009 og frem til 2015 stiger til 167.128.

Vi har ikke kendskab til særlige tyske årsager til faldet i perioden 1993-2005, men den samme tendens kan iagttages i England/Wales og til dels i Holland. Begge steder peges der ofte på bedre indbrudssikring som den mest sandsynlige forklaring. Ifølge vores interviewrespondenter gælder denne forklaring dog ikke for Tyskland. Først i de sidste par år er der, grundet stigningen siden 2009, kommet større (politisk) opmærksomhed på behovet for sikring. Tilsyneladende skal faldet 1993-2005 ses i lyset af et generelt kriminalitetsfald i Tyskland.

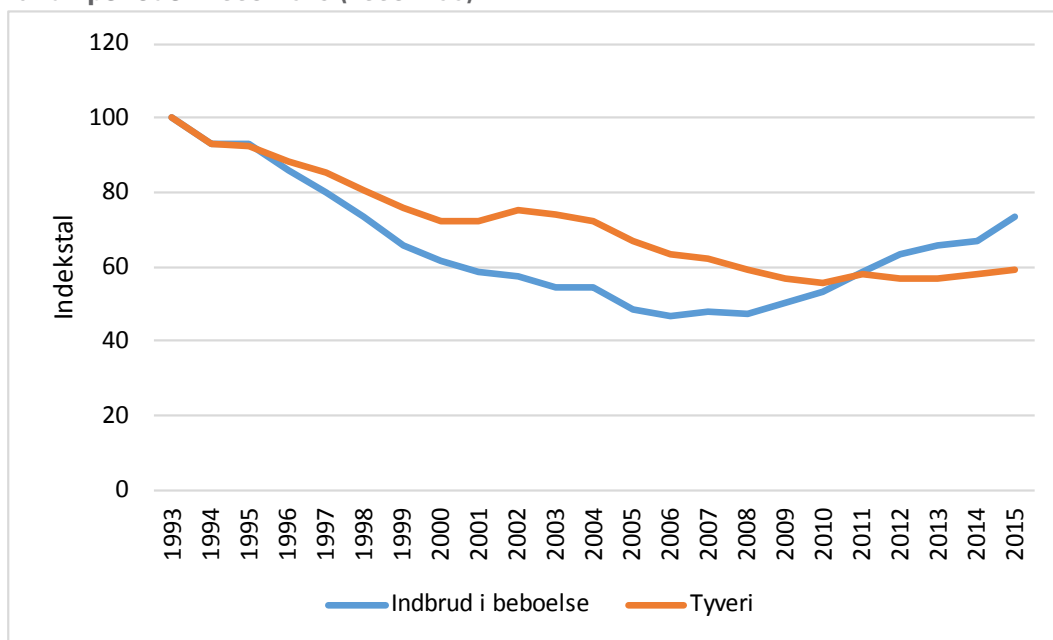
Den tyske kriminalstatistik har ikke en kategori, der særskilt omhandler *ejendomsforbrydelser*, men giver i stedet tal for tyverier, som er den største kategori inden for ejendomsforbrydelser. Antallet af anmeldte tyverier falder i perioden 1993-2005 (se figur 4.2), men i modsætning til omfanget af indbrud i beboelse stabiliseres tallet i den efterfølgende periode.

Figur 4.1: Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i Tyskland i perioden 1980-2015

Kilde: Jahrbücher BKA

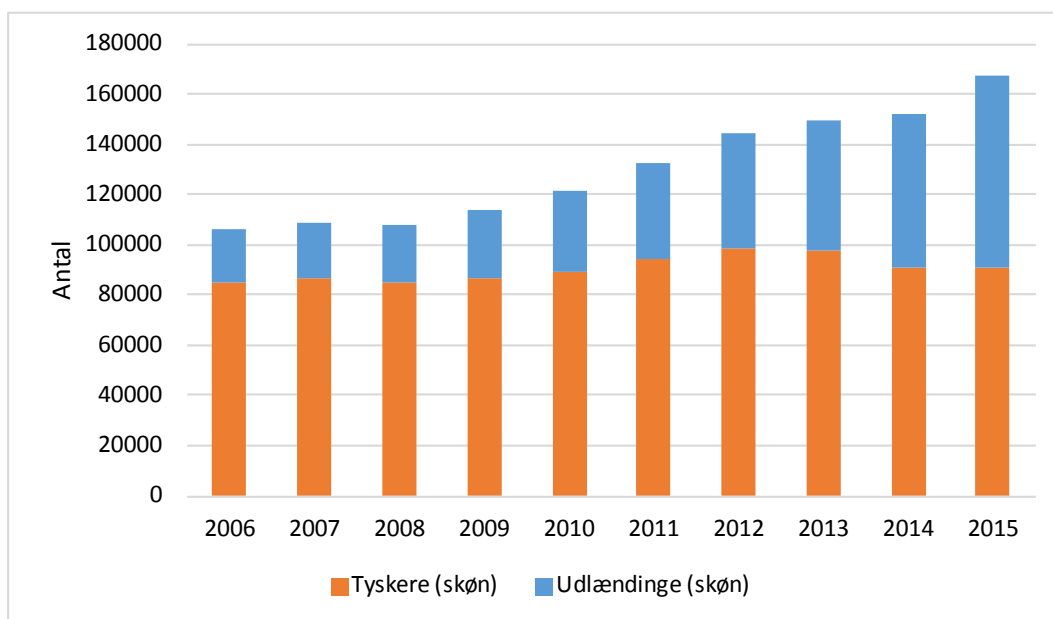
Figur 4.2: Indexeret udvikling i omfanget af tyverier og indbrud i beboelse i Tyskland i perioden 1993-2015 (1993=100)

Kilde: Jahrbücher BKA

De tyske data indeholder også oplysninger om de sigtede gerningsmænd, herunder nationalitet. Hvis vi antager, at de anholdte gerningsmænd er repræsentative for alle indbrudstyper, skyldes stigningen i antallet af indbrud i beboelse næsten udelukkende udenlandske kriminelle (se figur 4.3). I en analyse udført af politiet i delstaten Nordrhein-Westfalen stammer 57 % af alle indbrudstyper med en udenlandsk nationalitet fra Østeuropa. Det er uklart, i hvilken grad der er tale om fastboende udlændinge eller kriminelle turister. Interviewrespondenterne i Tyskland bekræfter, at organiseret indbrudskriminalitet efter alt at dømme er et stigende fænomen.

Figur 4.3: Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i Tyskland efter gerningsmandens skønnede nationalitet i perioden 2006-2015

Kilde: BKA; egne beregninger

4.4 FOREBYGGELSE OG EFTERFORSKNING AF INDBRUD I BEBOELSE I TYSKLAND

Det er svært at få et overblik over Tysklands samlede indsats, når det gælder forebyggelse og efterforskning af indbrud i beboelse. De tyske delstaters politik er nemlig relativt selvstændig. Dette indebærer, at vi egentlig burde have set nærmere på samtlige 16 delstater, hvilket naturligvis ikke har været muligt. Ifølge vores interviewrespondenter betragtes forebyggelse af kriminalitet primært som en politiopgave, selvom man de senere år har forsøgt også at inddrage andre aktører. I 2001 oprettedes *Deutsches Forum für Kriminalprävention* på føderalt niveau.

Hvad angår indbrud i beboelse, har dette forum igangsat forskning og arbejdet for at skaffe tilskud til indbrudssikring. Oprindeligt (2014) kunne kun eksisterende boliger søge om kredit og tilskud til sikring, men nu omfatter ordningen også nybyggeri. Finansieringen forestås af den tyske udviklingsbank KfW.³⁹ Der kan søges om tilskud, som vil dække 10 % af omkostningerne, dog højst 1.500 euro. I 2016 var der 10 millioner euro til rådighed, men dette beløb rakte ikke, og der er derfor i 2017 afsat yderligere 50 millioner. Hvis hele beløbet bruges, vil det svare til sikringsinvesteringer for 500 millioner euro (eftersom tilskud dækker 10 % af den samlede udgift).

Kriminalitetsforebyggelse er primært organiseret på lokalt niveau, og der findes næsten 2.000 lokale komitéer for forebyggelse af kriminalitet. De har forskellige navne, men omfatter ofte repræsentanter fra politi, kommuner, skoler, virksomheder osv. (Kahl, 2014). Strukturen findes altså, men ifølge vores interviewrespondenter er det meget forskelligt fra sted til sted, hvor aktive disse komitéer er. Det samme gælder inddragelse af borgere, fx i form af nabohip. Der findes steder, hvor utilfredse borgere samler sig i grupper, men det sker ifølge vores respondenter kun på et beskedent plan. En mere formaliseret form for samarbejde mellem politi og borgere findes i Bayern i form af *Sicherheitswacht*.⁴⁰

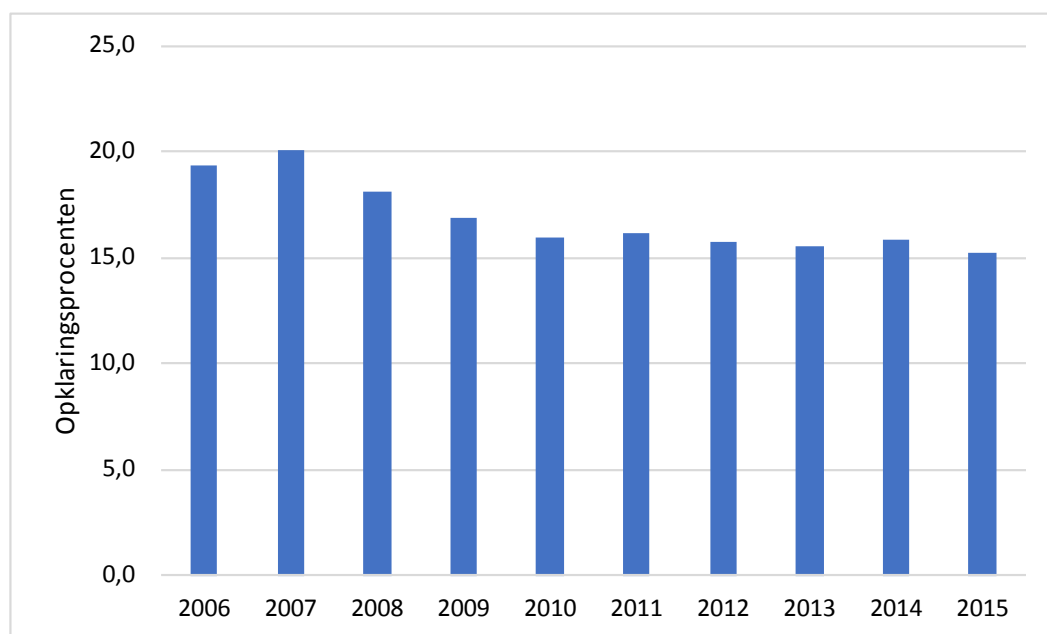
Efterforskning af indbrud i beboelse prioriteres ifølge respondenterne i alle tyske delstater. Det betyder, at betjente fra *Kriminalpolizei*⁴¹ for det meste tager sig af gerningsstedundersøgelsen, og at de som udgangspunkt leder efter (tekniske) spor (se også Dreißigacker et al, 2016). I forhold til Danmark ligger opklaringsprocenten på et højt niveau: I 2015 blev 15 % af alle anmeldte indbrud registreret som opklarede; det vil sige, at politiet har sigtet en gerningsmand. Figur 4.4 viser, at opklaringsprocenten for nogle år siden lå på et endnu højere niveau.

39 Se <https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Privatpersonen/Bestandsimmobilie/Einbruchschutz/>

40 Se <https://www.polizei.bayern.de/muenchen/wir/sicherheitswacht/index.html/309>

41 "The local and regional police (die Polizei) in Germany are divided into two main types. Serious crimes are dealt with by the Kripo (short for Kriminalpolizei). Kripo officials (detectives) usually do not wear a uniform. Traffic offenses and minor disturbances of the peace are handled by the Schupo (Schutzpolizei)." Kilde: <https://www.german-way.com/history-and-culture/germany/the-police/>

Figur 4.4: Opklaringsprocent for indbrud i beboelse i Tyskland (2006-2015)

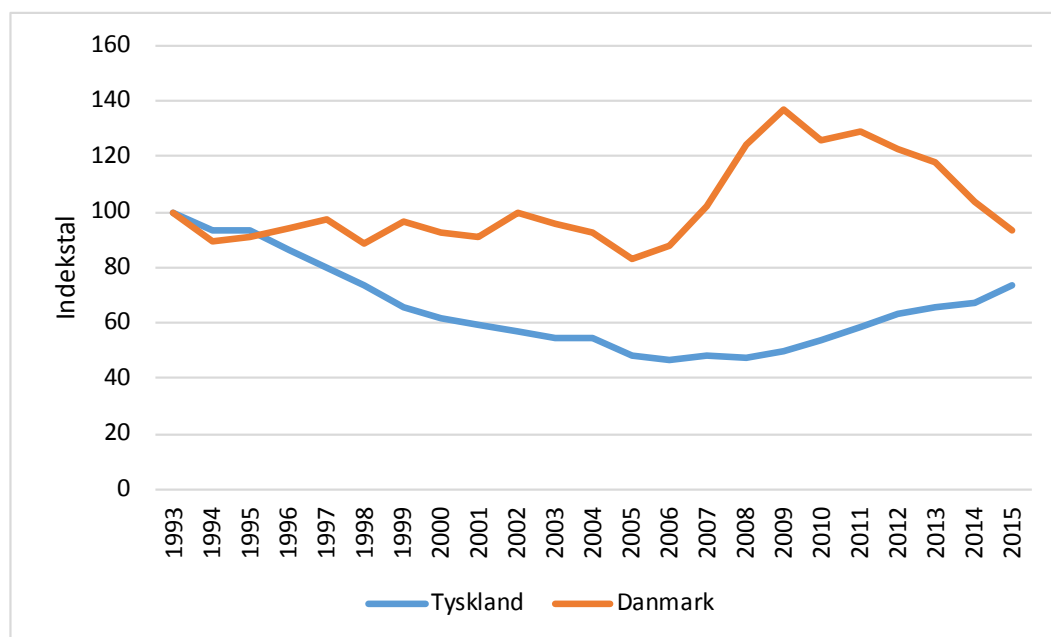

Kilde: BKA

4.5 SAMMENLIGNING AF INDBRUDSNIVEAUET I TYSKLAND OG DANMARK

Der findes kriminalstatistikker for det nuværende Tyskland siden 1993. Når vi tager dette år som udgangspunkt, har udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse været anderledes end i Danmark. I Tyskland var der frem til 2005 tale om et fald, mens niveauet i Danmark i samme periode var mere eller mindre stabilt. Efter 2007 er niveauet i Tyskland igen begyndt at stige støt, mens man i Danmark til og med 2009 kan iagttage en kraftig stigning, efterfulgt af et fald. Begge lande viser et fald fra 1993 til 2015 – i Danmark er faldet på 7 % og i Tyskland på 26 %. Slutresultaterne er altså ikke så forskellige som vejen dertil (jf. figur 4.5).

Figur 4.5: Indexeret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse i Danmark og Tyskland i perioden 1993-2015 (2006=100)

Kilde: BKA (Tyskland) og Polsas (Danmark)

Men det er ikke kun udviklingen, der har været forskellig fra land til land. Når man sammenligner indbrudsniveauet i beboelse pr. 1.000 indbyggere (for 2015), afsløres det, at risikoen for at få ubudne gæster er 188 % højere i Danmark end i Tyskland, altså næsten tre gange så stor. 2015 er endda det år i perioden 2006-2015, hvor forholdet er mest gunstigt for Danmark. Tabel 4.2 giver oversigten.

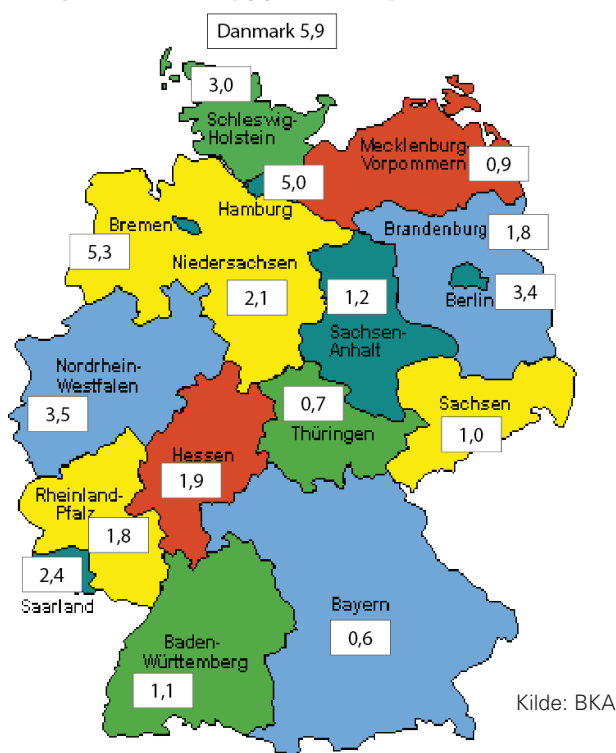
Tabel 4.2: Indbrud i beboelse i Danmark og Tyskland (2015): antal og rate

	Danmark (DK)			Tyskland (DE)			Overrepræsentation Danmark (i %)
	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	
2006	31.226	5.427	5,8	106.107	82.315	1,3	346
2007	36.291	5.447	6,7	109.128	82.218	1,3	402
2008	44.004	5.476	8,0	108.284	82.002	1,3	509
2009	48.776	5.511	8,9	113.800	81.802	1,4	536
2010	44.760	5.535	8,1	121.339	81.752	1,5	445
2011	45.926	5.561	8,3	132.591	80.328	1,7	400
2012	43.519	5.581	7,8	144.110	80.524	1,8	335
2013	41.934	5.603	7,5	149.498	80.767	1,9	304
2014	36.855	5.627	6,6	152.117	81.198	1,9	249
2015	33.197	5.660	5,9	167.128	82.176	2,0	188

Kilde: BKA og Statistisches Bundesamt (Tyskland) og Polsas og Statistikbanken (Danmark)

På landsplan er der således en stor forskel i indbrudsniveauet i henholdsvis Tyskland og Danmark. Ifølge Eurostats NUTS-inddeling er niveau 1 lig med staten Danmark, mens det i Tyskland svarer til de enkelte delstater. I gennemsnit er indbrudsrisikoen 2,0 pr. 1.000 indbyggere i Tyskland. En opdeling efter delstater viser dog væsentlige forskelle. I 2015 havde Bremen med 5,3 den højeste risiko, efterfulgt af Hamburg (5,0) og Berlin (3,4). Årsagerne er sikkert, at disse tre delstater hovedsagelig består af en storby. Det er bemærkelsesværdigt, at delstaten Schleswig-Holstein – som grænser til Jylland – også har en forholdsvis høj indbrudsrisiko. Risikoen er stadig kun halvt så stor som i Danmark, men markant højere end i Syd- og Østtyskland.

Figur 4.6: Indbrudsrate pr. 1.000 indbyggere i de tyske delstater (2015)

Syv af de tyske delstater (NUTS 1-niveau) er yderligere opdelt på NUTS 2-niveau, mens NUTS-1 og NUTS 2 for de øvrige ni delstater er identiske. Vi ser derfor nærmere på NUTS 3-niveau, der udgøres af de 402 såkaldte *Kreise*. Den *Kreis*, der har det højeste indbrudsniveau, er Bremerhaven (7,0), mens Freyung-Grafenau ligger lavest (0,1). Når vi ser på den tyske top 20 over *Kreise*, hvor indbrudsrisikoen ligger på mindst 4 indbrud pr. 1.000 indbyggere, er de alle placeret i den nordvestlige del af Tyskland og navnlig i delstaten Nordrhein-Westfalen.

Tabel 4.3: Indbrudsrate: top 30 over NUTS 3-områder i Danmark og Tyskland (2015)

		Indbrudsrisiko (antal indbrud pr. 1.000 indbyggere)
1	Nordsjælland	9,1
2	Københavns omegn	7,6
3	Bremerhaven (Bremen)	7,0
4	Østjylland	6,2
5	Fyn	6,1
6	Syddjylland	6,0
7	Herne (Nordrhein-Westfalen)	5,8
8	Dortmund (Nordrhein-Westfalen)	5,8
9	Østsjælland	5,7
10	Gelsenkirchen (Nordrhein-Westfalen)	5,6
11	Stormarn (Schleswig-Holstein)	5,4
12	Essen (Nordrhein-Westfalen)	5,3
13	Nordjylland	5,3
14	Düsseldorf (Nordrhein-Westfalen)	5,1
15	Hamburg (Hamburg)	5,1
16	Vest- og Sydsjælland	5,1
17	Bremen (Bremen)	5,0
18	Krefeld (Nordrhein-Westfalen)	5,0
19	Bochum (Nordrhein-Westfalen)	5,0
20	Köln (Nordrhein-Westfalen)	4,9
21	Rhein-Erft-Kreis (Nordrhein-Westfalen)	4,7
22	Mülheim an der Ruhr (Nordrhein-Westfalen)	4,6
23	Duisburg (Nordrhein-Westfalen)	4,6
24	Vestjylland	4,5
25	Leverkusen (Nordrhein-Westfalen)	4,5
26	Neumünster (Schleswig-Holstein)	4,3
27	Kassel (Hessen)	4,1
28	Bonn (Nordrhein-Westfalen)	4,1
29	Byen København	4,1
30	Bottrop (Nordrhein-Westfalen)	4,0

Kilde: BKA (Tyskland) og Polsas (Danmark)

Indbrudsrisikoen i de danske landsdele ligger overalt over risikotallet 4 (bortset fra Bornholm) og er på højde med de tyske top 20-*Kreise*. En vigtig del af de tyske *Kreise* udgøres af storbyer (Hamburg, Bremen og Köln) samt af *Kreise* i Ruhr-distriktet, Tysklands største urbaniserede område med flere store, tidligere industribyer mellem floderne Ruhr, Rhinen

og Lippe: Dortmund, Gelsenkirchen, Essen, Bochum og Duisberg. Landsdelen Byen København er dermed på højde med tyske storbyer i den nordvestlige del af landet. Storbyer i Østtyskland, som Berlin (3,4) Leipzig (2,4) og Dresden (1,2), ligger på et betydeligt lavere niveau. Dette gælder i endnu højere grad for storbyer i Sydtyskland: Stuttgart (1,5), Nürnberg (1,1) og München (0,9).

Sammenligningen på NUTS 3-niveau lærer os, at indbrudskriminaliteten i de danske landsdele er på højde med storbyområder i Nordvesttyskland. Det fører til to spørgsmål: Hvorfor er indbrudsniveauet i tyske provinsbyer markant lavere end i danske provinsbyer, og hvorfor adskiller Sydtyskland sig fra Nordvesttyskland?

4.6 BEBOELSESTYPEN: EN DEL AF FORKLARINGEN?

I kapitel 2 om indbrud i beboelse i Danmark blev Københavns Kommunes indbrudsniveau forklaret med beboelsestypen. Indbrudsrisikoen for huse er her i landet meget højere end for lejligheder. Det er derfor oplagt at undersøge, om dette også helt eller delvist kan forklare forskellen mellem det danske og det tyske indbrudsniveau.

I en undersøgelse af indbrud i beboelse i fem tyske storbyer (Bremerhaven, Berlin, Hannover, Stuttgart og München) har forskerne set nærmere på beboelsestypen (Wollinger et al, 2014). De konkluderer, at parcel- og rækkehuse samt stueetager i beboelsesejendomme er de foretrukne gerningssteder. Hvert tredje indbrud skete i et parcel- eller rækkehus (35 %). Ved indbrud i lejligheder er gerningsstedet i ét ud af tre tilfælde en stuelejlighed (37 %). Wollinger et al (2014) oplyser ikke, hvor stor en del af boligmassen der består af parcel- eller rækkehuse, men med afsæt i Eurostat-data kommer vi frem til, at disse udgør 14 % af beboelsen i de fem storbyer. Det svarer til, at indbrudsrisikoen i huse er 2,5 gange større end i lejligheder. Et resultat, der stemmer overens med tallene fra Holland og Sverige.

I Tyskland hører 46 % af boligerne under kategorien parcel- og rækkehuse, mens lejligheder tegner sig for 54 % (kilde: Eurostat). I Danmark er forholdet mellem disse boligtyper 59 % mod 41 %. Der er altså relativt flere huse i Danmark end i Tyskland. Når vi korrigerer for den antagelse, at de tyske huse har 2,5 gange større risiko for at blive udsat for indbrud end lejligheder, reduceres forskellen i niveauet en smule. Risikoen pr. 1.000 beboelser er som udgangspunkt 4,2 i Tyskland, og hvis der her fandtes den samme fordeling mellem huse og lejligheder som i Danmark, ville risikoen stige til 4,8.⁴² I Danmark er risikoen 12,6 pr. 1.000 beboelser. Ved at korrigere for beboelsestypen reduceres overrepræsentationen fra 190 % til 162 %.

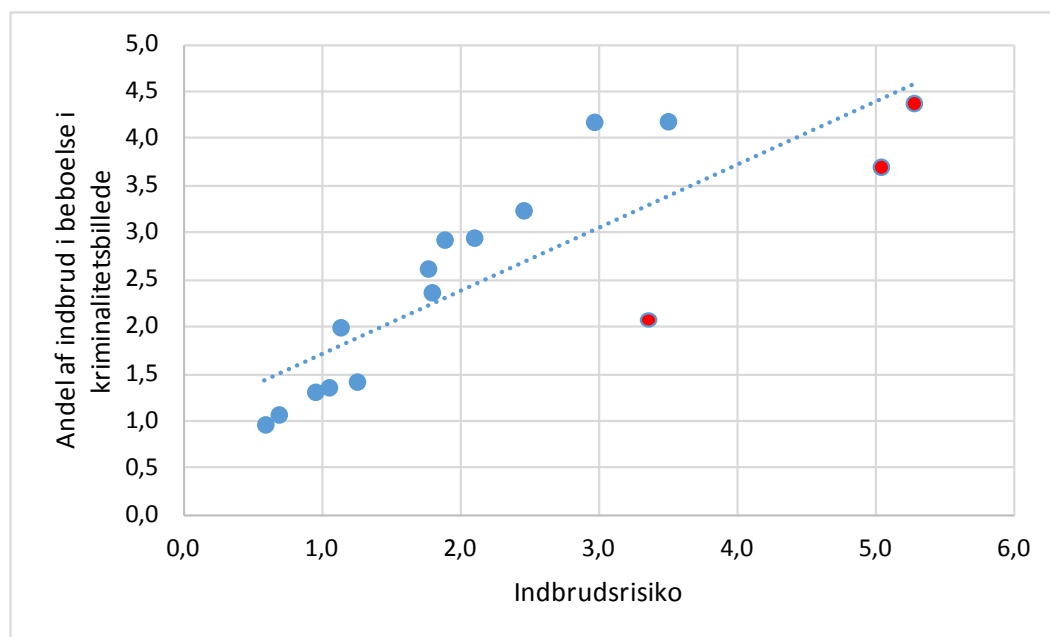
4.7 FINDES FORKLARINGEN I TYSKLANDS REGIONALE FORSKELLE?

Den store forskel mellem det danske og det tyske indbrudsniveau skyldes især de sydtyske stater (se også figur 4.6). Hvis vi kan forklare de regionale forskelle i Tyskland, har vi sikkert også nøglen til at forstå forskellen mellem Tyskland og Danmark.

I første omgang ser vi nærmere på, hvorvidt de delstater, der har en høj indbrudsrisiko, også har et højere kriminalitetsniveau. Det viser sig, at der i Tyskland blev registreret 7,6 forbrydelser pr. 100 indbyggere i 2015. Alle delstater ligger i nærheden af dette gennemsnit, med undtagelse af storby-staterne Berlin (16,2), Bremen (12,1) og Hamburg (13,6). De øvrige 13 delstater ligger mellem 5,7 (Baden-Württemberg) og 8,8 forbrydelser pr. 100 indbyggere (Sachsen-Anhalt). Det tyder på, at indbrud i beboelse også *relativt* (i forhold til andre forbrydelser) fylder mere i den ene end i den anden stat. Figur 4.7 underbygger denne tese.

⁴² Den beregnede risiko for tyske lejligheder er 2,5 pr. 1.000 beboelser og 6,2 for huse. Ved at gange disse risikotal med den danske hus/lejlighed-fordeling kan vi beregne, hvad risikoen i Tyskland ville være, hvis der her var den samme fordeling som i Danmark: $(2,5 * 0,41) + (6,2 * 0,59) = 4,8$.

Figur 4.7: Sammenhængen mellem indbrudsniveauet i de tyske delstater og hvor meget indbrud i beboelse fylder i delstaternes samlede kriminalitetsbillede (2015; $r = 0,84$, $p < 0,01$)

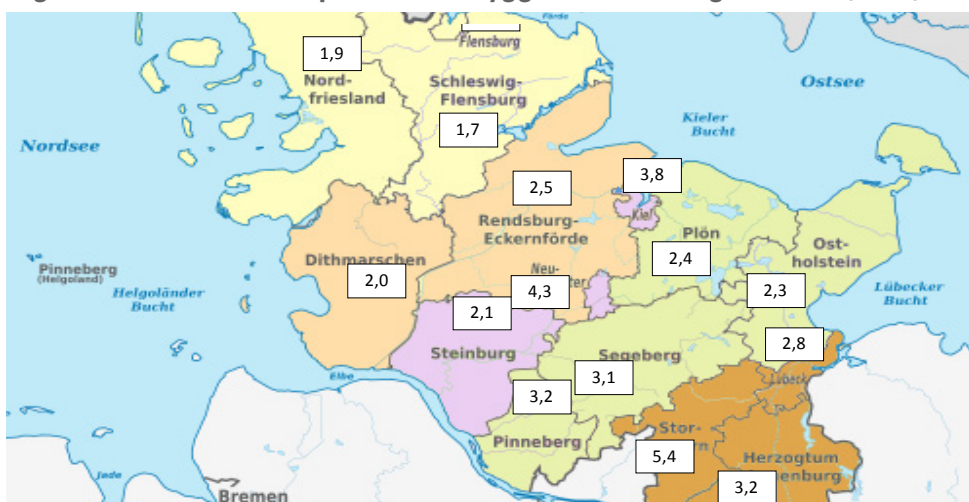

Kilde: BKA (de røde prikker er staterne Berlin, Bremen og Hamburg)

Vi har spurgt vores tyske respondenter om, hvordan de vil forklare de store forskelle på delstaternes indbrudsniveau. Svarene peger i to retninger, og hvis vi anskuer dem i lyset af de tre vinkler, der blev beskrevet i det første kapitel (mål, gerningsmand og vogtere), hører de begge hjemme under overskriften gerningsmand.

Den første og ikke spor overraskende forklaring er, at de stater, der har et relativt højt indbrudsniveau, omfatter flere socialt belastede områder. Dette skulle gælde for Bremen, Hamburg og storbyerne i Ruhr-distriktet. I den anden ende af skalaen findes delstaten Bayern, der har den laveste indbrudsrisiko og betragtes som meget velhavende.⁴³ Det skulle hovedsagelig være 'lokale drenge', der står bag indbrud i de mere belastede områder, mens organiserede og omrejsende kriminelle skulle sprede sig mere over landet. Det relativt høje indbrudsniveau i Schleswig-Holstein er lidt af en gåde for vores tyske respondenter. Når vi ser nærmere på indbrudsrisikoen på *Kreis*-niveau i denne delstat, afsløres det, at årsagen i hvert fald delvist er den geografiske placering nær Hamburg.

Figur 4.8: Indbrudsraten pr. 1.000 indbyggere i Schleswig-Holstein (2015)

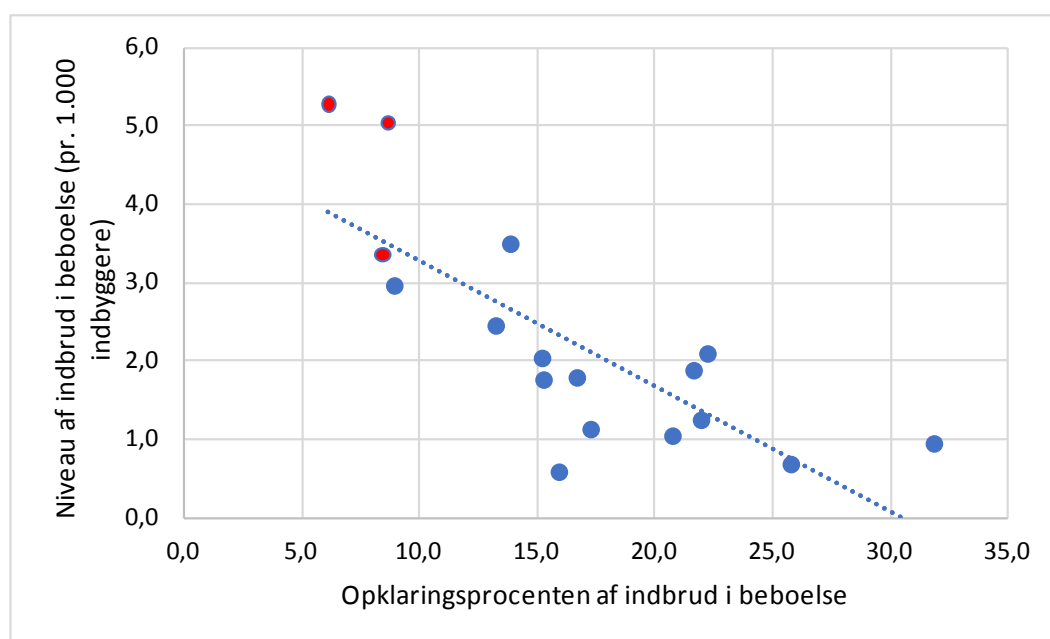
Kilde: BKA

⁴³ Denne påstand støttes ikke fuldt og helt af statistikken. I 2014 var den gennemsnitlige disponible indkomst pr. indbygger i Tyskland 21.177 euro. I delstaten Bayern var indkomsten pr. indbygger med 23.080 euro landets næsthøjeste, kun overgået af delstaten Hamburg med 23.596 euro.

Den anden forklaring skal ifølge vores tyske interviewrespondenter findes hos politiet, der i fx Bayern er mere effektivt. Det skulle bl.a. komme til udtryk i en høj opklaringsprocent; en påstand, der viser sig at holde stik. Den samlede opklaringsprocent for alle anmeldte forbrydelser i Tyskland var i 2015 56,8. Bayern ligger i top med hele 74,1 %. Når det gælder indbrud i beboelse, var det tyske gennemsnit i 2015 15,2 %, men her fører delstaten Mecklenburg-Vorpommern med 31,8 %.

Der er en klar sammenhæng mellem indbrudsrisikoen og opklaringsniveauet. En forholdsvis høj opklaringsprocent hører sammen med en forholdsvis lav indbrudsrisiko. Det kan diskuteres, om der er tale om kausalitet, og i givet fald hvordan disse to variabler påvirker hinanden. Vi er tilbøjelige til at tro, at en høj opklaringsprocent har en dæmpende effekt på indbrudsniveauet. Omrejsende kriminelle vælger helst et område, hvor risikoen for anholdelse er lav. Desuden sætter anholdelse af en vaneforbryder en midlertidig stopper for en serie forbrydelser.

Figur 4.9: Sammenhængen mellem opklaringsprocenten og indbrudsraten i de tyske delstater (2015; $r = -0,77$, $p < 0,01$)

Kilde: BKA (de røde prikker er staterne Berlin, Bremen og Hamburg)

4.8 OPKLARINGSPROCENTEN SOM MISSING LINK I FORHOLD TIL TYSKLAND

Vi har set, at Danmarks høje indbrudsniveau i forhold til Tyskland skyldes det lave niveau i de sydtyske delstater. Delstater som Hamburg, Bremen og store dele af Nordrhein-Westfalen afviger derimod ikke ret meget fra danske storbyer. Vi har også set, at beboelsestypen er en del af, men ikke hele forklaringen. Der er ikke ret mange grunde til at tro, at den iøjnefaldende forskel i indbrudsniveauet kan forklares med, hvordan de danske og tyske samfund er skruet sammen. Begge lande hører til de rigeste i Europa, og vi må derfor antage, at der ikke findes flere interessante tyvekoster i danske end i tyske hjem.⁴⁴ Tyskland er heller ikke kendt for en banebrydende forebyggende indsats på dette område.

Opklaringsprocenten er derimod langt højere i Tyskland end i Danmark. Det gælder alle anmeldelser, herunder indbrud i beboelse. I Tyskland har 15,2 % af de anmeldte boligindbrud i 2015 fået etiketten opklaret, men opklaringsprocenten i Danmark kun er på 6,6. Den tyske opklaringsprocent er altså langt over dobbelt så høj som den danske. Dette

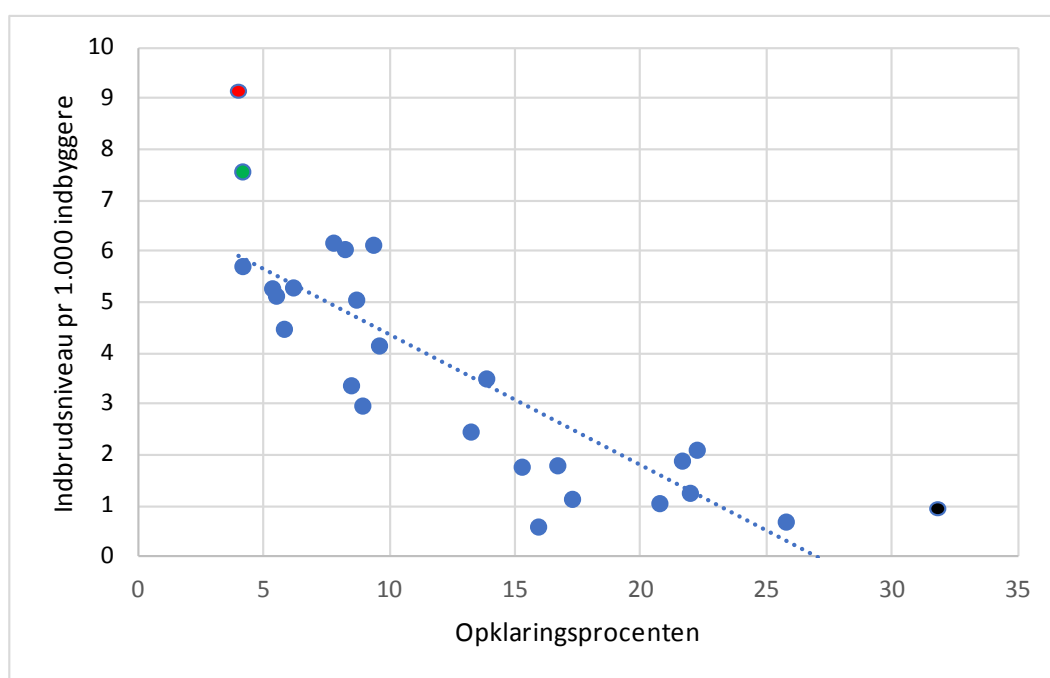
⁴⁴ Dette bekræftes i en analyse af Nielsen og Stephansen (2014, s. 12). De påpeger, at erstatningerne per indbrud i Tyskland er på højde med de danske.

skyldes ikke forskellige definitioner af begrebet opklaret; i begge lande skal der således være mindst én mistænkt i politiets søgelys (se også Brå, 2015).

Figur 4.10 viser indbrudsraten i de tyske delstater og de danske landsdele (minus Bornholm) i forhold til opklaringsprocenten. Det ser ud til, at opklaringsprocenten meget godt kan forklare en betydelig del af forskellen. Ofte anvendes r^2 til at afgøre, hvor meget den afhængige variabel (her indbrudsniveauet) kan forklares med den uafhængige variabel (her opklaringsprocenten). Figur 4.10 giver en r^2 af 0,69. Det vil sige, at opklaringsprocenten kan forklare 69 % af forskellen.

Figur 4.10 viser også, at tre områder afviger mest fra tendenslinjen: landsdelene Nordsjælland (rød prik), Københavns omegn (grøn prik) og delstaten Mecklenburg-Vorpommern (sort prik). Når vi ekskluderer disse områder fra regressionsanalysen, opnår vi en r^2 på hele 0,74.

Figur 4.10: Sammenhængen mellem opklaringsprocent og indbrudsrate for tyske delstater og danske landsdele minus Bornholm (2015; $r = -0,83$, $p < 0,01$)

Kilde: BKA (Tyskland) og Polsas (Danmark) (den røde prik er Nordsjælland, den grønne prik Københavns omegn og den sorte prik delstaten Mecklenburg-Vorpommern)

5 HOLLAND

5.1 DEFINITION AF "INDBRUD I BEBOELSE" I HOLLAND

I den hollandske straffelov (*wetboek van strafrecht*) findes tre tyveribestemmelser (*diefstal*): artikel 310 (simpelt tyveri), artikel 311 (kvalificeret tyveri) og artikel 312 (tyveri med vold). Strafferammen for simpelt tyveri er op til 4 års fængsel. Indbrudskriminalitet hører under artikel 311, kvalificeret tyveri. Ifølge denne artikels stk. 1, nr. 5 er der bl.a. tale om kvalificeret tyveri, hvis gerningsmanden skaffer sig adgang til gerningsstedet ved bræk, indstigning eller falske nøgler. Strafferammen for kvalificeret tyveri er op til enten 6 års fængsel (§ 311, stk. 1) eller 9 års fængsel (§ 311, stk. 2).

Indbrud i beboelse er således ikke et begreb, der er defineret i den hollandske straffelov. Politiet registrerer anmeldelser i et system med navnet BVH (*Basisvoorziening Handhaving*), der kan sammenlignes med det danske Polsas. Her anvender politiet følgende gerningskoder i forbindelse med (kvalificeret) tyveri i privat beboelse:

- Indbrud i beboelse
- Tyveri i/fra beboelse (ikke indbrud)
- Indbrud med vold i beboelse
- Tyveri med vold i/fra beboelse (ikke indbrud)
- Indbrud i kælderboks/garage/skur/udhus
- Tyveri i/fra kælderboks/garage/skur/udhus (ikke indbrud)
- Indbrud med vold i kælderboks/garage/skur/udhus
- Tyveri med vold i/fra kælderboks/garage/skur/udhus (ikke indbrud).

Ved siden af indbrud i beboelse og kælderboks mv. findes gerningskoder for indbrud i personbiler, andre køretøjer, skibe/både, andre bygninger og adskillige typer erhvervsindbrud (virksomheder, hoteller, skoler, sportsfaciliteter og butikker).

Det hollandske nationale statistikbureau, *Centraal Bureau voor de Statistiek* (CBS), der kan sammenlignes med Danmarks Statistik, offentliggør kriminalitetsstatistikken. Denne statistik er baseret på politiets data (BVH). I den offentligt tilgængelige kriminalstatistik er det ikke muligt at skelne mellem indbrud i og tyveri fra beboelse. Det er derimod muligt at skelne tyveri/indbrud i kælderboks/garage/skur/udhus fra tyveri/indbrud i beboelse, ligesom det er muligt at udelade tyveri/indbrud med vold.

Afgrænsning af beboelse

De hollandske regler for, hvornår garage, kælder og loft regnes for beboelse, og hvornår indbrud i sådanne rum betragtes som selvstændige forhold, svarer til de danske: Hvis rummene er tilgængelige gennem husets beboelsesareal, kategoriseres indbrud i dem ikke som selvstændige forhold.

Alle bygninger (samt husbåde), som det er muligt at bo i, regnes i teorien for beboelse. Det vil sige, at også indbrud i fx fritidshuse burde registreres som indbrud i beboelse. Tilføjelsen i *teorien* indikerer, at denne regel formodentlig ikke følges i praksis. Ifølge politirespondenten vil langt de fleste politibetjente ikke registrere et indbrud i et hus i en feriepark som indbrud i beboelse, men som øvrigt indbrudstyveri.

Det er også tvivlsomt, hvordan indbrud i et kollegieværelse behandles af politiet. Teoretisk burde en sag, som omfatter indbrud i fx tre kollegieværelser – med samme indgang, men med separate låse på hver dør – registreres som tre selvstændige forhold. Ifølge politire-spondenten vil en sådan sag dog i praksis blive registreret som ét forhold.

Forsøg på indbrud

Ligesom i Danmark tager anmeldelsesstatistikken i Holland afsæt i et kriminelt forhold, også hvis der kun er tale om et forsøg. Af § 45 i den hollandske straffelov fremgår det, at der er tale om et forsøg, når udførelsen af den kriminelle handling er påbegyndt. Dette gælder, hvis gerningsmanden uden held har forsøgt at bryde ind, men fx har efterladt spor fra et brækjern på dørlister. Hvis gerningsmanden er brudt ind, men ikke har stjålet noget, er der i Holland stadig kun tale om et forsøg.

I den offentliggjorte statistik kan det ikke ses, hvor stor en del af anmeldelserne der handler om forsøg. Det fremgår til gengæld af det datasæt, vi har modtaget fra politiet (se kapitel 1).⁴⁵

Indbrud eller tyveri?

Politiets interne retningslinjer afgør, om et strafbart forhold registreres som indbrud i eller tyveri fra beboelse. Der er tale om indbrud, når gerningsmanden har brudt et eller andet op for at komme ind i hjemmet, men også når han er kommet ind gennem et åbent vindue. Kun hvis gerningsmanden er inviteret ind i hjemmet, enten på besøg eller ved hjælp af et trick, er der tale om tyveri.

5.2 SAMMENLIGNINGSGRUNDLAG FOR INDBRUDSNIVEAUERNE I DANMARK OG HOLLAND

Definitionerne af indbrud i beboelse er ikke identiske i Danmark og Holland, men ligner dog langt hen ad vejen hinanden. Der gælder således de samme kriterier for, hvornår garage, kælder, loft osv. er en del af boligen. Forsøgsbegrebet er dog som beskrevet forskelligt, og det er derfor oplagt at sammenligne indbrud i beboelse inklusive forsøg. Dermed bortfalder dette problem. Forskellen ligger i det faktum, at alle typer boliger, inklusive ferie- og kolonihavehuse, i princippet hører med til begrebet beboelse i Holland. Det ville således være naturligt at lægge de danske indbrud i ferie- og kolonihavehuse sammen med indbrud i beboelse.

Det gør vi af to grunde alligevel ikke: For det første giver politiet i Holland udtryk for, at indbrud i ferie- og kolonihavehuse – mod den officielle regel – ofte ikke registreres som indbrud i beboelse. For det andet er der knap så mange ferie- og kolonihavehuse i Holland som i Danmark, og problemet er derfor, hvis der registreres efter reglerne, begrænset.⁴⁶ Vores vurdering er, at skævvridningen ved at medregne indbrud i ferie- og kolonihavehuse i den danske statistik ville blive større end ved at lade være.

Indbrudsniveauet i Danmark er markant højere end i Holland. Der er ingen grund at tro, at forskellen er et definitionsspørgsmål. Dette bekræftes, når vi ser på tal for tyveri i beboelse i begge lande og indbrud i garage, udhus, kælder osv. Der er ingen indikationer af, at indbrud i beboelse i Holland delvis figurerer i andre kategorier. Også tyveri i beboelse, indbrud i garage mm. er på et lavere niveau i Holland. Dette gælder imidlertid ikke for tyveri i garage mv.

⁴⁵ Formentlig på grund af definitionsforskellen betegnes anmeldte indbrud i beboelse i Holland langt oftere som forsøg end i Danmark. I 2015 var tallene for Holland og Danmark henholdsvis 35 % og 14 %.

⁴⁶ I Danmark var der i 2015 (ifølge Danmarks Statistik) 222.608 sommerhuse og 17.428 kolonihavehuse. I Holland hører langt de fleste sommerhuse til en feriepark (som Lalandia i Danmark), af hvilke der findes ca. 1.500 med næsten 300.000 sovepladser. Hvis vi antager, at et hus har fire sovepladser, svarer det til ca. 75.000 sommerhuse (kilde: <https://www.rabobankcijfersentrends.nl/index.cfm?action=branche&branche= Vakantiecentra>).

Tabel 5.1 Antal og rate (pr. 1.000 indbyggere) for indbrud/tyveri i beboelse og indbrud/tyveri i garage mm. i henholdsvis Holland og Danmark (2015)

	Holland		Danmark		Overrepræsentation Danmark (i %)
	Antal	Rate	Antal	Rate	
Indbrud i beboelse	56.338	3,3	33.197	5,9	76 %
Tyveri i beboelse (inkl. tricktyveri)	10.264	0,6	7.727	1,4	125 %
Indbrud og tyveri i beboelse	66.602	3,9	40.924	7,2	85 %
Indbrud i garage mm	11.803	0,7	7.961	1,4	101 %
Tyveri i garage mm	10.224	0,6	3.631	0,6	6 %
Indbrud og tyveri i garage mm	22.027	1,3	11.592	2,0	57 %
I alt	88.629	5,2	52.516	9,2	77 %

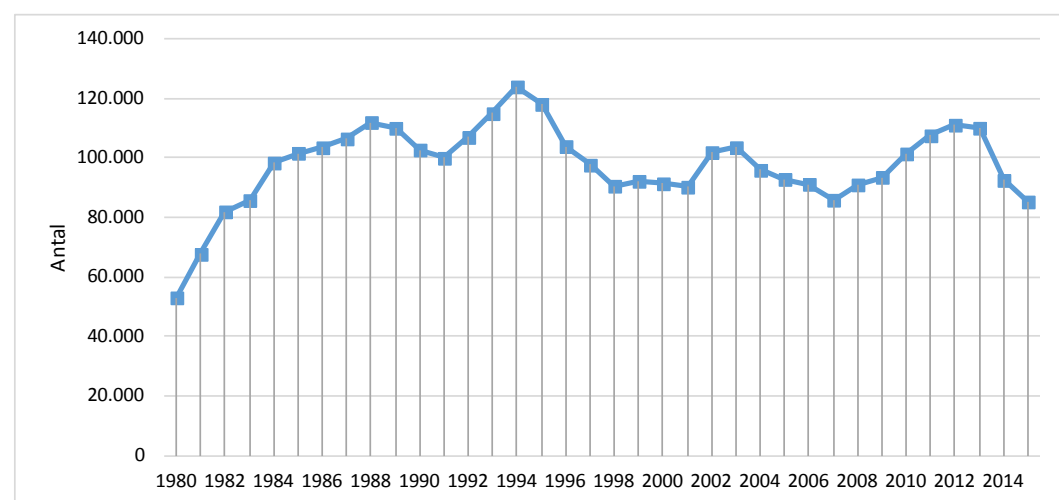
Kilde: BVH (Holland) og Polsas (Danmark)

Der foreligger ikke sammenlignelige data for anmeldelsestilbøjeligheden i Holland og Danmark. De hollandske data indeholder kun den samlede anmeldelsestilbøjelighed for indbrud og forsøg herpå. Forholdsvis mange af respondenterne rapporterer om indbrudsforsøg (betydeligt flere end i Danmark), hvorfor en sammenligning vil være skævvredet.

5.3 UDVIKLINGEN I OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE SIDEN 1980

Vi har ikke fundet særskilte hollandske data om indbrud i beboelse i perioden 1980-2015. Det nationale statistikbureau (CBS) har kun en samlet statistik for indbrud og tyveri i beboelse samt kældre, garager mm. Når vi ser på udviklingen i perioden 1980-2015, svinger antallet omkring 100.000 registrerede anmeldelser. Dette niveau nås først i 1984, hvorefter antallet ligger på 80-120.000.

Der peges ofte på bedre sikring af private boliger som forklaring på det faldende antal indbrud/tyverier i fra beboelse efter højdepunktet i 1994 (De Waard, 2011; Van Dijk, 2012; Volvaard, 2010). Som forklaring på stigningen 2009-2012 nævnes flere interessante tyvekoster i huset (smartphones, tablets mv.) samt mindre opmærksomhed på sikring og omrejsende kriminelle (Oussoren, 2013). Faldet i 2014-15 tilskrives to af vores respondenter (fra henholdsvis politiet og Justitsministeriet) myndighedernes intensiverede indsats mod boligindbrud. Vores sidste respondent (fra universitetsverdenen) betragter statistiske udsving som tilfældige og ikke nødvendigvis som tegn på en ekstern trussel (som rundrejsende kriminelle) eller som frugten af myndighedernes indsats.

Figur 5.1: Udviklingen i omfanget af indbrud/tyveri i beboelse samt kældre, garager mm. i Holland (1980-2015)

Kilde: Statline

Hollandsk politi har kunnet stille data til rådighed for dette projekt for årene 2011 til og med 2015 (se også kapitel 1). Hermed er vi i stand til at se nærmere på indbrud i beboelse over en femårs-periode. Det er netop den periode, hvor antallet faldt igen efter stigningen siden 2007.

Tabel 5.2: Indbrud i beboelse i Holland (2011-2015)

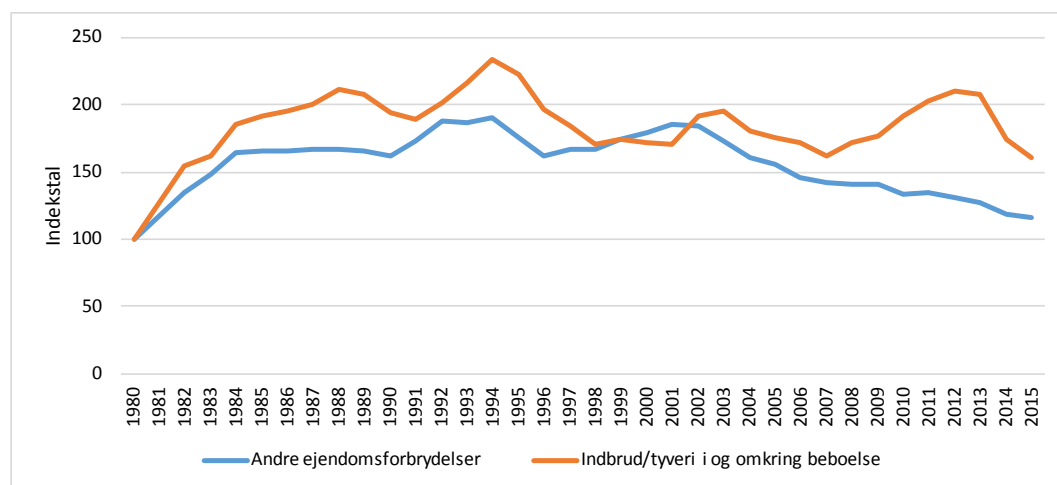
	Antal	Indbyggere (x 1.000)	Rate (pr. 1.000 indbyggere)
2011	77.815	16.656	4,7
2012	78.822	16.730	4,7
2013	75.223	16.780	4,5
2014	61.043	16.829	3,6
2015	56.338	16.901	3,3

Kilde: Hollandsk politi (BVH)

Omfanget af indbrud i beboelse var i 2012 på sit højeste (siden 2007) og foranledigede en politisk handlingsplan. Indbrud i beboelse betegnes i Holland – sammen med røveri og vold – som en *High Impact Crime* (HIC). Disse typer af forbrydelser påvirker ofrene voldsomt og står derfor øverst på prioriteringslisten hos de lokale myndigheder. I 2013 installeredes nationale koordinatore for indbrud i beboelse hos både politiet, anklagemyndigheden og Justitsministeriet. Disse koordinatore har fået en pose penge til at støtte lokale projekter om indbrudsforebyggelse – ofte rettet mod gerningsmanden, offeret eller situationen; analyser af hotspots og hotshots osv.

Ifølge den nationale koordinator i Justitsministeriet (der er en af vores interviewrespondenter) skyldes det faldende antal indbrud i beboelse ekstra opmærksomhed på denne kriminalitetsform (se fx <https://www.maakhetzeniettemakkelijk.nl/>). Borgerne er blevet inddraget gennem nabo-hjælp (Whats App grupper; se fx <https://www.ede.nl/whatsapp/>), og potentielle gerningsmænd er blevet skræmt ved tanken om, at myndighederne yder en aktiv indsats mod boligindbrud. Det handler, ifølge koordinatoren, i høj grad om psykologi og forventninger. Det er hans vurdering, at ganske vist er de lokale indbrudstyre blevet skræmt væk, men ikke de omrejsende kriminelle.

Figur 5.2: Indexeret udvikling i omfanget af indbrud/tyveri i og omkring beboelse og andre ejendomsforbrydelser i Holland i perioden 1980-2015 (1980 = 100)

Kilde: Statline

Udviklingen i indbruds-/tyveriomfanget i og omkring beboelse følger nogenlunde udviklingen for andre typer ejendomsforbrydelser (figur 5.2). Der er afvigelser i perioden 2007-2011, hvor antallet af boligindbrud stiger, mens omfanget af andre ejendomsforbrydelser fortsat falder.

5.4 FOREBYGGELSE OG EFTERFORSKNING AF INDBRUD I BEBOELSE I HOLLAND

Den mest iøjnefaldende forskel mellem Holland og Danmark i forbindelse med forebyggelse af kriminalitet er kommunernes rolle. I Danmark betragtes kriminalitetsforebyggelse stadig i høj grad som en politiopgave, mens ansvaret i Holland ligger hos borgmesteren (kommunen). Det skyldes sikkert det faktum, at politiet i Holland ikke kun er underlagt anklagemyndigheden (efterforskning), men også de lokale myndigheder – borgmesteren – for så vidt det handler om den offentlige orden (se også Sluis et al, 2013). Det betyder, at kommunen står for kommunikation og pressestrategi. Kommunen sender bl.a. et såkaldt smittebrev til naboer, hvis der har været indbrud i kvarteret, koordinerer nabohjælp og udfører et sikringstjek af boliger (på hollandsk: *Politie Keurmerk Veilig Wonen*).⁴⁷ I 1999 blev der indført en lov, som stiller krav til sikringsniveauet i nye huse.⁴⁸ En analyse fra Volgaard (2009) påviser, at disse huse har en lavere indbrudsrisiko end huse, som er opført før 1999.⁴⁹

Politiet står derimod for efterforskning og analyse af indbrud i beboelse. Politiet optager standardanmeldelsen på gerningsstedet og tilkalder en forensisk medarbejder, hvis der skal sikres spor. Naboerne bliver spurgt, om de har set eller hørt noget, enten ved at politiet stemmer dørklokker eller ved opfordringer om at henvende sig gennem *Burgernet* (på dansk: Borgernet, som er en digital platform). Trods efterforskningsindsatsen er opklaringsprocenten beskeden. De fleste gerningsmænd tages på fersk gerning.

Tabel 5.3: Opklaringsprocenten for indbrud i beboelse i Holland (2011-2015)

	Antal anmeldte indbrud	Antal anmeldte indbrud med sigtelse	Opklaringsprocenten
2011	77.815	5.742	7,4 %
2012	78.822	5.831	7,4 %
2013	75.223	5.846	7,8 %
2014	61.043	4.526	7,4 %
2015	56.338	4.231	7,5 %

Kilde: Hollandsk politi (BVH)

5.5 SAMMENLIGNING AF INDBRUDSNIVEAUET I HOLLAND OG DANMARK

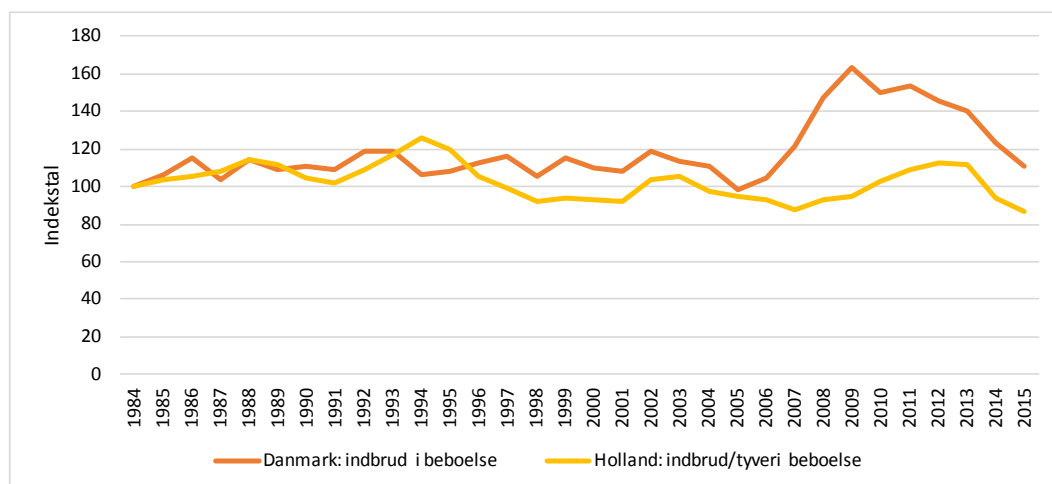
I både Holland og Danmark nåede omfanget af indbrud i beboelse i 1984 det niveau, der i mange efterfølgende år har været omdrejningspunktet. En sammenligning af udviklingen i de to lande siden 1984 viser de samme tendenser til og med 2005. Dernæst ser vi i Danmark den eksplosive stigning i årene 2008/9 og det efterfølgende fald. I Holland ses også en stigning siden 2007, men den er mindre eksplosiv og fortsætter til og med 2012. Faldet i årene 2013-2015 er mere eller mindre identisk i de to lande.

⁴⁷ For en nærmere beskrivelse af denne certificeringsordning: se Grönlund (2016).

⁴⁸ For en nærmere beskrivelse af denne ordning: se Nielsen & Gabrielsen (2016).

⁴⁹ Ifølge vores interviewrespondent fra Justitsministeriet gælder disse lovkrav ikke for renovering af huse. Netop i de kommende år vil en betydelig del af de huse, der er opført efter anden verdenskrig, skulle renoveres, og der arbejdes derfor på en udvidelse af loven, således at også disse skal leve op til sikringskravene.

Figur 5.3: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse i Holland og Danmark i perioden 1984-2015 (1984=100)

Kilde: Statline (Holland) og Polsas (Danmark)

Der er en vis lighed i udviklingen af indbrud i beboelse, men det gælder ikke for indbrudsniveauet. Ved en sammenligning af antallet af indbrud i beboelse pr. 1.000 indbyggere i 2015 viser det sig, at indbrudsniveauet i Danmark er 76 % højere end i Holland. Denne forskel gør sig gældende i hele perioden 2011-2015 (se Tabel 5.4).

Tabel 5.4: Indbrud i beboelse i Danmark og Holland: antal og rate (pr. 1.000 indbyggere)

	Danmark (DK)			Holland (NL)			Danmarks overrepræsentation i procent
	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	
2011	45.926	5.561	8,3	77.815	16.656	4,7	77 %
2012	43.519	5.581	7,8	78.822	16.730	4,7	66 %
2013	41.934	5.603	7,5	75.223	16.780	4,5	67 %
2014	36.855	5.627	6,6	61.043	16.829	3,6	81 %
2015	33.197	5.660	5,9	56.338	16.901	3,3	76 %

Kilde: BVH og Statline (Holland); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

Billedet ændrer sig ikke på NUTS 2-niveau. Alle de fem danske regioner har således med mellem 5,3 (Nordjylland) og 6,4 (Hovedstaden) indbrud pr. 1.000 indbyggere et højere indbrudsniveau end de 12 hollandske provinser, hvor risikoen ligger mellem 2,1 (*Friesland*, i landets nordlige del) og 4,3 (*Limburg*, i den sydlige del).

På NUTS 3-niveau er Danmark opdelt i 11 landsdele og Holland i 40 såkaldte COROP-områder. Hvad angår indbrudsrisikoen på dette niveau, indtager Bornholm bundpositionen (plads nr. 51). De 10 øvrige danske landsdele ligger i top 15. Det betyder, at fem hollandske områder er på niveau med de danske landsdele. Tabel 5.5 viser, at det er områder omkring storbyerne Haag (*Agglomeratie 's-Gravenhage*) og Amsterdam (*Groot-Amsterdam*), der ligger i top 15. I disse områder er indbrudsniveauet højere end i landsdelen *Byen København*.

Også området *Het Gooi en Vechtstreek* befinder sig i top 15. Området ligger øst for Amsterdam og kan med forholdsvis mange velhavende indbyggere og sin tilknytning til storbyen sammenlignes med Nordsjælland. *Agglomeratie Haarlem* ligger vest for Amsterdam.

Zuid-Limburg er en grænseregion i den sydøstlige del af Holland. Området, hvis mest kendte by er Maastricht, grænser i øst til Tyskland og i syd til Belgien, og det høje indbrudsniveau her skyldes formodentlig den geografiske placering (en indbrudstyv kan hurtigt forsvinde ud af landet med sine tyvekoster).

Tabel 5.5: Indbrudsratens top 15 for NUTS 3-områder i Danmark og Holland (2015)

		Indbrudsrate (antal indbrud pr. 1.000 indbyggere)
1	Nordsjælland	9,1
2	Københavns omegn	7,6
3	Østjylland	6,2
4	Fyn	6,1
5	Syddjylland	6,0
6	Østsjælland	5,7
7	Nordjylland	5,3
8	Vest- og Sydsjælland	5,1
9	Zuid-Limburg	5,0
10	Groot-Amsterdam	4,7
11	Het Gooi en Vechtstreek	4,5
12	Vestjylland	4,5
13	Agglomeratie 's-Gravenhage	4,4
14	Byen København	4,1
15	Agglomeratie Haarlem	3,9

Kilde: BVH og Statline (Holland); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

En sammenligning på NUTS 3-niveau peger i retning af, at indbrudsrisikoen i København ikke er særlig højt i forhold til risikoen i hollandske storbyer. For en nærmere undersøgelse har vi udarbejdet en oversigt over indbrudsniveauet i de største byer i de to lande. I Holland findes der syv kommuner med over 200.000 indbyggere. I tabel 5.5 sammenligner vi disse med de fire største kommuner i Danmark, nemlig København, Aarhus, Aalborg og Odense.

Tabel 5.6: Indbrudsraten i de største kommuner i Danmark og Holland (2015)

		Antal indbyggere	Indbrudsrate (antal indbrud pr. 1.000 indbyggere)
1	Odense	197.480	7,3
2	Aarhus	326.246	7,0
3	Amsterdam	821.752	5,7
4	Aalborg	207.805	5,5
5	Eindhoven	223.209	5,1
6	Rotterdam	623.652	4,9
7	Haag	514.861	4,7
8	Utrecht	334.176	4,1
9	Tilburg	211.648	4,0
10	København	580.184	3,9
11	Groningen	200.336	3,6

Kilde: BVH og Statline (Holland); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

Denne sammenligning bekræfter, at indbrudsraten for Københavns Kommune ikke er høj i forhold til de hollandske storbykommuner. Derimod topper Odense og Aarhus listen. Aalborg ligger på en fjerdeplads, hvilket må anses for at være højt, når vi tager byens geografiske placering i betragtning. En hollandsk kommune, der svarer til Aalborg, er Groningen, og ifølge tabel 5.5 er indbrudsrisikoen her væsentligt lavere.

Konklusionen er, at indbrudsniveauet i Danmark er markant højere end i Holland. Københavns Kommune udgør dog en undtagelse; her er indbrudsrisikoen lavere end i hollandske storbykommuner som Amsterdam, Rotterdam og Haag.

5.6 BEBOELSESTYPEN: EN STOR DEL AF FORKLARINGEN

I kapitel 2 blev Københavns Kommunes indbrudsniveau forklaret ved at se nærmere på beboelsestypen. I Danmark er indbrudsrisikoen for huse langt højere end for lejligheder, og vi undersøger derfor i første omgang, om beboelsestypen også helt eller delvist kan forklare forskelle mellem det danske og hollandske indbrudsniveau.

Problemet er, at der i Holland ikke findes gerningskoder for beboelsestypen. Vi har spurgt hollandsk politi, om de ville kunne skaffe disse oplysninger på anden vis, eftersom vi er bekendt med, at beboelsestypen (burde) registreres ved en indbrudsanmeldelse. Dette gav desværre intet resultat. Som alternativ har vi anvendt en datafil med boligindbrud i 2012. Denne fil stammer fra et system, der kan sammenlignes med det danske kriminalregister, nemlig *herkenningsdienstsysteem* (HKS),⁵⁰ og indeholder en variabel for boligtype. Denne er imidlertid ikke udfyldt ved alle anmeldelser. Hvis vi alligevel tager afsæt i de sager, der faktisk har oplysninger om boligtype (n=13.182), viser det sig, at risikoen for indbrud i et hus er 2,4 gange større end risikoen i en lejlighed. Dermed forsvinder Danmarks overrepræsentation i forhold til Holland næsten, for så vidt angår indbrudsniveauet for lejligheder. Forskellen vedrørende huse forbliver imidlertid ret stor, nemlig 81 %.

Tabel 5.7: Indbrudsniveauet pr. 1.000 beboelser opdelt efter huse og lejligheder i Holland og Danmark (2015)

	Huse			Lejligheder		
	Antal	Indbrud (skøn)	Rate	Antal	Indbrud (skøn)	Rate
Holland	4.905.957	45.916	9,4	2.682.007	10.422	3,9
Danmark	1.628.478	27.752	17,0	1.128.349	5.424	4,8

Kilde: HKS og Statline (Holland); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

Når vi sammenligner indbrudsniveauet for huse og lejligheder i de største kommuner⁵¹ i Holland og Danmark (tabel 5.7), må konklusionen være, at niveauet for huse er temmelig højt i både Amsterdam og København, og at de øvrige byer ikke afviger meget fra hinanden. Amsterdam topper listen, når det gælder indbrudsrisiko for lejligheder.

⁵⁰ Også anvendt i Kruize & Gruter (2015) Op inbrekerspad? Over de aanpak van woninginbraak door inzet op voorbereidingshandelingen. Ateno/WODC.

⁵¹ Der mangler oplysninger for Utrecht; i stedet benyttes i tabellen oplysninger for Eindhoven.

Tabel 5.8: Indbrudsraten pr. 1.000 beboelser opdelt efter huse og lejligheder i de største kommuner i Holland og Danmark (2015)

	Huse			Lejligheder		
	Antal	Indbrud	Rate	Antal	Indbrud	Rate
Amsterdam	50.881	1.608	31,6	336.085	3.063	8,4
Rotterdam	77.393	1.507	19,5	233.931	1.548	6,6
Haag	53.322	960	18,0	198.052	1.476	7,5
Eindhoven	67.218	1.023	15,2	37.069	132	3,5
København	23.259	869	37,4	280.252	1.403	5,0
Aarhus	66.485	1.661	25,0	93.784	623	6,6
Aalborg	53.429	945	17,7	52.718	195	3,7
Odense	53.278	1.192	22,4	44.657	243	5,4

Kilde: HKS og CBS (Holland); Polsas og DST (Danmark)

Ovenstående betyder, at indbrudsniveauet i danske storbyer ikke afviger bemærkelsesværdigt fra de hollandskes, når der korrigeres for boligtype. Forskellen ses derimod ved provins- og landsbyer; her er niveauet i Danmark klart højere end i Holland. Her kan vi igen rette blikket mod boligtypen.

Når man rejser i de to lande, lægger man mærke til, at byerne er meget forskellige. I Danmark udgøres den gængse beboelse i provins- og landsbyer af parcelhuse, mens der i Holland typisk er tale om rækkehuse. Denne observation bekræftes af statistikken. Hvis vi ser bort fra lejligheder, er forholdet mellem parcel/stuehuse på den ene side og række-, kæde- og dobbelthuse på den anden side 75:25 i Danmark (Statistikbanken), mens forholdet med 25:75 (Statline) er lige omvendt i Holland.

Vi er tilbøjelige til at tro, at indbrudsrisikoen for parcelhuse er væsentligt større end for rækkehuse, eftersom der er flere muligheder for indtrængen og bedre arbejdsro uden direkte naboer. Vi har ikke empirisk bevis for denne påstand, men hvis den holder, forklarer den sandsynligvis en stor del af forskellen i indbrudsniveauet i danske og hollandske provins- og landsbyer.

5.7 ANDRE FAKTORER DER HAR EN BETYDNING

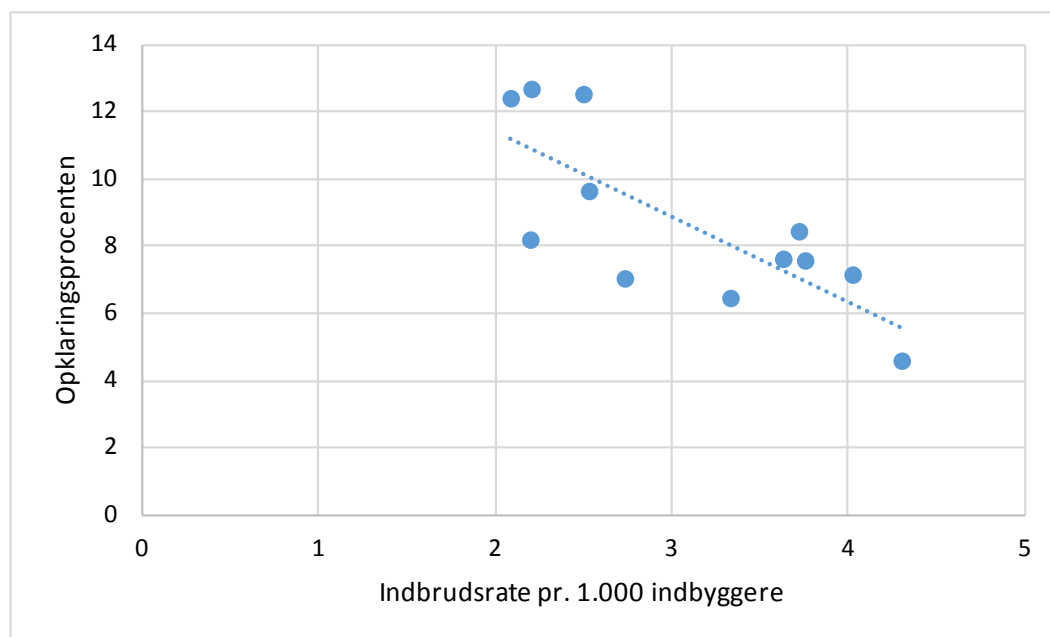
I kapitel 1 lagde vi op til at anskue forskellen i indbrudsniveauet fra tre vinkler: beboelsens tilgængelighed, motiverede gerningsmænd og potentielle vogtere. I afsnit 5.6 har vi argumenteret for, at beboelsestypen kan forklare meget. Der peges ofte på det hollandske lovkrav om sikring af nybyggede huse, men selvom denne ordning har en dokumenteret effekt, kan vi ikke se, at den spiller en stor rolle. En grundig analyse af den hollandske bygningsreglementsordning (Vollaard, 2009) påviser, at ordningen har reduceret indbrudsniveauet i disse beboelser med ca. 25 %. Det oplyses også, at ca. 15 % af de hollandske beboelser er bygget efter denne ordning. Det peger på en samlet reduktion af det hollandske indbrudsniveau med lidt under 4 %. Vi befinder os ikke længere i 2008, og andelen af boliger bygget efter 1999 er derfor steget, men effekten må stadig være relativt begrænset og kan ikke være en væsentlig forklaring på forskellen i indbrudsniveauet.

Hvad angår motiverede gerningsmænd, ser der ikke ud til at være større forskelle mellem Danmark og Holland. Vores interviewrespondenter i begge lande peger på lokale indbrudstyper og organiserede og omrejsende tyvebander, herunder specifikt østeuropæiske kriminelle. Udviklingen af indbrudsstatistikken viser i begge lande en stigning i omfanget af indbrud i beboelse efter 2007; netop det år, da Schengenområdet blev udvidet, og Bul-

garien og Rumænien blev medlemmer af Den Europæiske Union. En dansk analyse (Kruize, 2016b) påviser både en stigning i antallet af østeuropæiske kriminelle i Danmark og et tiltagende engagement i indbrudskriminalitet. Siegel (2013) peger på de samme tendenser i Holland.

Ligesom i Danmark er der en sammenhæng mellem indbrudsniveauet og opklaringsprocenten (se figur 5.4). Jo større opklaringsprocent, jo mindre indbrudsrisiko. Opklaringsprocenten kunne være en del af forklaringen, hvis der på dette punkt var væsentlige forskelle mellem Danmark og Holland. Det er imidlertid ikke tilfældet, eftersom opklaringsprocenten i begge lande ligger mellem 7 og 8.

Figur 5.4: Sammenhængen mellem opklaringsprocent og indbrudsniveau for provinser i Holland (2015; $r = -0,77$, $p < 0,01$)

Kilde: BVH og Statline

Deltagelse på arbejdsmarkedet er en af de mest afgørende og nemmest målbare indikatorer, hvad angår potentielle vogtere i et område. Ifølge Statistikbanken ligger den danske arbejdsstyrke på 75 % for 16-64-årige. I Holland er arbejdsstyrken på 70 %, men angivelsen omfatter her 15-74-årige. Blandt personer i alderen 65-74 år hører kun 10 % til arbejdsstyrken, og når der kompenseres for dette, er arbejdsstyrken på nogenlunde samme niveau i de to lande. Også arbejdsløsheden ligger på et sammenligneligt niveau. Forskellen på det danske og hollandske arbejdsmarked findes i andelen af personer, der arbejder på deltid, nemlig traditionelt kvinder. Ifølge *The Economist* arbejder ca. 20 % af alle EU-borgere på deltid; for mænd er andelen lidt under 10 % og for kvinder lidt over 30 %. I Holland er disse tal langt højere: Næsten 30 % af de hollandske mænd arbejder på deltid, mens det samme gælder for hele 75 % af kvinderne.⁵² Også i Danmark arbejder kvinder mere og mere på deltid, og andelen var i 2012 steget til 40 %.⁵³

Det er svært at påvise, om de hollandske kvinders omfattende deltidsarbejde er afgørende for indbrudsniveauet. Det er dog sandsynligt, at det faktum, at der oftere er en person hjemme om dagen, kombineret med Hollands typiske lejligheds- og rækkehusbebyggelser, har en vis neddæmpende virkning på risikoen.

⁵² Se: <http://www.jobat.be/nl/artikels/waarom-werken-nederlanders-vaker-deeltijds/>

⁵³ Se: <https://www.dr.dk/nyheder/penge/4-ud-af-10-danske-kvinder-arbejder-paa-deltid>

6 ENGLAND/WALES

6.1 DEFINITION AF "INDBRUD I BEBOELSE" I ENGLAND/WALES

Begrebet indbrud er beskrevet i artikel 9 (stk. 1 & 2) i tyveriloven (*Theft Act*) af 1968: "*Entering a building with the intent to steal, inflict grievous bodily harm or do unlawful damage to the building or its contents.*" Strafferammen for indbrud er 10 års fængsel, dog op til 14 år ved indbrud i beboelse (artikel 9, stk. 3). Autocampere og husbåde regnes også for beboelse (artikel 9, stk. 4).

Tyverilovens artikel 10 omhandler groft indbrud (*aggravated burglary*). Denne artikel bringes i anvendelse, hvis gerningsmanden er i besiddelse af et skydevåben (eller en efterligning), eksplosiver eller et andet offensivt våben.⁵⁴ Strafferammen for groft indbrud går helt op til livstid.

England og Wales er inddelt i henholdsvis 39 og 4 politidistrikter. Politidistrikterne indrapporterer anmeldte forbrydelser til *Home Office*, der leverer kriminalstatistikken til *Office for National Statistics* (ONS). Denne statistik er gennem ONS tilgængelig på tre geografiske niveauer: nationalt, politidistriktsmæssigt (n=43) og i de såkaldte *Community Service Partnership* (CSPs; n=323). CSP er mere eller mindre det samme som *Local Authority Areas*.⁵⁵

Der er blevet indført to vigtige ændringer i registreringsmetoden. I 1998 udsendtes en vejledning i, hvordan kriminelle forhold skal tælles i statistikken, de såkaldte *Home Office Counting Rules* (Home Office 2016), og i 2002 introduceredes *National Crime Reporting Standard* (NCRS). Med disse to ændringer standardiseredes registreringen af kriminalitet. Hvad angår indbrud, har ændringerne ifølge Berman (2008, s. 5-10) dog haft en meget begrænset effekt (hhv. + 0,1 % og + 3 %).

Indbrud i beboelse (som indberettes til Eurostat) omfatter fem gerningskoder (se også Home Office, 2016):

- Indbrud i beboelse
- Forsøg på indbrud i beboelse
- Tricktyveri i/fra beboelse
- Forsøg på tricktyveri i/fra beboelse
- Groft indbrud i beboelse.

For tyveri (efter engelsk standard) findes kun en enkelt gerningskode (der skelnes ikke mellem fuldbyrdet tyveri og forsøg): Tyveri fra beboelse (undtagen møntmaskiner).⁵⁶

Indbrud i kældre mm. registreres ligesom indbrud i erhverv:

- Indbrud i ikke-beboelsesbygning
- Forsøg på indbrud i ikke-beboelsesbygning
- Groft indbrud i ikke-beboelsesbygning.

Tyveri fra kældre mm. registreres under koden øvrige tyverier.

⁵⁴ Artiklen drejer sig specifikt om de tilfælde, hvor gerningsmanden er i besiddelse af et våben. Hvis våbnet tages i anvendelse, er der derimod tale om et røveri. Besiddelse af et våben kan fx afsløres ved anholdelse på fersk gerning, eller hvis der findes et våben i huset. Der kan enten være tale om gerningsmandens eget våben eller om, at han fx har snuppet en kniv i køkkenet og efterfølgende efterladt den i soveværelset.

⁵⁵ For en detaljeret beskrivelse af registreringsprocessen og adgang til kriminalstatistikken: Se Office for National Statistics (2017, kapitel 3).

⁵⁶ Møntmaskinen henviser til apparater i etagebyggerier, hvor beboerne kunne købe gas eller elektricitet ved at indkaste mønter. Apparaterne eksisterer ikke længere, men nævnes stadig i gerningsoverskriften.

Afgrænsning af beboelse

Begrebet beboelse er ikke specifikt defineret i tyveriloven, men fortolkes af dommere som alle steder, der kan anvendes til bolig. Autocampere, husbåde og fritidshuse er dermed også omfattet af begrebet. Det gælder derimod ikke skure, garager, kældre og lofter, medmindre disse rum er tilgængelige gennem huset.

Forsøg på indbrud

Forsøgsbegrebet er identisk i England/Wales og Danmark. Det vil sige, at der er tale om et forsøg, hvis det ikke er lykkedes gerningsmanden at trænge ind i huset, men spor indikerer, at han har gjort et forsøg. Hvis gerningsmanden er kommet ind, men ikke har stjålet noget, er der tale om et fuldbyrdet indbrud. I England/Wales handler næsten én ud af fem anmeldelser (18,5 %) om forsøg på indbrud i beboelse, mens den tilsvarende andel i Danmark kun er 13,6 %.

Indbrud eller tyveri?

I England/Wales er der kun tale om tyveri fra beboelse, hvis gerningsmanden er *inviteret* ind i hjemmet. I alle andre tilfælde er der tale om indbrud. Det betyder, at indtrængen gennem et åbentstående vindue eller en ulåst dør betragtes som indbrud. Inviterede gæster kan fx være familie, venner og bekendte samt personer, der kommer i arbejdsmedfør, såsom hjemmehjælpere, håndværkere osv.

6.2 SAMMENLIGNINGSGRUNDLAG FOR INDBRUDSNIVEAUET I DANMARK OG ENGLAND/WALES

Den engelsk/walisiske definition af indbrud i beboelse ligner den danske, men der er tre forskelle. For det første omfatter beboelse i England/Wales også autocampere, husbåde og fritidshuse. Eftersom fritidshuse ikke er et udbredt fænomen i England/Wales, er effekten heraf formodentlig begrænset.⁵⁷ For det andet kategoriseres tricktyveri i modsætning til i Danmark som indbrud. Dette er dog intet problem for sammenligningen, eftersom tricktyveri i begge lande har sin egen gerningskode. For det tredje er der forskellige afgrænsninger af indbrud vs. tyveri. I England/Wales omfatter tyveribegrebet kun inviterede gæster, mens det i Danmark også omfatter indtrængen gennem et åbentstående vindue eller en ulåst dør. En sag vil altså relativt hyppigere blive registreret som indbrud i England/Wales.

Tabel 6.1 viser, at indbrudsniveauet i Danmark i 2015 var højere end i England/Wales; overrepræsentationen er på hele 78 %. Forskellen er mindre ved tyveri fra beboelse (herunder tricktyveri), hvor overrepræsentationen "kun" var på 45 %. Dette er bemærkelsesværdigt, netop fordi sager i England/Wales oftere betegnes som indbrud. Det står ikke helt klart, hvordan dette resultat skal fortolkes.

Tabel 6.1: Antallet af og raten (pr. 1.000 indbyggere) for indbrud i beboelse, tricktyveri og tyveri i beboelse i henholdsvis England/Wales og Danmark (2015)⁵⁸

	England/Wales		Danmark		Overrepræsentation Danmark (i %)
	Antal	Rate	Antal	Rate	
Indbrud i beboelse ⁶¹	190.618	3,3	33.197	5,9	78 %
Tyveri fra beboelse	51.226	0,9	6.819	1,2	36 %
Tricktyveri	3.155	0,1	908	0,2	194 %
Tyveri i alt	54.381	0,9	7.727	1,4	45 %
I alt	244.999	4,2	40.924	7,2	71 %

Kilde: ONS (England/Wales); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

⁵⁷ I en folketælling fra 2011 angav kun 165.095 personer (0,6 % af 57.885.400 indbyggere) at de ejede et fritidshus (ONS, 2011). Hvis vi antager, at et fritidshus deles af 1,5 personer, skulle der være 110.063 fritidshuse i England/Wales; altså kun ét pr. 526 indbyggere. I Danmark fandtes der i 2015 236.000 fritidshuse, altså ét pr. 24 indbyggere (Danmarks Statistik, tabel BOL102).

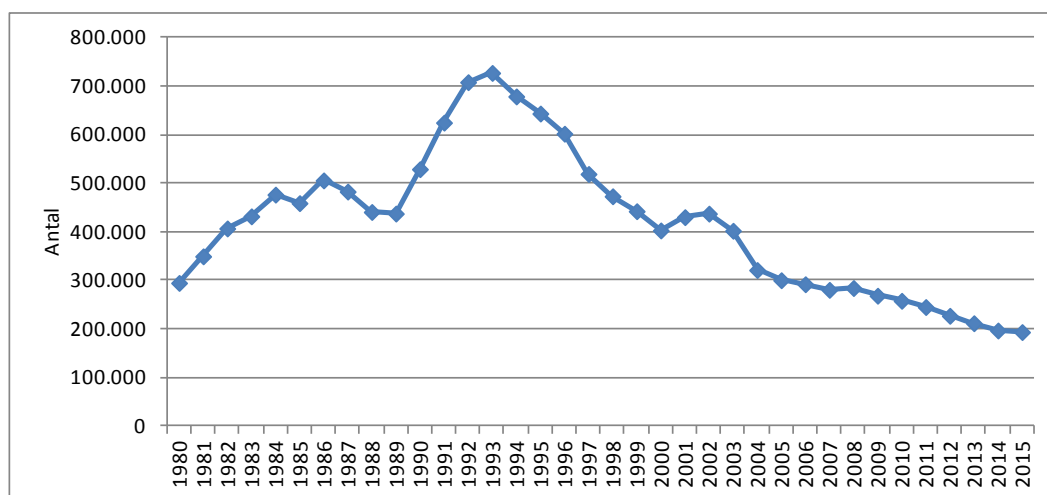
⁵⁸ I England/Wales registreres kriminalitet pr. skatteår, det vil sige fra 1. april til 31. marts. Det betyder, at 2015 i virkeligheden omfatter perioden 1. april 2015-31. marts 2016.

Den danske overrepræsentation skyldes formentlig delvis en større anmeldelsestilbøjelighed ved indbrud i beboelse. Ifølge den engelske offerundersøgelse, *Crime Survey of England and Wales*, anmeldte 79 % af ofrene for fuldbyrdet indbrud i beboelse og 55 % af dem, der har været udsat for et forsøg, i 2010/11 sagen til politiet (Chaplin m.fl., 2011, s.54). I Danmark var anmeldelsesprocenten for indbrud i beboelse i 2015 på henholdsvis 88 (fuldbyrdet) og 58 (forsøg) (Boesen Pedersen m.fl., 2016, s. 31, tabel 3.12).

6.3 UDVIKLINGEN I OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE SIDEN 1980

Figur 6.1 viser udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse (inklusive tricktyveri) fra 1980 og til og med 2015.⁶⁰ Antallet steg mellem 1980 og 1984, hvorefter det stabiliseredes indtil 1989. Dernæst ses en dramatisk stigning indtil højdepunktet i 1993, hvor der skete 727.276 registrerede indbrud i beboelse. Morgans (2014, s.4) estimerer, at 40-50 % af den samlede stigning i mængden af ejendomsforbrydelser skyldes et øget heroin- og kokainmisbrug. Efter 1993 faldt antallet af anmeldte indbrud mere eller mindre støt frem til 2015, bortset fra en lille stigning i 2001/2002.⁶¹ Dette fald tilskrives et mindre narkotikamisbrug (Morgan, 2014) og en øget indbrudssikring af boligerne (Farrell m.fl., 2014, s. 467-71).

Figur 6.1: Udviklingen i omfanget af indbrud i beboelse i England/ Wales (1980-2015)

Kilde: ONS

Figur 6.2 viser den indekserede tendens for indbrud i beboelse i forhold til andre ejendomsforbrydelser.⁶² Kurverne følges nogenlunde ad op til 1997. Derefter stiger mængden af øvrige ejendomsforbrydelser, mens antallet af indbrud i beboelse fortsat falder. Fra omkring år 2000 bliver begge linjer igen omtrent parallelle. Faldet i omfanget af ejendomsforbrydelser tilskrives som sagt ændringer i narkotikamisbrug, indbrudssikring og kriminalpræventive taktikker (Home Office, 2016; Farrell m.fl., 2014, s.458-471). At antallet af indbrud i beboelse er faldet mere markant kan muligvis forklares med, at det er langt nemmere at indbrudssikre boliger end at forebygge mange andre typer ejendomsforbrydelser.

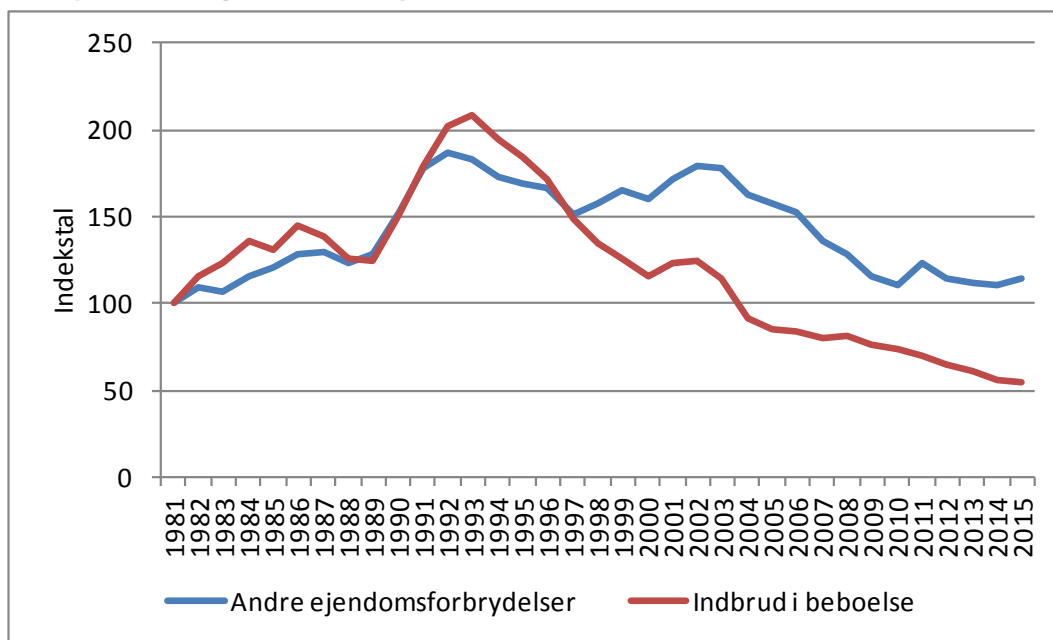
59 1.705 af de 190.618 anmeldelser i England/Wales drejer sig om groft indbrud i beboelse (ved besiddelse af et våben). Det svarer til 0,9 %.

60 Tricktyveri kan ikke ekskluderes fra de historiske data. I 2015 udgjorde denne type kriminalitet dog kun 1,6 % af alle indbrud i beboelse, så fænomenet er meget begrænset.

61 2002 faldt sammen med introduktionen af National Crime Recording Standard (NCRS). Virkningen af NCRS i forhold til indbrud i beboelse er beregnet til 3 %, og den er dermed ikke årsag til stigningen i 2002 (Berman, 2008, s. 8-9).

62 Begrebet ejendomsforbrydelser omfatter indbrud i og tyveri fra husstande, tyveri fra/af køretøjer, cykeltyveri, øvrigt tyveri fra privatpersoner, røveri, butikstyveri og bedrageri. Figur 6.2 er baseret på 349.692 indbrud i beboelse og 24.373.080 andre ejendomsforbrydelser begået i 1981. Figuren starter i 1981 fordi vi mangler oplysninger om andre ejendomsforbrydelser for 1980.

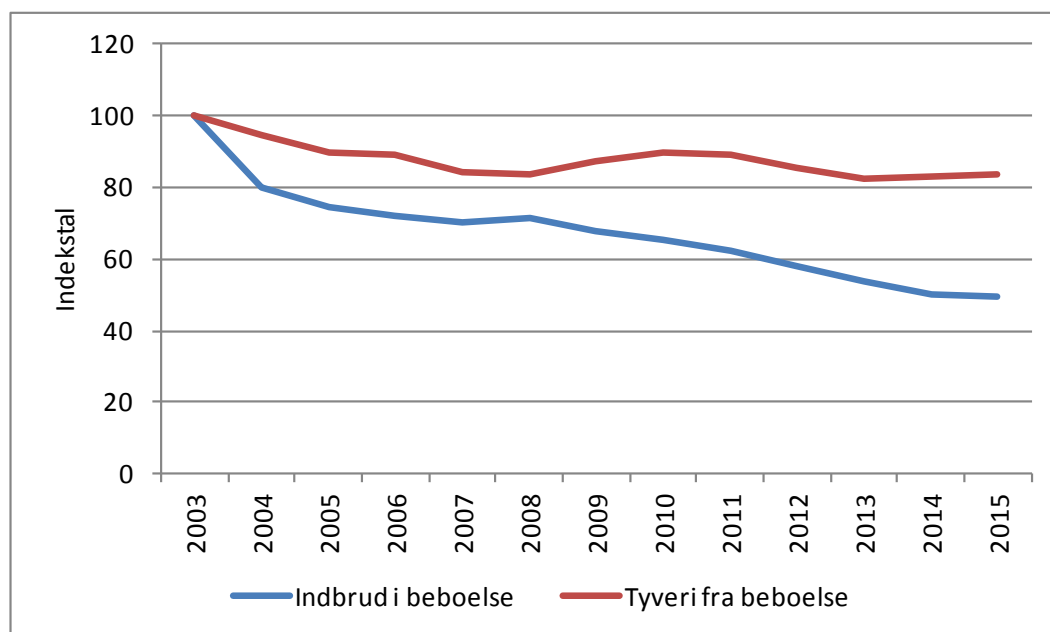
Figur 6.2: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse og andre ejendomsforbrydelser i England/Wales i perioden 1981-2015 (1981 = 100)

Kilde: ONS: Focus on property crime: 2014/15

Tendensen for *tyveri* fra beboelse underbygger den tese, at skalsikring har bidraget til det faldende antal *indbrud* i beboelse. Figur 6.3 viser et fald i disse på 51 % fra 2003 til 2015, mens faldet for tyveri kun er på 16 %. I England/Wales er der som nævnt kun tale om tyveri, når gerningsmanden er inviteret ind i hjemmet. Skalsikring kan standse tyve, der vil *bryde* ind, men kan ikke forhindre tyveri, når gerningsmanden er *inviteret* ind.

Figur 6.3: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i og tyveri fra beboelse i England/Wales i perioden 2003-2015 (2003 = 100)

Kilde: ONS

6.4 FOREBYGGELSE OG EFTERFORSKNING AF INDBRUD I BEBOELSE I ENGLAND/WALES

Situationel kriminalitetsforebyggelse, der blev udviklet af Home Office i slutningen af 70'erne, har ofte været myndighedens svar på kriminalitet i England/Wales i de sidste 4 årtier (Clarke, 1997; Home Affairs Committee 2010, Chapter 4). Inden for disse rammer arbejdes der på at reducere mulighederne for at begå og få udbytte af kriminalitet. Forskere tilknyttet Home Office er kendt for succesrige indbrud i beboelse programmer i byer som Kirkholt (Forrester et al, 1990), Huddersfield (Andersen and Pease 1997) og Cambridge (Bennett and Durie, 1999). Også indsatser til at reducere gentagne viktimisering er typisk britisk. CPTED (forebyggelse gennem byplanlægning) blev udviklet i USA, men er faktisk mere anvendt i England (Cozens & Love, 2015). Certificeringsordningen *Secured by Design* (SBD) blev indført i 1989, og en evaluering har påvist, at den virker (Armitage 2000). Ordningen har således resulteret i et forøget antal indbrudsresistente boliger. Der findes ingen oplysninger om alarmer og sikre låse i *International Crime Victim Survey* fra 2004, men boligerne i England/Wales anses for at være blandt de sikreste i verden (Bernasco, 2014, s. 4389). Forskningen i den faldende kriminalitet i Europa og Nordamerika tager ofte afsæt i den såkaldte *security hypothesis*, ifølge hvilken sikring er den vigtigste forklaring (fx Farrell m.fl., 2014).

I England/Wales har alle taget denne form for kriminalitetsforebyggelse til sig. Vores tre interviewrespondenter har forskellige baggrunde (politimæssig, ministeriel og akademisk), men alle er tilhængere af situationel kriminalitetsforebyggelse, når det drejer sig om indbrud i beboelse.

For nylig har Home Office udsendt sin nyeste publikation om situationel kriminalitetsforebyggelse, den såkaldte *Modern Crime Prevention Strategy* (Home Office 2016). Heri identificeres seks knapper, der kan drejes på for at imødegå kriminalitet: *opportunity* (ingen mulighed for at begå kriminalitet), *character* (tidlig indsats over for potentielle kriminelle), *effectiveness of Criminal Justice System* (afskrækkelse), *profit* (ingen økonomisk gevinst ved kriminalitet), *drugs* (forebyggelse og behandling af narkomisbrugere) og *alcohol* (et trygt natteliv).

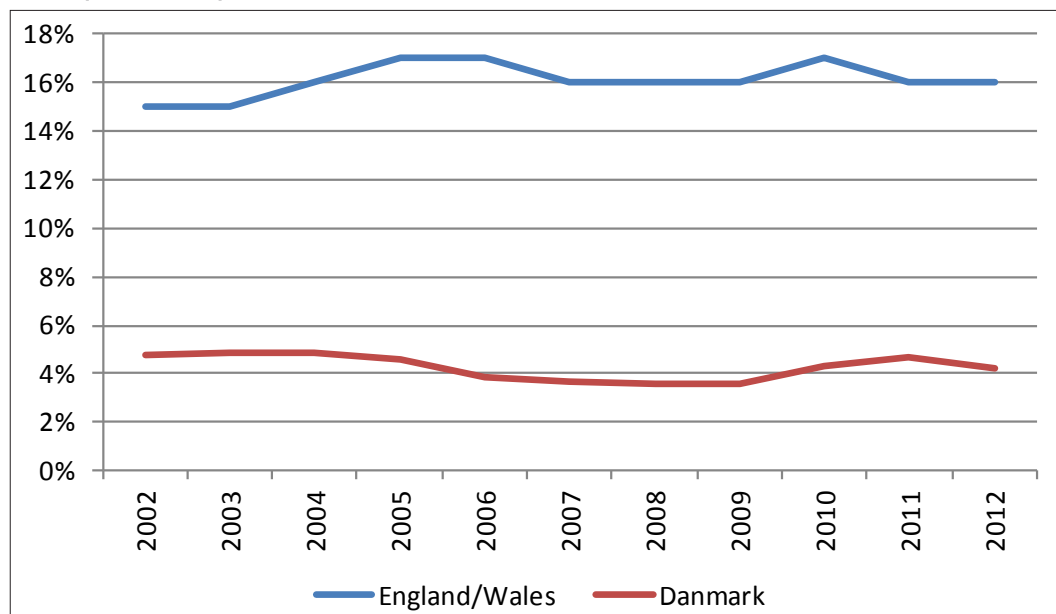
Home Office (2016) peger på tre metoder i forbindelse med kriminalitetsforebyggelse:

- Data og dataanalyse
- Udvikling og indførelse af teknologi
- Etablering af partnerskaber med lokale myndigheder, andre beredskaber (brandvæsen, sundhedsvæsen) og befolkningen.

Ifølge vores interviewrespondent fra politiet rykker uniformerede betjente ud til næsten alle anmeldte indbrud i beboelse. Disse betjente noterer offerets forklaring, undersøger nabohusene og gennemser overvågningsbilleder (hvis budgettet tillader det). Desuden udleverer de kontaktoplysninger til offeret og informerer om det videre forløb. Hvis det er relevant, søger en såkaldt *Crime Scene Investigator* efter tekniske spor. Efterfølgende sendes sagen til en efterforsker ved en indbrudsenhed, som vurderer beviserne og de fundne spor. Vigtige detaljer deles med andre politibetjente og eventuelt med befolkningen.⁶³

I England/Wales betragtes en forbrydelse som opklaret, når én eller flere personer er blevet dømt; den såkaldte *sanction detection rate* (Smith m.fl. 2013, s.10). Dette afviger fra dansk praksis, hvor en sigtelse er tilstrækkeligt. For at kunne sammenligne de to landes opklaringsniveau har vi derfor skønnet, i hvor mange danske sager der sker domfældelse (se også fodnote 35). Resultatet ses i figur 6.4, og konklusionen må være, at politiets evne til at finde frem til gerningsmanden er betydeligt større i England/Wales end i Danmark.

⁶³ Se også: <https://www.gov.uk/government/news/policeuk-interactive-film-reveals-how-a-burglary-is-investigated>

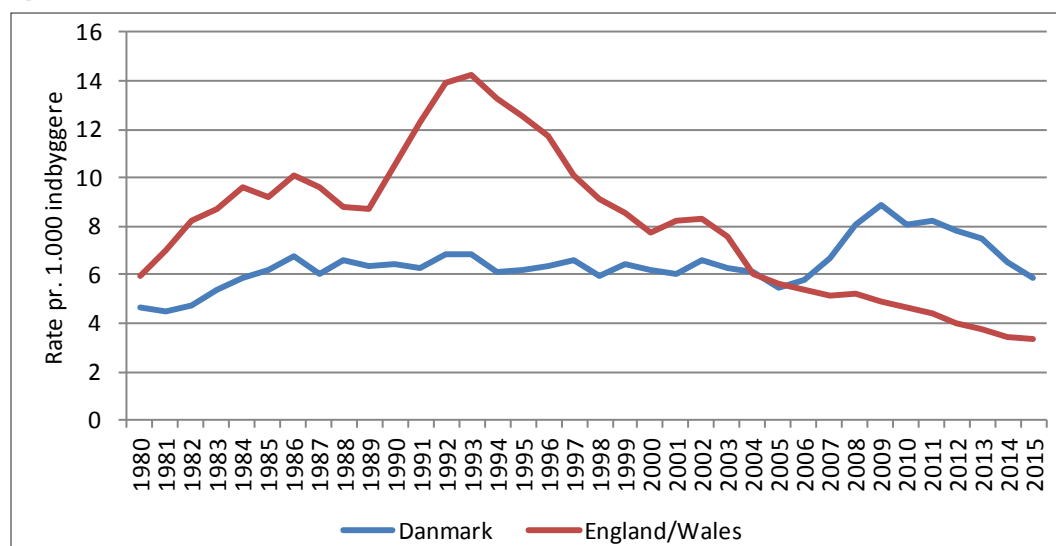
Figur 6.4: Opklaringsprocent (domfældelse) i henholdsvis England/Wales og Danmark (2006-2012)

Kilde: ONS (England/Wales) og Statistikbanken (Danmark)

6.5 SAMMENLIGNING AF INDBRUDSNIVEAUET I ENGLAND/WALES OG DANMARK

I de andre kapitler har vi anvendt indekstal til at sammenligne Danmark med et andet land. Her benytter vi i stedet antallet af indbrud i beboelse pr. 1.000 indbyggere, hvilket giver et mere tydeligt billede. Figur 6.5 viser, at niveauet tidligere var 50 % højere i England/Wales, og at stigningstakten frem til 1989 nærmest var identisk med den danske. Efterfølgende steg omfanget af indbrud i beboelse markant i England/Wales, formentlig som følge af narkomisbrug (Morgan, 2014), og toppede i 1993. Herefter faldt det igen. I Danmark har antallet af indbrud i beboelse gennem 20 år holdt sig på nogenlunde samme niveau med ca. seks sager pr. 1.000 indbyggere. Dette fortsatte til og med 2005, hvorefter antallet steg med 66 % og nåede sit højdepunkt i 2009. I 2006 overhalede det danske niveau det engelske.

Den danske stigning i 00'erne skyldes i hvert fald delvist tilstrømningen af østeuropæiske tyvebander efter udvidelsen af EU- og Schengenområdet. England/Wales er ikke en del af Schengenområdet, hvilket højst sandsynligt er årsagen til, at man her – i modsætning til i alle undersøgelsens andre lande – ikke har set den samme stigning.

Figur 6.5: Udviklingen i indbrudsniveauet i henholdsvis England/Wales og Danmark i perioden 1980-2015 (1980=100)

Kilde: ONS (England/Wales) og Statistikbanken/Polsas (Danmark)

Tabel 6.2 viser det talmæssige indbrudsniveau i begge lande siden 2006 (det år, da Danmark overhalede England/Wales). Tallene for tricktyveri er her sorteret fra (i modsætning til i figurerne med tendenserne siden 1980).

Tabel 6.2: Indbrud i beboelse i Danmark og Sverige (2005-2015): antal og rate

	Danmark (DK)			England/Wales (EW)			Overrepræsentation Danmark (i %)
	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	Indbrud	Indbyggere (x 1.000)	Rate	
2006	31.226	5.427	5,8	279.510	53.951	5,2	11 %
2007	36.291	5.447	6,7	270.638	54.387	5,0	34 %
2008	44.004	5.476	8,0	275.339	54.842	5,0	60 %
2009	48.776	5.511	8,9	260.948	55.235	4,7	87 %
2010	44.760	5.535	8,1	252.142	55.693	4,5	79 %
2011	45.926	5.561	8,3	240.477	56.171	4,3	93 %
2012	43.519	5.581	7,8	223.714	56.568	4,0	97 %
2013	41.934	5.603	7,5	208.952	56.948	3,7	104 %
2014	36.855	5.627	6,5	193.662	57.409	3,4	94 %
2015	33.197	5.660	5,9	190.618	57.885	3,3	78 %

Kilde: ONS (England/Wales); Polsas og Statistikbanken (Danmark)

Ligesom i Danmark er indbrud i beboelse ikke ligeligt geografisk fordelt i England/Wales. En fordeling pr. region (NUTS 1-niveau) ses i tabel 6.3. Tre regioner ligger over landsgennemsnittet: *London, Yorkshire and the Humber* (med byerne Leeds og Sheffield) og *North West* (med byen Manchester).

Tabel 6.3: Indbrud i beboelse i England/Wales pr. region (NUTS 1-niveau) i 2015

Region	Niveau	Antal	Procentdel
North East	2.7	7.072	3.7 %
North West	4.3	30.620	16.0 %
Yorkshire and the Humber	4.4	23.724	12.4 %
East Midland	3.1	14.419	7.5 %
West Midland	3.3	18.599	9.7 %
East of England	2.9	17.381	9.1 %
London	5.0	42.753	22.4 %
South East	2.0	17.447	9.1 %
South West ⁶⁴	2.3	12.339	6.5 %
Wales	2.2	6.911	3.6 %
England/Wales	3.3	191.265	100.0 %

Kilde: ONS

De tre højst rangerende engelske regioner er på samme niveau som de danske landsdele, mens de øvrige ligger klart under de danske (bortset fra Bornholm). Det skal bemærkes, at de engelske regioner med mellem 2,6 og 8,9 mio. indbyggere er betydeligt større end de danske landsdele, og at de engelske politidistrikter (n=43) derfor giver et bedre sammenligningsgrundlag.

⁶⁴ Ifølge tabel 6.2 blev der registreret 190.618 sager i 2015. Tabel 6.3 tæller op til 191.265. Det skyldes politidistriktet Avon and Somerset i regionen South West. Det antal, der i tabel 6.3 nævnes for South West, er derfor muligvis 647 sager for højt.

Tabel 6.4 viser top 20 over danske landsdele og engelske politidistrikter. Bortset fra Bornholm er alle danske landsdele med. De 10 (ud af 43) engelske politidistrikter, der er med i top 20, er alle tætbefolkede. Danmarks tættest befolkede landsdel, byen København, befinder sig med en 16.-plads relativt lavt på listen. Hermed gentages det mønster, vi også har iagttaget ved sammenligninger med andre lande. Indbrudsniveauet i den danske storby (København) adskiller sig ikke fra storbyer i andre lande, men det gør niveauet i forstæderne og provinsen.

Tabel 6.4: Indbrudsrate: top 20 over landsdele i Danmark og politidistrikter i England/Wales (2015)

		Indbrudsrate	Indbyggere	Tæthed	Storbyer
1	Nordsjælland	9,1	452.874	313	
2	Københavns omegn	7,6	535.355	1564	
3	Østjylland	6,2	857.030	147	
4	Fyn	6,1	488.578	140	
5	Syddjylland	6,0	717.150	82	
6	Greater Manchester	5,9	2.756.200	2.160	Manchester
7	Østsjælland	5,7	241.870	299	
8	West Yorkshire	5,4	2.281.700	1.125	Leeds-Bradford
9	Nordjylland	5,3	582.676	74	
10	Vest- og Sydsjælland	5,1	578.610	90	
11	Metro Police (London)	4,9	8.665.000	5.491	London
12	Merseyside	4,8	1.398.000	2.167	Liverpool
13	South Yorkshire	4,5	1.374.700	886	Sheffield
14	Vestjylland	4,5	425.720	59	
15	Cleveland	4,2	562.100	942	Middlesbrough
16	Byen København	4,1	739.977	4.363	
17	West Midlands	4,1	2.833.600	3.141	Birmingham
18	Humberside	4,1	925.100	263	Hull
19	Leicestershire	4,0	1.056.000	416	Leicester
20	Essex	3,8	1.787.000	487	Essex

Kilde: ONS (England/Wales); Polsas & Danmarks Statistik (Danmark)

6.6 INDBRUD EFTER BEBOELSESTYPEN

Ligesom ved de andre lande undersøger vi indbrudsniveauet fordelt på beboelsestypen. Der findes i England/Wales i alt ca. 25 millioner husstande. 22 % af denne boligmasse består af lejligheder, mens huse udgør 78 % (Evans 2015, s. 3). Huse er yderligere opdelt i parcelhuse (26 %), dobbelthuse (24 %) og rækkehuse (27 %). I 2015 registreredes 190.618 indbrud i beboelse, hvilket svarer til 7,6 indbrud pr. 1.000 husstande.

Anmeldelsesdata indeholder imidlertid ikke en opdeling efter boligtype. For at få en fornemmelse af indbrudsrisikoen for henholdsvis huse og lejligheder ser vi nærmere på offerundersøgelsen: *Crime Survey of England and Wales*. Den mest aktuelle oversigt (2010/11), som har været mulig at finde og indeholder spørgsmål om beboelsestype, viser, at 2,2 % af de respondenter, der bor i hus, har været udsat for indbrudstyveri. For de respondenter, der bor i lejlighed, er procenttallet 3,3. For lejligheder er risikoen altså 50 % større end for huse. Dette billede er det stik modsatte af det, vi ser i Danmark og de andre lande. Oven i købet er andelen af huse i England/Wales bemærkelsesværdigt stor.

Ud fra forholdet og indbrudsrisikoen (offerundersøgelse) hus versus lejlighed samt den overordnede risiko (anmeldelsesdata) har vi beregnet indbrudsraten pr. 1.000 huse og 1.000 lejligheder i England/Wales. For lejligheders vedkommende viser raten sig at være højere end i Danmark, mens vi til gengæld ligger i toppen, når det gælder huse. Tabel 6.5 giver tallene.

Tabel 6.5: Indbrudsrate pr. 1.000 boliger fordelt på huse og lejligheder i henholdsvis England/ Wales og Danmark (2015)

	Huse			Lejligheder		
	Antal	Indbrud (skøn)	Rate	Antal	Indbrud (skøn)	Rate
England/Wales	19.500.000	134.096	6,8	5.500.000	56.522	10,2
Danmark	1.628.478	27.752	17,0	1.128.349	5.424	4,8

Kilde: ONS og CSEW (England/Wales); Polsas & Danmarks Statistik (Danmark)

Mens det britiske indbrudsniveau lå markant over det danske i 80'erne og 90'erne, viser sammenligningen, at der ikke længere er den store forskel i de befolkningstætte områder (storbyerne). Som den hollandske forsker Bernasco (2014, s.4389) påpeger: "*There is probably no government in the world that has invested as much in reducing burglary as England/Wales.*" Konklusionen er, at de britiske metoder til bekæmpelse af indbrud i beboelse med fokus på situationel kriminalitetsforebyggelse, har været effektive.

7 KONKLUSIONER

7.1 DEFINITION AF INDBRUD I BEBOELSE

Det er lykkedes at indsamle politidata om indbrud i beboelse fra alle de fem undersøgte lande. Afgrænsningen er stort set den samme overalt, om end der også findes forskelle.

Tabel 7.1: Afgrænsning af indbrud i beboelse i de fem undersøgte lande

	Afgrænsning af beboelsesbegrebet
Danmark	Folkeregisteradresse (dermed ikke fritidshuse). Omfatter kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet.
Sverige	Permanent beboelse (dermed ikke fritidshuse). Omfatter kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet.
Tyskland	Permanent beboelse (dermed ikke fritidshuse). Omfatter kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet.
Holland	Alle former for beboelse. Omfatter kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet.
England/Wales	Alle former for beboelse. Omfatter kun de rum/bygninger, der er tilgængelige gennem beboelsesarealet.
	Forskelle på tyveribegrebet
Danmark	Det er tyveri, hvis gerningsmanden er inviteret ind eller trænger ind gennem et åbentstående vindue eller en ulåst dør. Tricktyveri har en separat gerningskode.
Sverige	Det er kun tyveri, hvis gerningsmanden er inviteret ind. Tricktyveri registreres som tyveri i beboelse.
Tyskland	Det er tyveri, hvis gerningsmanden er inviteret ind eller trænger ind gennem et åbentstående vindue eller en ulåst dør. Tricktyveri registreres som tyveri i beboelse.
Holland	Det er kun tyveri, hvis gerningsmanden er inviteret ind. Tricktyveri registreres som tyveri i beboelse.
England/Wales	Det er kun tyveri, hvis gerningsmanden er inviteret ind. Tricktyveri har en separat gerningskode, men kategoriseres normalt som indbrud i beboelse.
	Forsøg på indbrud
Danmark	Det er mislykkedes for gerningsmanden at trænge ind.
Sverige	Det er mislykkedes for gerningsmanden at trænge ind.
Tyskland	Enten er det mislykkedes for gerningsmanden at trænge ind, eller også er der ikke stjålet noget.
Holland	Enten er det mislykkedes for gerningsmanden at trænge ind, eller også er der ikke stjålet noget.
England/Wales	Det er mislykkedes for gerningsmanden at trænge ind.

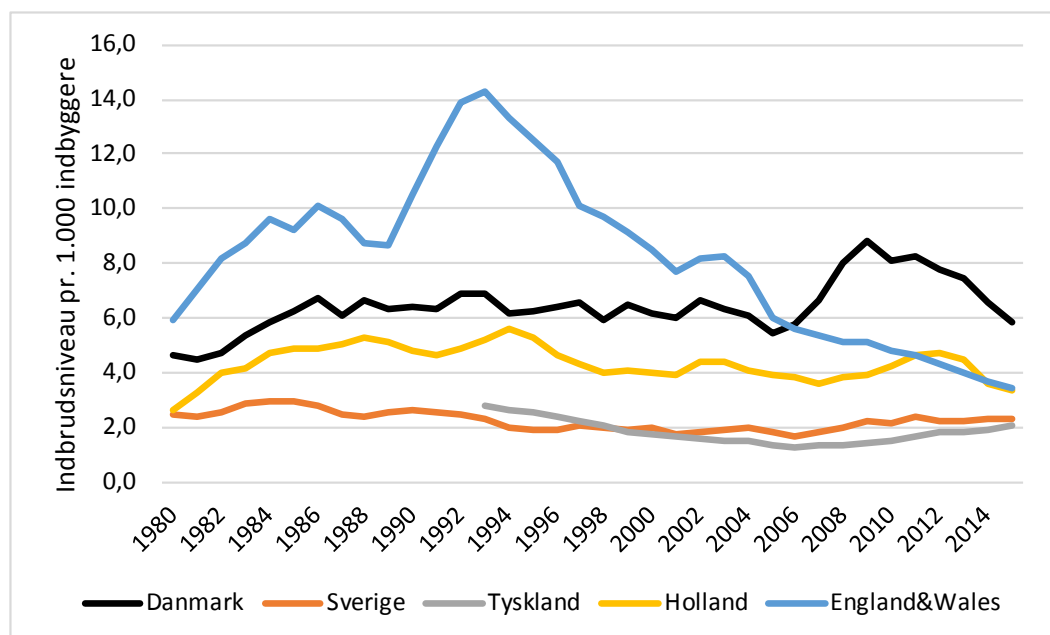
7.2 UDVIKLINGEN I OMFANGET AF INDBRUD I BEBOELSE I DE FEM UNDERSØGTE LANDE

Vi har forsøgt at indsamle data for perioden 1980-2015. For Hollands vedkommende har det dog ikke været muligt at fremskaffe særskilte data om indbrud i beboelse for hele perioden, men kun for de sidste 5 år. De hollandske tal for perioden 1980-2010 omfatter nemlig ikke kun indbrud i beboelse, men også tyveri samt indbrud/tyveri i/fra kældere, garage mm. Niveauet for Holland i figur 7.1 er dermed et skøn.⁶⁵ For Tyskland findes der først fra og med 1993 kriminalstatistik for hele det nuværende statsområde inklusive Berlin og det tidligere DDR. Tallene for England/Wales indeholder også tricktyveri.

⁶⁵ I årene 2011-2015 tegnede indbrud i beboelse sig i gennemsnit for 69 % af alle indbrud/tyveri i/fra beboelse samt kældere, garage mm. Dette er benyttet som udgangspunkt for perioden 1980-2010: 69 % af alle anmeldelser i den bredere kategori betegnes som indbrud i beboelse.

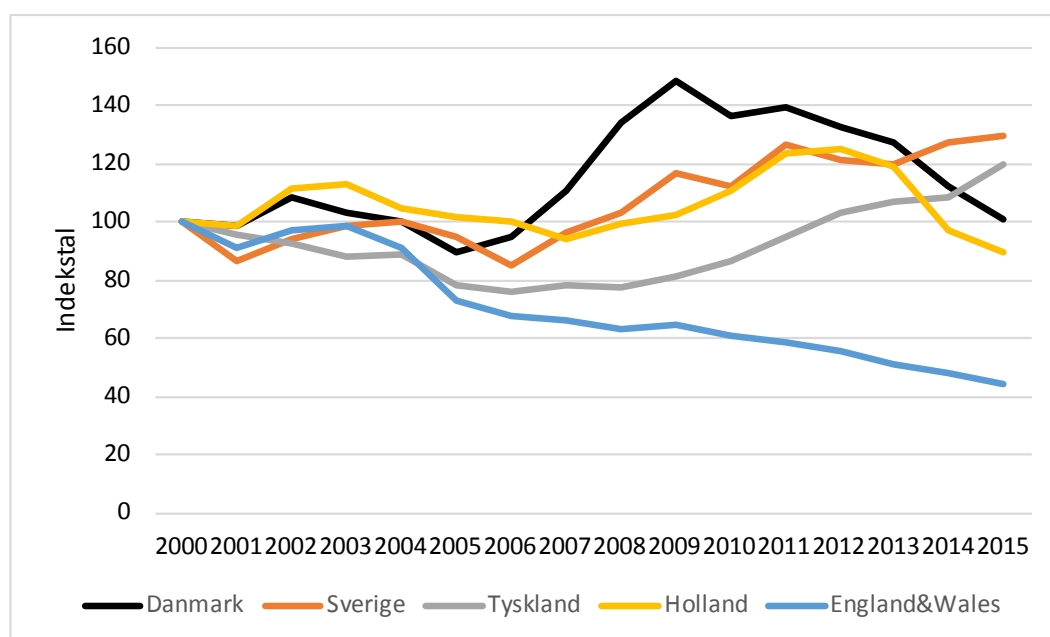
Figur 7.1 viser, at indbrudsniveauet i Danmark i hele perioden har været højere end i Sverige, Tyskland og Holland, mens niveauet i England/Wales faktisk har været markant højere end i Danmark og først i 2006 falder under det danske.

Figur 7.1: Indbrudsrate pr. 1.000 indbyggere i de fem undersøgte lande i perioden 1980-2015

I perioden 1980-2015 topper antallet af anmeldte indbrud i beboelse i Tyskland, Holland og England/Wales omkring 1993 (de første tyske data stammer fra samme år). Dermed er 1993 mindre oplagt som basisår for en indeksering, og vi har i stedet valgt at benytte **år 2000** som udgangspunkt for figur 7.2. Det fremgår, at bortset fra England/Wales oplever alle landene på et tidspunkt en stigning i antallet af indbrud i beboelse. Stigningen begynder øjensynligt omkring 2006-2007 (i Tyskland dog først lidt senere). Den voldsomste stigning ses i Danmark, mens kurverne for Sverige og Holland følger hinanden tæt. Den danske kurve falder efter 2011, den hollandske efter 2012, mens de tyske og svenske stadig bevæger sig opad i 2015.

Figur 7.2: Indekseret udvikling i omfanget af indbrud i beboelse i de fem undersøgte lande i perioden 2000-2015 (2000 = 100)

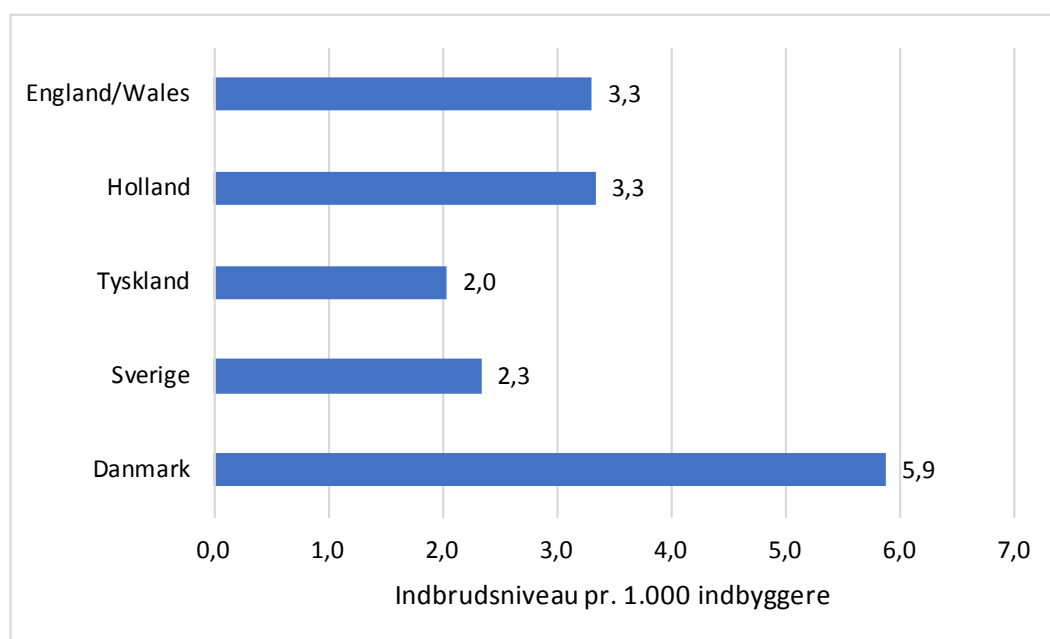

Vi er tilbøjelige at tro, at stigningerne i Danmark, Sverige, Tyskland og Holland til dels hænger sammen med udvidelsen af EU (optagelsen af Rumænien og Bulgarien) og Schengenområdet. I disse fire lande peger politimyndighederne også på en vækst i mængden af (*østeuropæiske*) tyvebander, der er ansvarlige for en (voksende) del af indbruddene. Denne antagelse bestyrkes af den kendsgerning, at England/Wales – der ikke er en del af Schengenområdet – ikke har haft den samme stigning i anden halvdel af 00-erne. Også forskydningen af indbrud fra danske storbyer til provinsen underbygger denne påstand. Tyvebander har angiveligt en præference for områder uden for storbyerne (se fx Siegel, 2013).

7.3 INDBRUDSNIVEAUET ANNO 2015

Af alle de fem lande har Danmark i 2015 det klart højeste indbrudsniveau (se også figur 7.3). Niveaulet i Holland og England/Wales er kun lidt over halvt så højt som i Danmark, mens det i Sverige og Tyskland kun er ca. en tredjedel.

Figur 7.3: Indbrudsniveau pr. 1.000 indbyggere i de fem undersøgte lande i 2015

Der er imidlertid betydelige regionale forskelle i de fem lande. For bedre at forstå, hvorfor det danske indbrudsniveau skiller sig markant ud, ser vi nærmere på regionerne. Danmark er opdelt i 11 landsdele. Af disse har Byen København⁶⁶ (når vi ser bort fra Bornholm) den laveste indbrudsrisiko (4,1), mens Nordsjælland topper listen med en risiko på 9,1 i 2015. Den forholdsvis lave risiko i Byen København kan forklares med det faktum, at der findes langt flere lejligheder her end i andre landsdele, og at indbrudsrisikoen for disse er betydeligt lavere end for huse (dette vil blive omtalt i afsnit 7.4).

Ser vi på indbrudsniveaulet i de danske landsdele i forhold til regioner i de andre lande, er det overordnede billede, at landsdelen Byen København ikke adskiller sig fra andre storbyregioner. På kommuneniveau gælder det også for Aarhus, Odense og til dels Aalborg. Med andre ord: I de urbaniserede områder er det danske indbrudsniveau knap så afvigende. Forskellen skal findes i provinsen, hvor Danmark er klart mere attraktivt for indbrudstyre end de øvrige fire lande. Tabel 7.1 illustrerer denne påstand. De regioner i andre lande, der er på niveau med de danske landsdele, er alle mere eller mindre urbaniserede. Bremen, Hamburg og storbyerne i Ruhr-distriktet i Tyskland; Amsterdam og Haag i Holland; og London, Manchester, West Yorkshire (Leeds), South Yorkshire (Sheffield), Merseyside (Liverpool) og West Midlands (Birmingham) i England. Sveriges højest rangerede region (län) er Skåne, hvor risikoen er 3,8 (hvilket ikke er nok til en plads i tabel 7.1).⁶⁷

⁶⁶ Byen København omfatter kommunerne København, Frederiksberg, Tårnby og Dragør.

⁶⁷ Som beskrevet i kapitel 3 (og afsnit 7.5.1) ændres billedet af Sverige, når indbrud i beboelse udvides med tyveri i beboelse (samt indbrud/tyveri i/fra kælder/loft). I så fald er Malmö og Stockholm län på højde med de danske landsdele.

Tabel 7.1: Placeringen af de 10 danske landsdele på NUTS 3-niveau sammenlignet med svenske, tyske, hollandske og engelske NUTS 3-regioner (2015); top 40

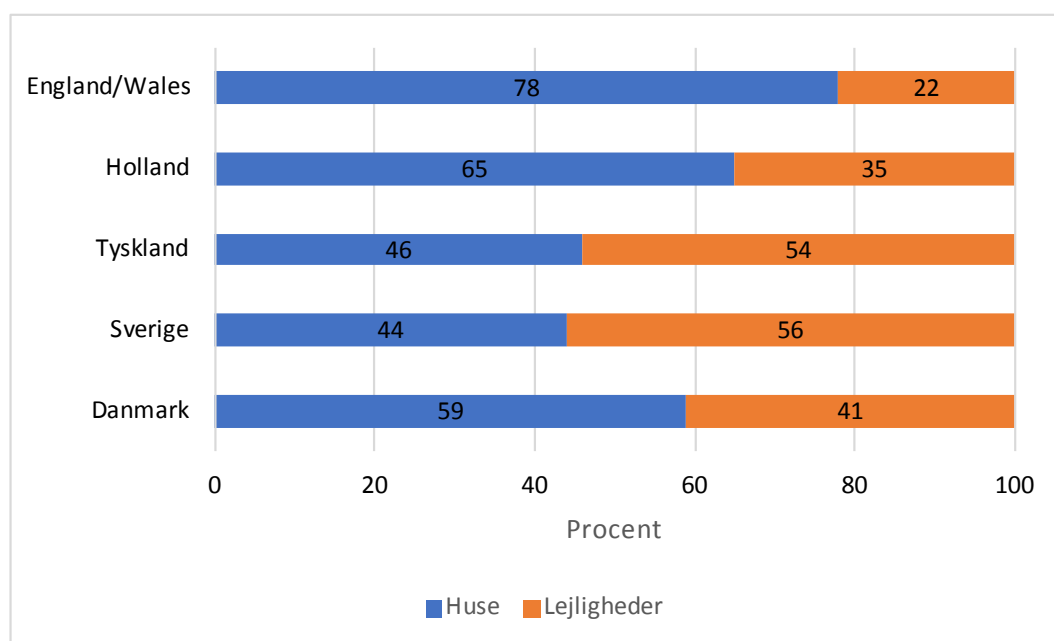
		Indbrudsrate (pr 1.000 indbyggere)
1	Nordsjælland	9,1
2	Københavns omegn	7,6
3	Bremerhaven (Bremen)	7,0
4	Østjylland	6,2
5	Fyn	6,1
6	Syddjylland	6,0
7	Herne (Nordrhein-Westfalen)	5,8
8	Dortmund (Nordrhein-Westfalen)	5,8
9	Greater Manchester	5,8
10	Østsjælland	5,7
11	Gelsenkirchen (Nordrhein-Westfalen)	5,6
12	Stormarn (Schleswig-Holstein)	5,4
13	West Yorkshire	5,4
14	Essen (Nordrhein-Westfalen)	5,3
15	Nordjylland	5,3
16	Düsseldorf (Nordrhein-Westfalen)	5,1
17	Hamburg (Hamburg)	5,1
18	Vest- og Sydsjælland	5,1
19	Bremen (Bremen)	5,0
20	Krefeld (Nordrhein-Westfalen)	5,0
21	Bochum (Nordrhein-Westfalen)	5,0
22	Zuid-Limburg	5,0
23	London Metro Police	4,9
24	Köln (Nordrhein-Westfalen)	4,9
25	Rhein-Erft-Kreis (Nordrhein-Westfalen)	4,7
26	Groot-Amsterdam	4,7
27	Merseyside	4,7
28	Mülheim an der Ruhr (Nordrhein-Westfalen)	4,6
29	Duisburg (Nordrhein-Westfalen)	4,6
30	Het Gooi en Vechtstreek	4,5
31	Vestjylland	4,5
32	Leverkusen (Nordrhein-Westfalen)	4,5
33	Agglomeratie 's-Gravenhage	4,4
34	South Yorkshire	4,4
35	Neumünster (Schleswig-Holstein)	4,3
36	Kassel (Hessen)	4,1
37	Bonn (Nordrhein-Westfalen)	4,1
38	Byen København	4,1
39	Cleveland	4,1
40	West Midlands	4,1

7.4 BEBOELSESTYPEN

Balvig (2017) har allerede gjort opmærksom på, at indbrudsrisikoen for danske lejligheder er markant lavere end for huse. Denne forskel findes (så vidt vi har været i stand til at dokumentere) også i de andre lande, bortset fra England/Wales. I 2015 var indbrudsrisikoen i Danmark 3,5 gange større for huse end for lejligheder, mens risikoen i Sverige, Tyskland og Holland var ca. 2,5:1. I England/Wales så det anderledes ud; her var risikoen for lejligheder 1,5 gange større end for huse.

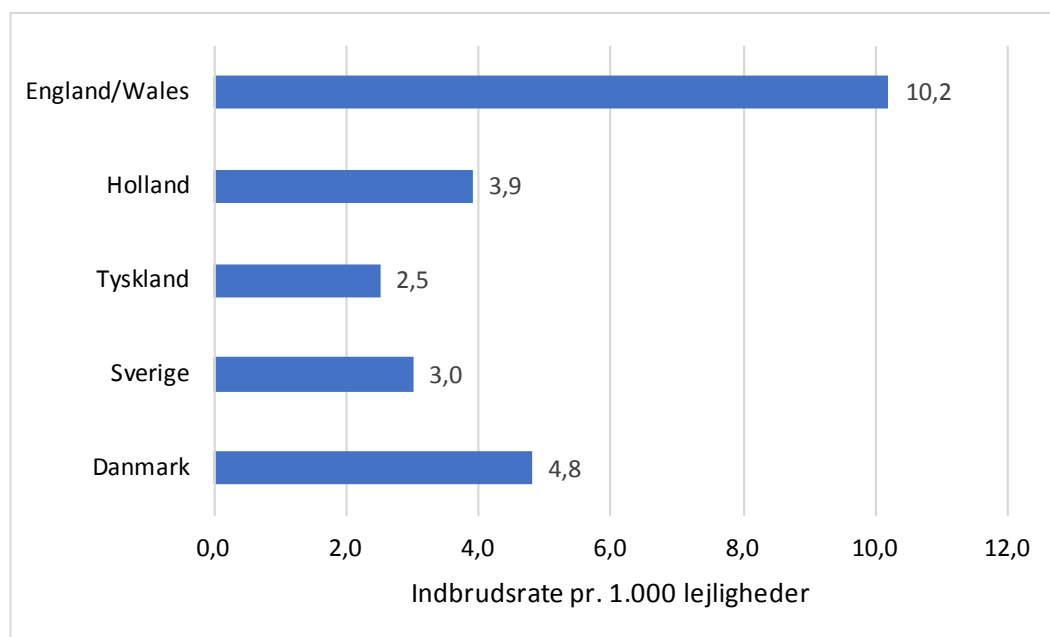
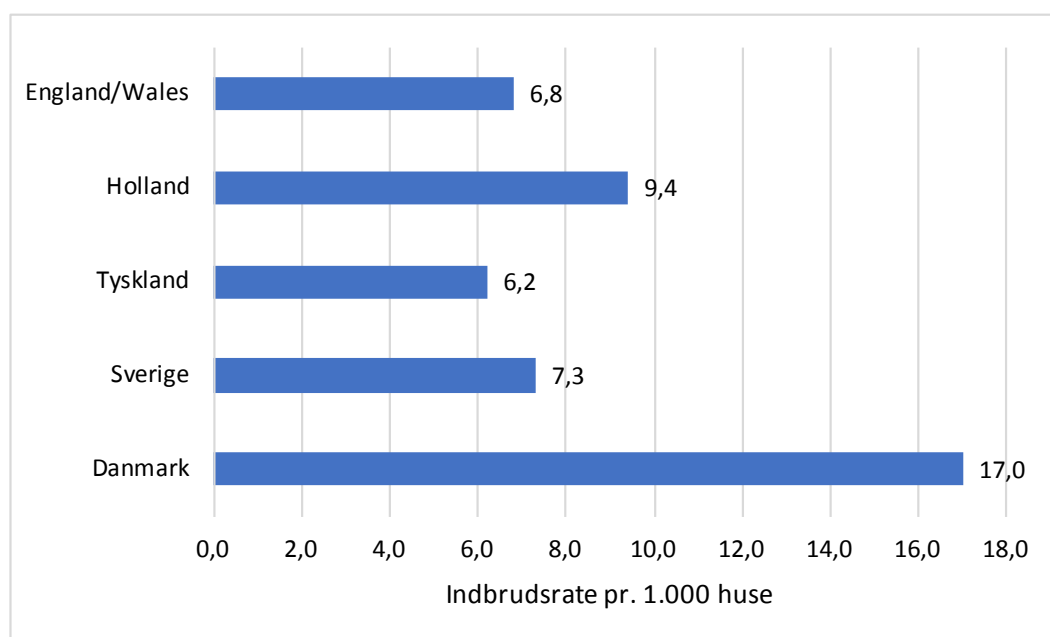
Boligmassen er ikke ens i de undersøgte lande. Sverige og Tyskland har forholdsvis mange lejligheder, mens der er relativt få i England/Wales. Danmark ligner på dette område mest Holland. Figur 7.4 viser fordelingen.

Figur 7.4: Fordeling mellem lejligheder og huse i de fem undersøgte lande

Det høje danske indbrudsniveau i 2015 gælder kun for huse, når indbrudsrisikoen opgøres efter boligtype. Hvad angår indbrud i lejligheder, ligger England/Wales klart højere end Danmark, mens det danske niveau kun er marginalt højere end det hollandske. Danmark ligger dog også for lejligheders vedkommende en del foran end Sverige og Tyskland (se figur 7.5).

Den danske topplacering kan utvetydigt tilskrives de typiske danske parcelhusbyggerier. Hvad angår huse, er det danske niveau nemlig mere end dobbelt så højt som det svenske, tyske og engelske. Danmark fører også i forhold til Holland, men forskellen er ikke så ekstrem (se figur 7.6).

Figur 7.5: Indbrudsrate for lejligheder i de fem undersøgte lande i 2015**Figur 7.6: Indbrudsrate for huse i de fem undersøgte lande i 2015**

Resultatet af opdelingen efter boligtype ligger i forlængelse af sammenligningen på NUTS 3-niveau. Her viste det sig, at Danmarks urbaniserede områder ikke afviger ret meget fra tilsvarende områder i de andre lande. Det er netop i disse områder, at vi typisk finder flest lejligheder, hvilket igen betyder, at det høje danske indbrudsniveau kan tilskrives indbrud uden for de danske storbyer.

7.5 MULIGE FORKLARINGER PÅ DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU

Vi har som beskrevet forsøgt at finde forklaringer på det danske indbrudsniveau ved parvise sammenligninger, hvorunder Danmark er blevet sammenholdt med de øvrige lande ét for ét.

7.5.1 DANMARK – SVERIGE

Sammenligningen mellem Danmark og Sverige er beskrevet i kapitel 3. Det forholdsvis høje danske indbrudsniveau er mere udpræget for huse end for lejligheder (se også figur 7.5 og 7.6). Analysen af de gerningskoder, der er nært beslægtede med indbrud i beboelse, tyveri i/fra beboelse og indbrud/tyveri i/fra kælder/loft, viser, at niveauet for disse forbrydelser er højere i Sverige. Det giver næring til den tanke, at det danske indbrudsniveau måske alligevel ikke er så meget værre end det svenske, men at forskellen skyldes uens registreringspraksis. Efter de officielle retningslinjer burde indbrud i beboelse registreres på nogenlunde samme måde i de to lande, men statistikken siger noget andet.

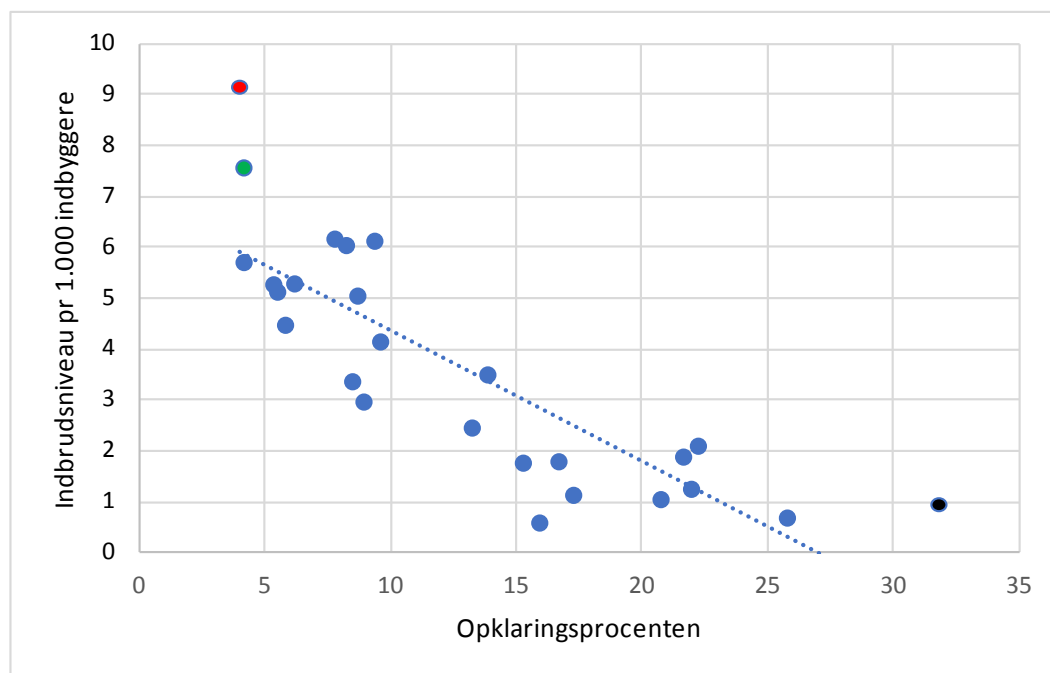
Alt i alt er vi tilbøjelige til at tro, at en stor del af forskellen mellem det danske og det svenske indbrudsniveau kan forklares med registreringspraksis. Derudover peger analysen på to supplerende forklaringer: Der er i Sverige relativt flere lejligheder end i Danmark (hvilket reducerer det samlede indbrudsniveau), og Danmark er betydeligt tættere befolket. Når de tætbefolkede områder i Sverige, nemlig Sydsverige (Skåne) og Stockholm, sammenlignes med de danske landsdele, forsvinder forskellen delvist (for indbrud i beboelse) eller helt (når tyveri fra beboelse medtages i regnestykket).

7.5.2 DANMARK – TYSKLAND

Vi har i kapitel 4 omtalt de markante forskelle i indbrudsniveau mellem de tyske delstater. Bystaterne Hamburg og Bremen samt delstaterne Nordrhein-Westfalen og Schleswig-Holstein er betydeligt tættere på det danske niveau end de andre delstater, mens Bayern ligger i bunden. En stor del af forklaringen skal findes i opklaringsniveauet: jo højere opklaringsprocent, des lavere indbrudsrisiko.

Den tyske opklaringsprocent er både generelt og for indbrud i beboelse påfaldende højere end den danske, og det ligger lige for at antage, at dette er medvirkende til det langt lavere tyske indbrudsniveau. Figur 7.7 viser, at denne antagelse er korrekt.

Figur 7.7: Sammenhæng mellem opklaringsprocent og indbrudsniveau i tyske delstater og danske landsdele minus Bornholm (2015; $r = -0,83$, $p < 0,01$)

Kilde: BKA (Tyskland) og Polsas (Danmark) (den røde prik er Nordsjælland, den grønne Københavns omegn og den sorte delstaten Mecklenburg-Vorpommern)

Regressionsanalysen giver en r^2 af 0,69. Det vil sige, at opklaringsprocenten kan forklare 69 % af forskellen i indbrudsniveauet. Figuren afslører også, at især tre områder afviger fra tendenslinjen: Nordsjælland (rød prik), Københavns omegn (grøn prik) og Mecklenburg-Vorpommern (sort prik). Hvis disse områder ekskluderes fra regressionsanalysen, opnås en r^2 på 0,74. Der kan spekuleres over, om opklaringsprocenten er et udtryk for politiets effektivitet, eller om den bunder i en uformel social kontrol.⁶⁸

7.5.3 DANMARK – HOLLAND

I kapitel 5 har vi analyseret det hollandske indbrudsniveau kontra det danske. I Danmark henvises der ofte til den hollandske certificeringsordning for indbrudssikring af nybyggede boliger som forklaring på Hollands lavere indbrudsniveau. Regnestykket viser imidlertid, at forklaringen ikke holder vand.

Der er ikke ret stor forskel på indbrudsniveauet for lejligheder i de to lande (se også figur 7.5). Hvad angår indbrudsniveauet for huse, der i Danmark er højere, peger vi i kapitel 5 på to mulige årsager. Den ene er bygningstypen. I Holland består 75 % af alle huse af rækkehuse, mens de 75 % i Danmark udgøres af parcelhuse. Tesen er, at indbrudsrisikoen for et parcelhus er væsentligt større end for et rækkehus, eftersom parcelhuse ligger mere isolerede og kan blive brudt op fra fire sider (medmindre der er tale om et enderækkehus, har rækkehuse derimod kun for- og bagside). Denne tese kan dog ikke dokumenteres. Den anden mulige årsag er, at de hollandske kvinder i langt større grad arbejder på deltid, hvilket betyder, at de hollandske huse står tomme i færre timer i løbet af dagen. Heller ikke denne antagelse kan dog dokumenteres.

7.5.4 DANMARK – ENGLAND/WALES

Indbrudsniveauet i England/Wales har (i modsætning til i Sverige, Tyskland og Holland) faktisk været meget højere end i Danmark. Først i midten af 00'erne faldt det engelske niveau til under det danske. Både Danmark, Sverige, Tyskland og Holland oplevede derimod en stigning i omfanget af indbrud i beboelse i midten af 00'erne. Dette kan i hvert fald delvist tilskrives tilstrømmende østeuropæiske tyvebander efter udvidelsen af EU og Schengenområdet. England/Wales deltager imidlertid ikke i Schengensamarbejdet, og det er indlysende at antage, at dette er forklaringen på, at briterne ikke har været udsat for den samme stigning som de øvrige lande.

England/Wales adskiller sig også derved, at risikoen for indbrud i lejligheder er større end for indbrud i huse. Der kan spekuleres i flere mulige forklaringer, men vi må erkende, at vi ikke på nuværende tidspunkt har et overbevisende bud.

7.6 OVERORDNEDE KONKLUSIONER

Det danske indbrudsniveau er højere end i de fire andre undersøgte lande. I forhold til Sverige skyldes det sikkert til dels en anden registreringspraksis, men overordnet set kan forskellen ikke forklares med definitioner. I alle lande karakteriseres indbrud i beboelse ved en høj anmeldelsestilbøjelighed. Der er heller ikke grund at tro, at danskere er mere sløse med indbrudssikring på grund af bedre forsikringsforhold,⁶⁹ ligesom der ikke er belæg for, at der som følge af et rigere samfund skulle findes større værdier i de danske husstande. Forklaringen skal heller ikke findes i befolkningssammensætningen. Den danske livsstil afviger ikke markant fra de andre landes.

Ifølge analysen skiller Danmark sig ikke væsentligt ud, hvad angår indbrud i lejligheder. Danske storbyer har det samme indbrudsniveau som storbyer i de andre lande. Den store

⁶⁸ Balvig (2017, s. 19) peger i retning af uformel social kontrol: "Langt de fleste opklarede overtrædelser af straffeloven baserer sig på henvendelser fra borgere eller borgernes iagttagelser. Når man betragter sigtelsesprocentens udvikling, er denne således først og fremmest en målestok for udviklingen af den uformelle sociale kontrol og den hertil knyttede opklaringshyppighed, snarere end en målestok for politiets effektivitet."

⁶⁹ Ifølge vores interviewrespondent fra Forsikring & Pension er forsikringsdækningen og indholdet af policerne i forhold til indbrud i beboelse stort set ens i de fire undersøgte lande.

forskel skal findes i tallene for indbrud i huse. I Danmark er der relativt mange huse, og langt de fleste er parcelhuse, hvilket formentlig forklarer forskellen i forhold til Holland. Hvad angår Sverige, bidrager befolkningstæthed til en forklaring for forskellen. De nordvesttyske delstater indbrudsniveau ligner det danske, mens de sydtyske delstater ligger meget lavere. Forklaringen er opdagelsesrisikoen (opklaringsprocenten).

7.7 KAN DET DANSKE INDBRUDSNIVEAU UDLIGNES?

Denne analyse af det danske indbrudsniveau påviser, at når det gælder huse og villaer skiller Danmark sig negativt ud. Årsagen er formentlig, at mange af de danske huse er parcelhuse, som efter vores opfattelse er mere sårbare over for indbrud end rækkehuse. Dette kan man ikke lave om på, hvorfor indbrudskriminaliteten må bekæmpes på en anden måde. Analysen anviser ikke nye veje, men bekræfter, at der er tre mulige spor: indbrudssikring, overvågning og opdagelse.

Erfaringerne fra Holland og England/Wales viser, at bedre sikring sænker indbrudsniveauet. Effekten af den hollandske certificeringsordning opnås først efter mange år, eftersom den kun omfatter nybyggeri. Hvis ordningen udvidedes til også at gælde for eksisterende huse, kunne der hurtigere ses en virkning. Den tyske ordning med tilskud til indbrudssikring kunne være et godt alternativ eller supplement.⁷⁰

Overvågning kan organiseres i form af nabohjælp. DKR og Trygfonden har allerede investeret en hel del på denne front. Overvågning kan også være teknisk (kameraer), men effekten heraf er ikke overbevisende dokumenteret.

Sammenligningen af indbrudsniveauet i Danmark og Tyskland peger i retning af, at en højere opklaringsprocent vil føre til et lavere indbrudsniveau. Vores interviewrespondent fra dansk politi tilkendegiver ligeledes, at der kan gøres langt mere for at bekæmpe organiseret indbrudstyveri. Dette kræver dog en højere analyse- og efterforskningsprioritet, hvilket naturligvis er et ressourcespørgsmål. En mere målrettet indsats over for vanekriminelle kan også være gavnlig. Alene det, at de får indtryk af, at politiet holder øje med dem, kan i sig selv have en adfærdsregulerende virkning. Ifølge den ministerielle indbrudskoordinator er dette den vigtigste forklaring på det faldende antal indbrud i beboelse i Holland i 2014-2015.

⁷⁰ Vi vil her gerne gøre opmærksom på, at (for) meget sikring kan have negative sideeffekter. Den måske lidt naive danske tillid til hinanden er sikkert medvirkende til det faktum, at danskerne stemples som det mest lykkelige folk i verden (Helliwell og Wang, 2010).

LITTERATURLISTE

- Aebi, Marcelo F et al (2014). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics 2014*, Fifth edition. Helsinki: European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI).
- Anderson, D. & K. Pease (1997). *Biting Back: Preventing repeat burglary and car*
- Armitage, R. (2000). *An Evaluation of Secured by Design Housing within West Yorkshire*. Policing and Reducing Crime Unit Briefing Note 7/00. London: Home Office.
- Balvig, F. (2017). *Fra barndommens gade til cyberspace*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, F., L. Holmberg & M.P. Højlund Nielsen (2011). *Verdens bedste politi: politireformen i Danmark 2007-2011*. København: JØF Forlag.
- Bennett, T. & L. Durie (1999). Preventing Residential Burglary in Cambridge: From Crime Audits to Targeted Strategies. Police Research Series Paper 108. London: Home Office
- crime in Huddersfield. In R.V. Clarke (ed.), *Situational Crime Prevention: Successful Case Studies*, 2nd ed. Guilderland, NY: Harrow and Heston, 200-208.
- Berman, Gavin (2008). *Changes in crime recording practices. Standard Note SN/SG/2607*. London: House of Commons.
- Bernasco, W. (2014). Residential burglary. In Bruinsma & Weisburd (eds.) *Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice*. New York: Springer, s. 4381-4391.
- Boesen Pedersen, A., B. Kyvsgaard og F. Balvig (2016). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2015*. København: Justitsministeriet, Københavns Universitet, Det Kriminalpræventive Råd, Rigspolitiet.
- Borg, A. & M. Boldt (2016). Clustering residential burglaries using modus operandi and spatiotemporal information. *International Journal of Information Technology*. 15(1): 23-42.
- Brå (2015). *The clearance rate in Sweden and other countries. An excerpt from the final report from the evaluation of the "20,000 Police" initiative, Brå report 2014:17*
- CBS, Ministerie van Veiligheid en Justitie (2016). *Veiligheidsmonitor 2015*.
- Chaplin, R., J. Flatley & K. Smith (eds.) (2011). *Crime in England and Wales 2010/11: Findings from the British Crime Survey and police recorded crime* (2nd Edition). London: Home Office.
- Clarke, R.V. (1997). Introduction. In Clarke (ed.) *Situational Crime Prevention: Successful Case Studies*, 2nd edition. Guilderland, New York: Harrow & Heston, pp. 1-43.
- Cohen, L. E. & M. Felson (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, Vol. 44, No. 4 (Aug., 1979), pp. 588-608
- Command, C., E. Hambrook, S. Wallin, S. Westerberg, Å. Irlander Strid & T. Hvitfeldt (2017). *Nationella trygghetsundersökningen 2016. Rapport 2017:1*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

COWI (2015). Analyse af konsekvenserne ved indførelse af indbrudssikringskrav i det danske bygningsreglement. Energistyrelsen.

Cozens, P. & T. Love (2015). A review and current status of Crime Prevention through Environmental Design (CPTED). *Journal of Planning Literature*: 1-20.

Dijk, J.J.M. van (2012). Deuren op slot: naar een verklaring voor de internationale daling van criminaliteit. *Justitiële Verkenningen*, nr. 7, pp. 7-43.

Dijk, J. van (2013). The International Crime Victims Survey 1988-2010; latest results and prospects. *ICVS Newsletter* 12 April 2013.

DKR & Trygfonden (2017). *Hvad virker: Vinden om indbrud og indbrudsforebyggelse i private hjem i Danmark*.

Dreißigacker, A. (2016). *Befragung zu Sicherheit und Kriminalität: Kernbefunde der Dunkelfeldstudie 2015 des Landeskriminalamtes Schleswig-Holstein*. (KFN-Forschungsberichte No. 129). Hannover: KFN.

Dreißigacker, A., Wollinger, G. R., Blauert, K., Schmitt, A., Bartsch, T., & Baier, D. (2016). *Wohnungseinbruch: Polizeiliche Ermittlungspraxis und justizielle Entscheidungen im Erkenntnisverfahren: Ergebnisse einer Aktenanalyse in fünf Großstädten* (KFN-Forschungsberichte No. 130). Hannover: KFN.

Enheten för Rättsstatistik (2016). *Klassificering av brott: anvisningar och regler*, v. 5.0, december 2016. Stockholm: Brotsförebyggande Rådet.

Eurostat (2016). *Crime and Criminal Justice Statistics – Methodological Guide for Users*.

Evans, B. (2015). *Council tax: Stock of properties England and Wales 2015*. London: Crown Valuation Office Agency.

Farrell, G., N. Tilley & A. Tseloni (2014). Why the crime crop? In M. Tonry (ed.) *Why crime rates fall and why they don't*. Crime and Justice: A Review of Research. Chicago: University of Chicago Press, 421-490.

Forrester, D., S. Frenz, M. O'Connell & K. Pease (1990). *The Kirkholt Burglary Prevention Project: Phase II*. Crime Prevention Unit Paper 23. London: Home Office.

Grönlund, B. (2016). *Holland – Trygge boliger; PKVW – the Police Label*. TryggeByer. Justitsministeriet (2010). *Indbrud i private hjem: kurven skal knækkes!*

Helliwell, J. F. & S. Wang (2011). Trust and well-being. *International Journal of Well-being*, 1(1): 42-78.

Holmberg, S. (2017). Stöldbrottsliget. I Lisa Wallin (red.) *Brotsutvecklingen i Sverige fram till år 2015*. Rapport 2017:5. Stockholm: Brotsförebyggande rådet.

Home Affairs Committee (2010). *The Government's Approach to Crime Prevention*. London: House of Commons.

Home Office (2016). *Home Office counting rules for recorded crime* April 2016.

Home Office (2016). *Modern Crime Prevention Strategy*. London: Home Office.

Justitsministeriets (2017). *Styrket fokus på indbrud*.

Kahl, W. (2014). *Crime Prevention Networking and Community-based Prevention Management in Germany*, German Forum for Crime Prevention (DFK), Bonn.

Kruize, P. (2005). *Det private sikkerhedsmarked En undersøgelse af privat vagtvirksomhed og privat efterforskning*. Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet.

Kruize, P. (2016a). *Det danske hælermarked: Estimer over hælervarer, omsætning, distributionskanaler og afsætningsmarkeder*. Center for Kriminalitetsanalyse.

Kruize, P. (2016b). *Omrejsende kriminelle i Danmark Analyse af straffelovssigtelser mod og straffelovsafgørelser om udlændinge uden fast ophold i Danmark i perioden 2000-2014*. Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet.

Kruize, P. & P. Gruter (2015). *Op inbrekerspad? Over de aanpak van woninginbraak door inzet op voorbereidingshandelingen*. Ateno/WODC.

Lindström, P. & E. Martinez Olsson (2016). *Färre villainbrott med märk-DNA? En utvärdering av en försöksverksamhet*. Malmö: Malmö Högskola, Fakulteten för hälsa och samhälle.

Morgan, Nick (2014). *The heroin epidemic of the 1980s and 1990s and its effect on crime trends - then and now: Technical Report*. London: Home Office.

Nielsen, K. & N. Gabrielsen (2016). *Indbrudscertificering af boliger i Danmark*. TrykkeByer. Oussoren, C. (2013). Het zijn niet allen maar spullen. *Eigen Huis magazine*, juni 2013, pp. 34-38.

Nielsen, A. Østergaard og C. Gordon Stephansen (2014). *Indbrud i Danmark og vores nabolande*. Forsikring & Pension, analyserapport 2014:1.

Niras (2014). 20 Tyve: En undersøgelse af indbrudstyves motiver og adfærd.

Office for National Statistics (2011). *2011 Census: Number of people with second addresses in local authorities in England and Wales*, March 2011.

Office for National Statistics (2017). *User guide to crime statistics for England and Wales*. London: Crown

Pira, K. (2008). *Vad vet vi om bostadsinbrott? 20 gärningspersoners svar*. Stockholm: Polismyndigheten i Stockholms län.

Polismyndigheten i Stockholms län (2005). *Bo Tryggt. Handbok för brottsförebyggande och trygghetsskapande i bostäder och bostadsområden*.

Rigspolitiet (2015). *Strategisk analyse 2015*.

Siegel, Dina (2013). *Mobiel Banditisme: Oost- en Centraal-Europse rondtrekkende criminele groepen in Nederland*. Politie en Wetenschap/Universiteit van Utrecht.

Simmons, J., C. Legg & R. Hosking (2003). *National Crime Recording Standard (NCRS): an analysis of the impact on recorded crime*. Companion Volume to Crime in England and Wales 2002/2003 Part One: The national picture. London: Home Office.

Sluis, A. van et al (2013). *Contested Police Systems: Changes in the Police Systems in Belgium, Denmark, England & Wales, Germany and the Netherlands*. Eleven Publishing:

The Hague.

Smith, K., P. Taylor & M. Elkin (2013). *Crime s detected in England and Wales 2012/13*. London: Home Office.

Sorensen, D.W.M. (2004a). *Repeat Burglary in the Private Danish Home: Extent, Time Course, and Implications for Prevention*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2004b). *Temporal Patterns of Danish Residential Burglary: By Month, Day of Week, and Hour of Day*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2005). *The Journey to Danish Residential Burglary: Distributions and Correlates of Crime Trips Made by Convicted Danish Offenders*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Sorensen, D.W.M. (2011). *Rounding Up Suspects in the Rise of Danish Burglary: A Statistical Analysis of the 2008/09 Increase in Residential Break-ins*. University of Copenhagen, Faculty of Law.

Töyrä, A. (2008). Bostatsinbrott. I: L. Ekström (red.) *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*, Rapport 2008:23. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Vollaard, B. (2010). *Het publieke belang bij private preventie. Een economische analyse van inbraakpreventiebeleid*. Politiewetenschap nr. 51a, Reed Business, Amsterdam

Waard, J. de (2011). Preventieve maatregelen woninginbraak zeer effectief. *Secondant*, nr. 6, pp. 6-13.

Wahlin, L. (2001). Bostadsinbrott. I: B. Ulriksson (red.) *Brottsutvecklingen i Sverige 1998-2000*. Rapport 2001:10.

Wollinger, G. R., Dreißigacker, A., Blauert, K., Bartsch, T., & Baier, D. (2014). *Wohnungseinbruch: Tat und Folgen: Ergebnisse einer Betroffenenbefragung in fünf Großstädten* (KFN-Forschungsberichte No. 124). Hannover: KFN.

Straffeloven online

Danmark:

www.themis.dk/synopsis/docs/Lovsamling/Straffeloven_indholdsfortegnelse.html

Sverige:

www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700

Tyskland:

www.gesetze-im-internet.de/stgb/

Holland:

www.wetboek-online.nl/wet/Wetboek%20van%20Strafrecht.html

England & Wales:

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1968/60/contents>

Kriminalitetsstatistik online

Danmark:

<http://statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1280>

Sverige:

<https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/statistik.html>

Tyskland:

https://www.bka.de/DE/AktuelleInformationen/StatistikenLagebilder/PolizeilicheKriminalstatistik/pks_node.html

Holland:

<http://statline.cbs.nl/Statweb/>

England & Wales:

<https://www.ons.gov.uk/>

ENGLISH SUMMARY

According to both official police statistics and victim surveys, Denmark has one of Europe's highest rates of residential burglary. The current report sheds light on this distinction by comparing residential burglary patterns in Denmark with those found in Sweden, Germany, the Netherlands and England & Wales. Analyses are conducted on both national and sub-national levels. Sub-national analysis is framed by Eurostat's NUTS system⁷¹, which divides each country into three levels of geographic specificity, i.e., NUTS-levels 1, 2 and 3. NUTS-level 1 includes all of Denmark, while NUTS levels 2 and 3 are comprised of regions (*regioner*) and provinces (*landsdele*). The study also makes use of three time horizons: A current snapshot (2015), a 10-year period (2006-2015), and a long-term period (1980-2015).

The study's primary source of data is official records, i.e., burglaries reported to police. Victim survey data are used to gauge the extent to which victims report burglaries to police. Additional register data are used to contextualize burglary numbers, e.g., population, number of dwellings/ houses/ apartments, etc. Finally, face-to-face interviews conducted with experts from the police, government, the insurance industry and academia are used to enrich our analyses and guide our interpretations.

Residential burglary

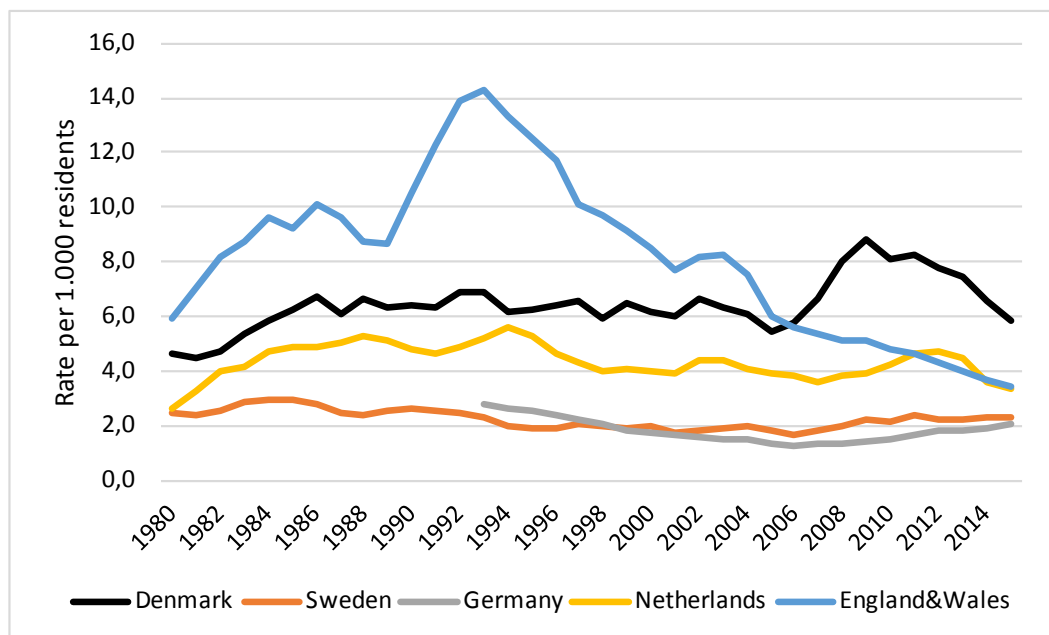
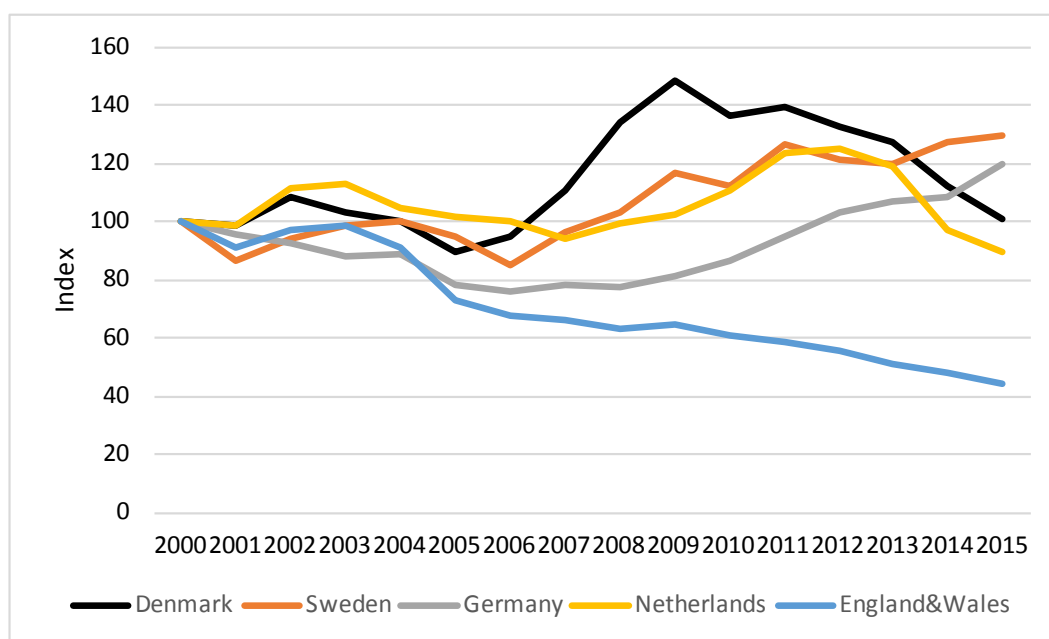
The concept *residential burglary* contains two elements: burglary and residence. The study begins by examining these concepts within the legal and registration systems of each country in order to see whether Denmark's high rate of burglary can be attributed to simple definitional differences. All five countries have a separate penal category for *theft from residences*. The decisive difference between burglary and theft tends to hinge on whether an offender has been invited into the premises. If the offender has not been invited in, the case will generally be registered as burglary. In Denmark and Germany, however, the crime is registered as theft even if an offender enters uninvited through an open window or unlocked door.

In all five countries, a *residence* is limited to the residential interior of the home plus any rooms/structures that have a door directly connected to the residential interior. There are minor differences across some countries in how residences are defined. In Denmark, Germany and Sweden, *residences* are limited to primary addresses and do not include holiday homes. In the Netherlands and England & Wales, however, holiday homes fall within the definition of a *residence*.

The longterm perspective

From 1980 to 2015, Denmark's burglary rate was consistently higher than rates in Sweden, Germany and the Netherlands. Meanwhile, rates in England & Wales were significantly higher than those found in Denmark until 2006, after which they fell below Danish levels (see Figure S.1). An indexing of trends since 2000 shows that four out of five countries – with England & Wales as the exception – experienced a rise in residential burglary during the second half of the 2000s. This rise generally began around 2006-2007, though it came first in 2008 in Germany. The most dramatic increase is seen in Denmark, while the increases in Sweden and the Netherlands are more subtle and follow each other closely. The Danish curve falls again after 2011. The Dutch curve falls after 2012, while the German and Swedish numbers were still rising as of 2015 (see Figure S.2).

⁷¹ NUTS is an abbreviation for Nomenclature des Units Territoriales Statistiques, which was designed by Eurostat in the beginning of the 1970s as a basis for the collection of comparable regional statistics.

Figure S.1: Residential burglary rates per 1000 residents, 1980-2015**Figure S.2: Indexed trends in residential burglary, 2000--2015 (2000 = 100)**

The rise of burglary in these four countries may be caused at least in part by the expansion of the Schengen Area to nine Eastern European countries in 2007 and the acceptance of Romania and Bulgaria into the EU that same year. Police authorities in Denmark, Sweden, Germany and the Netherlands all refer to a growth in the number of mobile organized criminal groups, often described as Eastern European, and believe that these groups are responsible for a growing proportion of all residential burglaries. This assumption is reinforced by the fact that England & Wales - which is not party to the Schengen Agreement - did not experience an increase in burglary in the second half of the 2000s. Organized criminal groups appear to prefer areas outside the big cities. The displacement of burglary from Danish cities to the provinces supports the notion of increasing activity on the part of organized burglary rings.

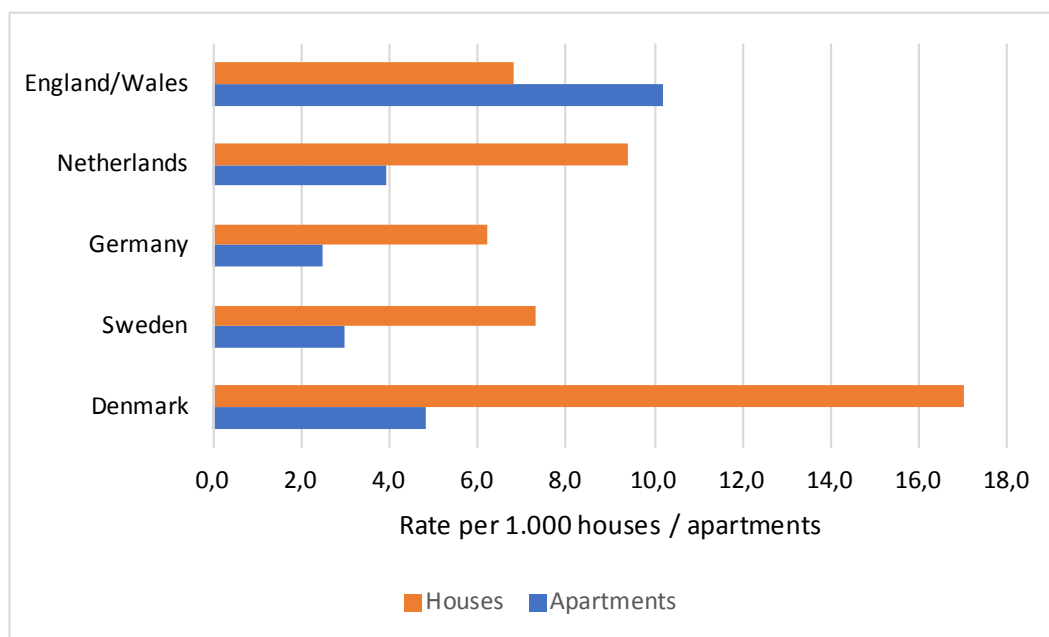
The current Danish level explained

The analysis shows that the Danish burglary rate for apartments does not differ from rates for apartments found in the other countries examined. Furthermore, the Copenhagen metropolitan area (*Byen København*) does not differ significantly in terms of burglary rate from metropolitan areas in the other countries. These results presumably go hand in hand: There is an overrepresentation of apartments in big cities. The high rate of burglary in Denmark can be attributed to burglary in houses in provincial areas outside of big cities.

Figure S.3: Residential burglary rates per 1000 houses and apartments, 2015

Additional explanations for Denmark's high rate of burglary are sought by means of pairwise comparisons of Denmark with the other countries one by one.

Sweden

Examination of the registration codes most closely associated with residential burglary, namely theft from a dwelling and burglary/theft in/from cellars/lofts, shows that the level of these crimes is higher in Sweden than in Denmark. This supports the notion that the overall level of burglary in Denmark may not be that much higher than it is in Sweden, and that Denmark's apparent overrepresentation is due at least in part to differences in registration practices. According to official guidelines, residential burglaries should be recorded similarly in both countries. The statistics, however, suggest otherwise. A large proportion of the difference in recorded burglary rates in Denmark and Sweden seems to be attributable to differences in registration practices. The analysis also indicates two additional explanations for differences in Danish vs Swedish burglary rates: First, the Swedish dwelling stock has a larger proportion of apartments than that found in Denmark (56% vs 41%) which, all else equal, should be expected to lower Sweden's rate of residential burglary. Second, Denmark is significantly more densely populated than Sweden (126 vs 20 residents per km²) which should be expected to increase Denmark's burglary rate vis-à-vis Sweden. When Sweden's most densely populated areas, namely Southern Sweden (Skåne) and Stockholm, are compared with Danish regions, the difference between them disappears partially (for residential burglary) or completely (when theft from residences and burglary/theft in cellars/lofts is factored into the equation).

Germany

The city states Hamburg and Bremen as well as the federal states North Rhine-Westphalia and Schleswig-Holstein are significantly closer to Denmark in terms of burglary rates than the other German provinces, while the state of Bayern has the lowest rate in Germany. Much of the difference in burglary rates across German states can be explained by levels of detection (clearance): the higher the detection rate, the lower the burglary rate. The German detection rates are significantly higher than those found in Denmark (both in general and for residential burglary specifically), and seem to be an important factor in explaining Germany's much lower level of residential burglary.

The Netherlands

In Denmark, reference is often made to the Dutch certification program (which requires a specified level of security in newly constructed dwellings) as an explanation for the Netherlands' lower burglary levels. The current analysis rejects this explanation because target hardening under certification has not been applied to a big enough proportion of the housing stock to account for differences in Danish-Dutch burglary levels. There is relatively little difference in burglary rates specific to apartments between the two countries. There is a substantial difference in rates for houses and we point out two possible explanations for this difference: The first concerns type of building. In the Netherlands, 75% of all houses are row houses, while 75% of the houses in Denmark are detached, stand-alone houses. Our thesis is that the burglary risk for detached houses is considerably higher than it is for row houses, as detached houses are more isolated and can be broken into from all four sides (row houses can only be broken into from the front and back unless they are on the end of the row). The second possible explanation for the lower burglary rate in the Netherlands is that Dutch women are significantly more likely to work part time than women in Denmark. This means that Dutch houses are more likely to be occupied throughout the day. While both explanations make theoretical sense, the effects of neither are definitively documented in the current report.

England & Wales

The residential burglary rate in England & Wales was actually much higher than Denmark's in the 1990s. It was not until the middle of the 2000s that the English/Welsh rate fell below the Danish rate. Denmark, Sweden, Germany and the Netherlands experienced an increase in their levels of residential burglary in the mid 2000s. This may be at least partly attributable to increased activity by mobile organized crime groups from Eastern Europe following the enlargement of the Schengen Area. England & Wales are not involved in the Schengen Agreement, and it is likely that this explains the fact that they did not experience the increase in burglary rates seen in the other four countries following Schengen's expansion. England & Wales also differ from the other four countries in that their risk of burglaries in apartments is higher than it is for houses. We do not have a convincing explanation for this unusual finding.

Conclusion

The Danish burglary rate is the highest of the five countries studied. It is only in comparison with Sweden that the difference in burglary rates can be largely attributed to differences in registration practices. Victim surveys from all five countries indicate that most burglaries are reported to police. There is no evidence that better insurance coverage causes Danes to secure their homes less diligently than residents of other countries. Nor is there evidence that Denmark's wealth as a society implies more valuable household goods and thus invites more burglary. Nor can the explanation be found in the demographic mix or in the Danish lifestyle as compared to other countries.

According to the analysis, Denmark does not distinguish itself when it comes to burglaries in apartments. Danish cities have the same burglary levels as big cities in other countries. The important difference lies in the numbers of burglaries in houses. The Danish dwelling stock consists of relatively many houses, and most of them are stand-alone homes. This would seem to explain at least part of the difference in relation to the Netherlands. As for Sweden, population density accounts for at least part of the explanation. Burglary rates in the northwestern states of Germany resemble Danish rates, while rates in the southern German states are much lower. Levels of detection appear to play a large part in explaining these differences.

Possibilities for prevention

Our analysis of Danish burglary rates demonstrates that when it comes to houses, Denmark stands out in a bad light. This is probably because a large proportion of Danish homes are detached, stand-alone structures which are generally considered to be at greater risk of burglary than semi-detached houses, row houses, and apartments. Since Denmark cannot easily change its stock of dwellings, other methods of prevention must be sought. Our analysis was not designed to identify promising methods of prevention. Nonetheless, it does confirm three promising avenues: target hardening, surveillance, and increased detection.

Experience from the Netherlands and England & Wales shows that better home security lowers the burglary rate. The effect of the Dutch certification scheme is achieved only after many years, since it covers only new construction. If the scheme was extended to apply to existing homes, an impact might be seen more quickly. The German practice of subsidizing up to 10% of the cost of home security measures could be a good alternative or supplement.

Surveillance can be organized in the form of neighborhood watch. The Danish Crime Prevention Council (*DKR*) and *Trygfonden* have already invested a great deal on this front. Monitoring can also be achieved by means of CCTV, though there is not much research evidence that CCTV has a crime preventive effect.

Increasing the risk of detection is a third option. The comparison of burglary levels in Denmark and Germany suggests that a higher detection rate is associated with a lower rate of burglary. Increasing detection, however, will require additional analytical and investigative prioritization, which is a resource issue. A more targeted approach to habitual criminals could also be beneficial for the prevention of burglary. Habitual criminals are responsible for a relatively large proportion of all crime. The arrest and incapacitation of these individuals is therefore likely to have a preventive effect on both overall crime and burglary.

BILAG 1: OFFERUNDERSØGELSER

International Crime Victims Survey (ICVS)

Den internationale offerundersøgelse er gennemført i 6 omgange i op til 40 lande siden 1988. Den sidste dataindsamling er fra 2010 og inkluderer de 5 lande som er omtalt i denne rapport. Indbrudsspørgsmålet har følgende ordlyd:

1. *Over the last year/five years, did anyone actually get into your house or flat without permission and steal or try to steal something? I am not including here thefts from garages, sheds or lock-ups.*
2. *Apart from this, over the past year/five years, do you have any evidence that someone tried to get into your house or flat unsuccessfully. For example, damage to locks, doors or windows, or scratches around the lock?*

Danmark (offerundersøgelse)

Den danske offerundersøgelse er blevet gennemført hvert år siden 2005. Hver måned interviewes ca. 1.000 respondenter (de sidste par år er indbrudsspørgsmålet dog kun blevet stillet hver anden måned). Indbrudsspørgsmålet har følgende ordlyd:

Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen, der har brudt ind eller forsøgt at bryde ind i dit hjem? Her tænkes kun på dine stuer osv., men ikke på udhus, garage, loft og kælder.

Et indbrudsforsøg defineres som, at der ikke er stjålet noget.

Sverige (på svensk: utrygghetsundersökning)

Brottsförebyggande rådet (Brå) står for den årlige offerundersøgelse Nationella utrygghetsundersökningen (NTU) med ca. 12.000 respondenter. Undersøgelsen har eksisteret siden 2006. Indbrudsspørgsmålet har følgende ordlyd:

Har nogen brudt ind i dit hjem for at stjele noget i det sidste år?

Det er uklart, hvorvidt indbrudsforsøg er inkluderet.

Tyskland (på tysk: Dunkelfeldstudie)

Der findes (så vidt vi kan se) ingen national offerundersøgelse. Derimod er der udført offerundersøgelser i fx Nordrhein-Westfalen (i 2007, 2009 og 2011). Det fremgår af spørgeskemaet, at kælder og garage ikke hører under beboelse. Der skelnes mellem indbrud og indbrudsforsøg. Dataindsamlingen har fundet sted i foråret/sommeren, og der er blevet spurgt om, hvorvidt respondenterne har været udsat for indbrud siden 1. januar året før. Dermed omfatter referenceperioden ca. 18 måneder.

Holland (på hollandsk: veiligheidsmonitor)

Indbrud eller indbrudsforsøg i privat beboelse. Privat beboelse er ikke nærmere defineret eller afgrænset i spørgsmålet. I Statline kan skelnes mellem indbrud og indbrudsforsøg. Der er tilgængelige data for 2012, 2013, 2014 og 2015 (der findes imidlertid offerundersøgelsesdata for mange år tilbage). Respondenterne er blevet spurgt om, hvorvidt de har været udsat for indbrud inden for det sidste år.

England/Wales (på engelsk: crime survey)

The Crime Survey of England & Wales (tidligere The British Crime Survey) er blevet gennemført hvert år siden 1982 i regi af Home Office. Undersøgelsen omfatter et repræsentativt befolkningsudsnit på ca. 46.000 husholdninger (2015). Indbrudsspørgsmålet i undersøgelsen lyder således:

During the last 12 months, has anyone got into this house/flat without permission and stolen or tried to steal anything?

Supplerende spørgsmål afklarer, om der har været tale om indbrud eller indbrudsforsøg (med/uden skader og/eller tab). Indbrud i lofter, kældre, garager eller skure er ikke inkluderet. Datasættet kan downloades fra internettet.

BILAG 2: INTERVIEWRESPONDENTER

Danmark

Lone Harlev	Det Kriminalpræventive Råd, projektleder
Hans Peter de Place Hansen	Det Kriminalpræventive Råd, projektleder
Bent Isager-Nielsen	Task Force Indbrud Øst, politiinspektør
Leif Udengaard	Rigspolitiet, specialkonsulent
Jacob Nisgaard Larsen	Forsikring & Pension, chefkonsulent
Britta Kyvsgaard	Justitsministeriets Forskningskontor, tidligere forskningschef

Sverige

Bo Grönlund	Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, arkitekt og lektor emeritus
Göran Landvall	Region Syd, politiinspektør og nationalkoordinator for indbrudsforebyggelse
Peter Lindström	Svensk politi, region Stockholm og Malmö Universitet, kriminolog og lektor

Tyskland

Sabrine Kolbe	German Forum for Crime Prevention, Chief Inspector
Gina Wollinger	Criminological Research Institute of Lower Saxony, researcher

Holland

Wim Bernasco	Netherlands Institute for the Study of Crime and Law Enforcement (NSCR), Professor
Rob Teijl	Ministry of Security and Justice, National Project leader Home Burglary
Sybren van der Velde	National Police, National Project leader Home Burglary

England & Wales

Nick Tilley	Department of Security and Crime Science, University College London, Professor
Rob Severn	Nottinghamshire Police, England, Detective Chief Inspector
Michael Warren	Home Office, Head of Crime and Policing Knowledge Hub

